

The European Agricultural Fund for Rural Development:
Europe investing in rural areas

MAASEUTU 2020

Vuotuinen täytäntöönpanokertomus

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020

Vuotuinen täytäntöönpanokertomus	
Ajanjakso	01/01/2014 - 31/12/2015 ¹
Versio	2015.2
Tila – Nykyinen solmu	Euroopan komission hyväksymä - European Commission
Kansallinen viite	
Seurantakomitean hyväksyntäpäivämäärä	23/05/2016

Ohjelmaversio voimassa	
CCI	2014FI06RDRP001
Ohjelmatyyppi	Maaseudun kehittämisohjelma
Maa	Suomi
Alue	Manner-Suomi
Ohjelmakausi	2014 - 2020
Versio	2.1
Päätöksen numero	C(2015)05102
Päätöksen päivämäärä	16/07/2015
Hallintoviranomainen	Maa- ja metsätalousministeriö

¹ Vuotuisen täytäntöönpanokertomuksen version 2015, joka on toimitettava 30.6.2016 mennessä, on katettava vuodet 2015 ja 2014

Sisällysluettelo

1. KEY INFORMATION ON IMPLEMENTATION OF THE PROGRAMME AND ITS PRIORITIES	5
1.a) Financial Data	5
1.b) Common and programme-specific indicators and quantified target values	5
1.b1) Overview table.....	5
1.b2) Detail table.....	10
1.c) Keskeiset tiedot maaseudun kehittämissuunnitelman täytäntöönpanosta a ja b kohdan tietojen perusteella / kohdeala.....	24
1.d) Keskeiset tiedot edistymisestä kohti tuloskehityksessä asetettuja välitavoitteita taulukon F perusteella	58
1.e) Muu maaseudun kehittämissuunnitelmaan liittyvä tekijä [valinnainen].....	58
2. THE PROGRESS IN IMPLEMENTING THE EVALUATION PLAN.....	59
2.a) Kuvaus mahdollisista muutoksista, joita on tehty maaseudun kehittämissuunnitelman arviointisuunnitelmaan vuoden aikana, ja perustelut.....	59
2.b) Kuvaus vuoden aikana toteutetuista arviointitoimista (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 3 jakso).....	59
2.c) Kuvaus toimista, joita on toteutettu tietojen toimittamisen ja tiedonhallinnan osalta (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 4 jakso).....	59
2.d) Luettelo toteutetuista arvioinneista, myös tieto siitä, millä verkkosivustolla ne on julkaistu	63
2.e) Luettelo toteutetuista arvioinneista keskittyen arviointihavaintoihin.....	64
2.f) Kuvaus viestintätoimista, jotka on toteutettu arviointihavaintojen julkaisemiseksi (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 6 jakso).....	64
2.g) Kuvaus arviointitulosten vuoksi toteutetuista jatkotoimista (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 6 jakso).....	66
3. ISSUES WHICH AFFECT THE PERFORMANCE OF THE PROGRAMME AND THE MEASURES TAKEN.....	67
3.a) Kuvaus toimista, joita on toteutettu ohjelman laadukkaan ja tehokkaan toteuttamisen varmistamiseksi.....	67
3.b) Quality and efficient delivery mechanisms	69
4. STEPS TAKEN TO IMPLEMENT TECHNICAL ASSISTANCE AND PROGRAMME PUBLICITY REQUIREMENTS.....	71
4.a) Action taken and state of play as regards the establishment of the NRN and the implementation of its action plan.....	71
4.a1) Toteutetut toimet ja nykytilanne kansallisen maaseutuverkoston perustamisen suhteen (hallintorakenne ja verkoston tukiyksikkö).....	71
4.a2) Toteutetut toimet ja nykytilanne toimintasuunnitelman toteuttamisen suhteen	72
4.b) Toteutetut toimet sen varmistamiseksi, että ohjelma julkistetaan (komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 808/2014 13 artikla).....	76
5. TOIMET, JOTKA ON TOTEUTETTU ENNAKKOEHTOJEN TÄYTTÄMISEKSI.....	78

5.a) Yleisten ennakkoehtojen täyttymättä jääneet kriteerit.....	78
5.b) Sovellettavien yleisten ennakkoehtojen täyttämiseksi toteutetut toimenpiteet	79
5.c) Temaattisten ennakkoehtojen täyttymättä jääneet kriteerit.....	81
5.d) Sovellettavien temaattisten ennakkoehtojen täyttämiseksi toteutetut toimenpiteet.....	82
5.e) (Valinnaiset) lisätiedot toteutettuja toimenpiteitä koskevan taulukon täydentämiseksi.....	83
6. KUVAUS ALAOHJELMIEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA	84
7. ASSESSMENT OF THE INFORMATION AND PROGRESS TOWARDS ACHIEVING THE OBJECTIVES OF THE PROGRAMME	84
8. IMPLEMENTATION OF ACTIONS TO TAKE INTO ACCOUNT THE PRINCIPLES SET OUT IN ARTICLES 5, 7 AND 8 OF REGULATION (EU) NO 1303/2013.....	84
8.a) Miesten ja naisten tasa-arvon edistäminen ja syrjimättömyys (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 7 artikla)	84
8.b) Kestävä kehitys (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 8 artikla)	84
8.c) Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 5 artiklassa tarkoitettujen kumppanien rooli ohjelman täytäntöönpanossa	84
9. EDISTYMINEN INTEGROIDUN LÄHESTYMISTAVAN VARMISTAMISESSA MAASEUTURAHASTON JA MUIDEN UNIONIN RAHOITUSVÄLINEIDEN KÄYTTÖÖN ...	84
10. REPORT ON IMPLEMENTATION OF FINANCIAL INSTRUMENTS (ARTICLE 46 OF REGULATION (EU) NO 1303/2013).....	84
11. ENCODING TABLES FOR COMMON AND PROGRAMME-SPECIFIC INDICATORS AND QUANTIFIED TARGET VALUES.....	85
11.a) Taulukko A: Sidotut menot toimenpiteittäin ja kohdealoittain.....	85
11.b) Taulukko: Toteutuneen tuotoksen indikaattorit toimenpiteittäin ja kohdealoittain.....	87
11.b1) Taulukko B1: Toteutuneet tuotokset (vuotuinen täytäntöönpanokertomus) - KUMULATIIVISET TIEDOT	87
11.b2) Taulukko B2.1: Toteutuneet LEADER-tuotokset (vuotuinen täytäntöönpanokertomus) - KUMULATIIVISET TIEDOT	150
11.b3) Taulukko B2.2: LEADER-datayksiköt, joilla seurataan vaikutuksia pääasialliseen kohdealaan - KUMULATIIVISET TIEDOT	154
11.b4) Taulukko B2.3: Teknisen avun seuranta - KUMULATIIVISET TIEDOT.....	155
11.b5) Taulukko B3: Alaperusteisten, vuosittaisten ja eläinyksikköperustaisten toimenpiteiden vuotuinen seuranta (vuotuinen täytäntöönpanokertomus) - KUMULATIIVISET TIEDOT	157
11.b6) Taulukko B4: Julkiset menot yhteensä toimista, joilla on lisävaikutuksia muihin kohdealueisiin (vuotuinen täytäntöönpanokertomus) - KUMULATIIVISET TIEDOT	167
11.c) Taulukko C: Asiaan liittyvien tuotosten ja toimenpiteiden erittely aluetyypin, sukupuolen ja/tai iän mukaan - KUMULATIIVISET TIEDOT	170
11.c1) Taulukko C1.1: Tuotosten seuranta aluetyypin mukaan - KUMULATIIVISET TIEDOT	170
11.c2) Taulukko C1.2 - KUMULATIIVISET TIEDOT.....	173
11.c3) Taulukko C1.3 - KUMULATIIVISET TIEDOT.....	174
11.c4) Taulukko C2.1: Tuotosten seuranta iän ja sukupuolen mukaan - KUMULATIIVISET TIEDOT	175

11.c5) Taulukko C2.2: Tuotosten seuranta maatalouden alan mukaan - KUMULATIIVISET TIEDOT	188
11.c6) Taulukko C2.3: Tuotosten seuranta koon mukaan - KUMULATIIVISET TIEDOT	195
11.d) Taulukko D: Edistyminen tavoitteiden saavuttamisessa	199
11.e) Taulukko E: Siirtymäkauden toimenpiteiden seuranta - VUOTUISET TIEDOT	202
11.f) Taulukko F: Tuloskehysindikaattorien toteutuminen.....	203
11.f1) Taulukko F1: Tuloskehysindikaattorit	203
11.f2) Taulukko F2: Vaihtoehtoiset tuloskehysindikaattorit	206
11.g) Taulukko G: Ohjelmakohtaiset indikaattorit	207
11.g1) Taulukko G1: Erityistavoitteiden taulukko	207
11.g2) Taulukko G2: Erityistuotosten taulukko.....	208
12. ASIAKIRJAT	210

1. KEY INFORMATION ON IMPLEMENTATION OF THE PROGRAMME AND ITS PRIORITIES

1.a) Financial Data

Ks. liiteasiakirjat

1.b) Common and programme-specific indicators and quantified target values

1.b1) Overview table

Focus Area 1A			
Target indicator name	Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023
T1: asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14, 15 ja 35 artiklan mukaisten menojen prosentiosuus suhteessa maaseudun kehittämissohjelman kokonaismenoihin (kohdeala 1A)		0,01	3,32

Focus Area 1B			
Target indicator name	Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023
T2: yhteistyötoimenpiteestä tuettujen yhteistyötoimien kokonaismäärä (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artikla) (ryhmät, verkostot/klusterit, pilottihankkeet...) (kohdeala 1B)			310,00

Focus Area 1C			
Target indicator name	Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023
T3: asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14 artiklan mukaisesti koulutettujen osallistujien kokonaismäärä (kohdeala 1C)		0,00	20 000,00

Focus Area 2A					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)		Realised 2015	Target 2023
T4: niiden maatilojen prosentiosuus, jotka saavat maaseudun kehittämissohjelmasta tukea rakenneuudistukseen tai nykyaikaistamiseen tehtäviin investointeihin (kohdeala 2A)		0,00		0,00	11,94
Combinations of measures	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000 000,00
M04	34 230 909,00	3,93	0,00	0,00	871 400 000,00
Total	34 230 909,00	3,91	0,00	0,00	876 400 000,00

Focus Area 2B					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)		Realised 2015	Target 2023
T5: niiden maatalojen prosenttiosuus, joilla on maaseudun kehittämissuunnitelma / tuettuja investointeja nuorille viljelijöille (kohdeala 2B)		0,00		0,00	4,61
Combinations of measures	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00
M06	4 039 830,00	2,79	0,00	0,00	145 000 000,00
Total	4 039 830,00	2,73	0,00	0,00	148 000 000,00

Focus Area 3A					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)		Realised 2015	Target 2023
T6: niiden maatalojen prosenttiosuus, joita tuetaan laatu- ja ympäristöjärjestelmien, paikallismarkkinoiden ja lyhyiden jakeluketjujen sekä tuottajaryhmien ja -organisaatioiden avulla (kohdeala 3A)		0,00		0,00	8,53
Combinations of measures	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00
M02	181 157,00	3,62	181 157,13	3,62	5 000 000,00
M04	4 682 456,00	10,64	0,00	0,00	44 000 000,00
M14	52 196 188,00	11,40	52 411 276,03	11,44	458 000 000,00
M16	0,00	0,00	0,00	0,00	49 000 000,00
Total	57 059 801,00	10,21	52 592 433,16	9,41	559 000 000,00

Priority P4					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)		Realised 2015	Target 2023
T9: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty luonnon monimuotoisuutta tukeva hoitosopimus (kohdeala 4A)				9,59	15,63
T10: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus vesienhoidon parantamiseksi (kohdeala 4B)				82,44	81,80
T12: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus maaperän hoidon parantamiseksi ja/tai maaperän eroosion torjumiseksi (kohdeala 4C)				62,21	44,03
Combinations of measures	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	11 200 000,00
M02	735 901,00	3,50	735 901,02	3,50	21 000 000,00
M04	0,00	0,00	0,00	0,00	6 000 000,00
M10	556 202 161,72	35,06	509 547 546,95	32,12	1 586 331 757,00
M11	65 980 742,43	20,24	59 686 690,54	18,31	326 000 000,00
M13	918 219 875,85	24,59	919 764 241,83	24,63	3 734 000 000,00
M16	0,00	0,00	0,00	0,00	15 000 000,00
Total	1 541 138 681,00	27,04	1 489 734 380,34	26,14	5 699 531 757,00

Focus Area 5B					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)		Realised 2015	Target 2023
Neuvontapalveluja käyttävien edunsaajien lukumäärä (kpl)				18,00	2 000,00
Combinations of measures	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00
M02	10 831,00	0,54	10 831,06	0,54	2 000 000,00
M16	0,00	0,00	0,00	0,00	7 000 000,00
Total	10 831,00	0,09	10 831,06	0,09	12 000 000,00

Focus Area 5C					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)		Realised 2015	Target 2023
T16: kokonaisinvestoinnit uusiutuvan energian tuotantoon (euroa) (kohdeala 5C)		0,00		0,00	117 900 000,00
Combinations of measures	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600 000,00
M02	14 820,00	0,74	14 820,00	0,74	2 000 000,00
M04	1 802 706,00	3,17	0,00	0,00	56 800 000,00
M16	0,00	0,00	0,00	0,00	7 000 000,00
Total	1 817 526,00	2,70	14 820,00	0,02	67 400 000,00

Focus Area 5D					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)		Realised 2015	Target 2023
T17: niiden eläinyksiköiden (ey) prosenttiosuus, joita koskevat investoinnit kasvihuonekaasujenpäästöjen ja/tai ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi karjanhoidossa (kohdeala 5D)				0,00	10,77
Combinations of measures	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600 000,00
M02	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000 000,00
M04	1 293 621,00	2,28	0,00	0,00	56 800 000,00
M16	0,00	0,00	0,00	0,00	3 500 000,00
Total	1 293 621,00	2,02	0,00	0,00	63 900 000,00

Focus Area 5E					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)		Realised 2015	Target 2023
Neuvontapalveluja käyttävien edunsaajien lukumäärä (kpl)				245,00	2 000,00
Combinations of measures	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600 000,00
M02	11 412,00	0,57	11 411,81	0,57	2 000 000,00
M16	0,00	0,00	0,00	0,00	3 500 000,00
Total	11 412,00	0,16	11 411,81	0,16	7 100 000,00

Focus Area 6A					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)		Realised 2015	Target 2023
T20: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (kohdeala 6A)					4 000,00
Combinations of measures	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	48 000 000,00
M06	2 772 499,00	1,08	0,00	0,00	257 000 000,00
M16	0,00	0,00	0,00	0,00	72 000 000,00
Total	2 772 499,00	0,74	0,00	0,00	377 000 000,00

Focus Area 6B					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)		Realised 2015	Target 2023
T21: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka kuuluu paikallisten kehittämisstrategioiden piiriin (kohdeala 6B)				70,41	47,07
T22: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka hyöttyy parannetuista palveluista/infrastruktuureista (kohdeala 6B)				0,00	47,07
T23: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (Leader) (kohdeala 6B)					1 700,00
Combinations of measures	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00
M07	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000 000,00
M16	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00
M19	8 253 959,00	2,75	0,00	0,00	300 000 000,00
Total	8 253 959,00	2,33	0,00	0,00	354 000 000,00

Focus Area 6C					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)		Realised 2015	Target 2023
T24: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka hyöttyy uusista tai parannetuista palveluista/infrastruktuureista (TVT) (kohdeala 6C)				0,00	49,69
Combinations of measures	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00
M07	0,00	0,00	0,00	0,00	30 000 000,00
Total	0,00	0,00	0,00	0,00	31 000 000,00

1.b2) Detail table

Focus Area 1A			
Target indicator name	Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023
T1: asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14, 15 ja 35 artiklan mukaisten menojen prosentiosuus suhteessa maaseudun kehittämisohjelman kokonaismenoihin (kohdeala 1A)		0,01	3,32

Focus Area 1B			
Target indicator name	Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023
T2: yhteistyötoimenpiteestä tuettujen yhteistyötoimien kokonaismäärä (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artikla) (ryhmät, verkostot/klusterit, pilottihankkeet...) (kohdeala 1B)			310,00

Focus Area 1C			
Target indicator name	Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023
T3: asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14 artiklan mukaisesti koulutettujen osallistujien kokonaismäärä (kohdeala 1C)		0,00	20 000,00

Focus Area 2A					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023	
T4: niiden maatalojen prosenttiosuus, jotka saavat maaseudun kehittämissuunnitelmasta tukea rakenneuudistukseen tai nykyaikaistamiseen tehtäviin investointeihin (kohdeala 2A)		0,00	0,00	11,94	
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
2A total	34 230 909,00	3,91	0,00	0,00	876 400 000,00
M01	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M01.1	O1 - Julkiset menot yhteensä	0,00	0,00	4 000 000,00
O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä		0,00	0,00	1 600,00	
M04	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	34 230 909,00	3,93	0,00	0,00	871 400 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M04.1	O2 - Investoinnit yhteensä	0,00	0,00	1 809 200 000,00
O1 - Julkiset menot yhteensä		0,00	0,00	871 400 000,00	
O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		0,00	0,00	7 000,00	

Focus Area 2B					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023	
T5: niiden maatalojen prosenttiosuus, joilla on maaseudun kehittämissuunnitelmasta tuettu liiketoiminnan kehittämissuunnitelma / tuettuja investointeja nuorille viljelijöille (kohdeala 2B)		0,00	0,00	4,61	
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
2B total	4 039 830,00	2,73	0,00	0,00	148 000 000,00
M01	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M01.1	O1 - Julkiset menot yhteensä	0,00	0,00	2 000 000,00
O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä		0,00	0,00	800,00	
M06	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	4 039 830,00	2,79	0,00	0,00	145 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M06.1	O2 - Investoinnit yhteensä	0,00	0,00	327 000 000,00
O1 - Julkiset menot yhteensä		0,00	0,00	145 000 000,00	
O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		0,00	0,00	2 700,00	

Focus Area 3A					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023	
T6: niiden maatilojen prosenttiosuus, joita tuetaan laatuajärjestelmien, paikallismarkkinoiden ja lyhyiden jakeluketjujen sekä tuottajaryhmien ja -organisaatioiden avulla (kohdeala 3A)		0,00	0,00	8,53	
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
3A total	57 059 801,00	10,21	52 592 433,16	9,41	559 000 000,00
Total public expenditure					
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M01	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00
Output indicators					
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
M01.1		O1 - Julkiset menot yhteensä	0,00	0,00	2 000 000,00
		O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	0,00	0,00	800,00
Total public expenditure					
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M02	181 157,00	3,62	181 157,13	3,62	5 000 000,00
Output indicators					
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
M02.1		O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä	997,00	22,16	4 500,00
Total public expenditure					
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M04	4 682 456,00	10,64	0,00	0,00	44 000 000,00
Output indicators					
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
M04.1, M04.2		O2 - Investoinnit yhteensä	0,00	0,00	171 400 000,00
		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	0,00	0,00	500,00
Total public expenditure					
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
M14	52 196 188,00	11,40	52 411 276,03	11,44	458 000 000,00
Output indicators					
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	6 395,00	142,11	4 500,00
Total public expenditure					
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation	Planned expenditure from RDP
M16					

				(realised) (%)	
	0,00	0,00	0,00	0,00	49 000 000,00
Output indicators					
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M16.4	O9 - Tuettuihin järjestelmiin osallistuvien maatalojen lukumäärä	0,00	0,00	5 000,00

Priority P4					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023	
T9: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty luonnon monimuotoisuutta tukeva hoitosopimus (kohdeala 4A)			9,59	15,63	
T10: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus vesienhoidon parantamiseksi (kohdeala 4B)			82,44	81,80	
T12: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus maaperän hoidon parantamiseksi ja/tai maaperän eroosion torjumiseksi (kohdeala 4C)			62,21	44,03	
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
P4 total	1 541 138 681,00	27,04	1 489 734 380,34	26,14	5 699 531 757,00
M01	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	11 200 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M01.1	O1 - Julkiset menot yhteensä	0,00	0,00	8 200 000,00
O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä		0,00	0,00	3 280,00	
M02	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	735 901,00	3,50	735 901,02	3,50	21 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M02.1	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä	3 125,00	7,27	43 000,00
M04	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	6 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M04.4	O2 - Investoinnit yhteensä	0,00	0,00	6 000 000,00
O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		0,00	0,00	819,00	
M10	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	556 202 161,72	35,06	509 547 546,95	32,12	1 586 331 757,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M10.1	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	5 182 441,28	272,76	1 900 000,00

M11	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	65 980 742,43	20,24	59 686 690,54	18,31	326 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
M11.2	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	200 828,16	56,57	355 000,00	
M13	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	918 219 875,85	24,59	919 764 241,83	24,63	3 734 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M13.1	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	1 156 350,00	99,00	1 168 000,00
M13.2	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	1 024 798,00	98,82	1 037 000,00	
M16	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	15 000 000,00

Focus Area 5B					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023	
Neuvontapalveluja käyttävien edunsaajien lukumäärä (kpl)			18,00	2 000,00	
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
5B total	10 831,00	0,09	10 831,06	0,09	12 000 000,00
M01	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M01.1	O1 - Julkiset menot yhteensä	0,00	0,00	2 000 000,00
O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä		0,00	0,00	800,00	
M02	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	10 831,00	0,54	10 831,06	0,54	2 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M02.1	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä	18,00	0,90	2 000,00
M16	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	7 000 000,00

Focus Area 5C					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023	
T16: kokonaisinvestoinnit uusiutuvan energian tuotantoon (euroa) (kohdeala 5C)		0,00	0,00	117 900 000,00	
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
5C total	1 817 526,00	2,70	14 820,00	0,02	67 400 000,00
Total public expenditure					
M01	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
M01.1	O1 - Julkiset menot yhteensä		0,00	0,00	600 000,00
	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä		0,00	0,00	240,00
Total public expenditure					
M02	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	14 820,00	0,74	14 820,00	0,74	2 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
M02.1	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä		274,00	13,70	2 000,00
Total public expenditure					
M04	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	1 802 706,00	3,17	0,00	0,00	56 800 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
M04.1, M04.3	O2 - Investoinnit yhteensä		0,00	0,00	117 900 000,00
	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		0,00	0,00	455,00
Total public expenditure					
M16	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	7 000 000,00

Focus Area 5D					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023	
T17: niiden eläinyksiköiden (ey) prosenttiosuus, joita koskevat investoinnit kasvihuonekaasujenpäästöjen ja/tai ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi karjanhoidossa (kohdeala 5D)			0,00	10,77	
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
5D total	1 293 621,00	2,02	0,00	0,00	63 900 000,00
M01	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M01.1	O1 - Julkiset menot yhteensä	0,00	0,00	600 000,00
O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä		0,00	0,00	240,00	
M02	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M02.1	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä	0,00	0,00	2 000,00
M04	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	1 293 621,00	2,28	0,00	0,00	56 800 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M04.1, M04.3, M04.4	O2 - Investoinnit yhteensä	0,00	0,00	117 900 000,00
O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		0,00	0,00	455,00	
O8 - Tuettujen eläinyksiköiden (ey) lukumäärä		0,00	0,00	120 000,00	
M16	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	3 500 000,00

Focus Area 5E					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023	
Neuvontapalveluja käyttävien edunsaajien lukumäärä (kpl)			245,00	2 000,00	
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
5E total	11 412,00	0,16	11 411,81	0,16	7 100 000,00
M01	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M01.1	O1 - Julkiset menot yhteensä	0,00	0,00	600 000,00
O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä		0,00	0,00	240,00	
M02	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	11 412,00	0,57	11 411,81	0,57	2 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M02.1	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä	245,00	12,25	2 000,00
M16	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	3 500 000,00

Focus Area 6A					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023	
T20: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (kohdeala 6A)				4 000,00	
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
6A total	2 772 499,00	0,74	0,00	0,00	377 000 000,00
M01	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	48 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M01.1	O1 - Julkiset menot yhteensä	0,00	0,00	30 000 000,00
O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä		0,00	0,00	12 000,00	
M06	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	2 772 499,00	1,08	0,00	0,00	257 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M06.2, M06.4	O2 - Investoinnit yhteensä	0,00	0,00	879 540 000,00
O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		0,00	0,00	5 500,00	
M16	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	72 000 000,00

Focus Area 6B					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023	
T21: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka kuuluu paikallisten kehittämissstrategioiden piiriin (kohdeala 6B)			70,41	47,07	
T22: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka hyöttyy parannetuista palveluista/infrastruktuureista (kohdeala 6B)			0,00	47,07	
T23: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (Leader) (kohdeala 6B)				1 700,00	
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
6B total	8 253 959,00	2,33	0,00	0,00	354 000 000,00
M01	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00
M07	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
	M07.1	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	0,00	0,00	80,00
	M07.1, M07.2, M07.4, M07.5, M07.6, M07.7, M07.8	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö	0,00	0,00	1 800 000,00
	M07.2	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	0,00	0,00	150,00
	M07.4	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	0,00	0,00	140,00
	M07.5	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	0,00	0,00	80,00
M07.6	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	0,00	0,00	50,00	
M16	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00
M19	Total public expenditure				
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	8 253 959,00	2,75	0,00	0,00	300 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
		O18 - Paikallisten toimintaryhmien kattama väestö	2 692 334,00	149,57	1 800 000,00
		O19 - Valittujen paikallisten toimintaryhmien lukumäärä	54,00	100,00	54,00
M19.2	O1 - Julkiset menot yhteensä	0,00	0,00	217 000 000,00	
M19.3	O1 - Julkiset menot yhteensä	0,00	0,00	23 000 000,00	

	M19.4	O1 - Julkiset menot yhteensä	0,00	0,00	60 000 000,00
--	-------	------------------------------	------	------	---------------

Focus Area 6C					
Target indicator name		Based on approved 2015 (when relevant)	Realised 2015	Target 2023	
T24: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka hyöttyy uusista tai parannetuista palveluista/infrastruktuureista (TVT) (kohdeala 6C)			0,00	49,69	
	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
6C total	0,00	0,00	0,00	0,00	31 000 000,00
Total public expenditure					
M01	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00
Total public expenditure					
M07	Committed expenditure (year 2015)	Level of implementation (committed) (%)	Realised expenditure (year 2015)	Level of implementation (realised) (%)	Planned expenditure from RDP
	0,00	0,00	0,00	0,00	30 000 000,00
	Output indicators				
	Sub-measure	Output indicator	Realised 2015	Uptake (%)	Planned 2023
M07.3	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö		0,00	0,00	1 900 000,00
	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		0,00	0,00	100,00

1.c) Keskeiset tiedot maaseudun kehittämisohjelman täytäntöönpanosta a ja b kohdan tietojen perusteella / kohdeala

Toteuma kohdealoittain

Kohdeala 1A

Kohdealan 1A tavoitteeksi on asetettu, että toimenpiteisiin M01, M02 ja M16 käytetään ohjelman kokonaismenoista 3,35 %. Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteisiin oli käytetty 0,01 % ohjelman kehyksestä. Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteestä M02 oli toteutunut maksuja 400 731 euroa, eli 1,2 % toimenpiteen kehyksestä.

Kohdeala 1B

Kohdealan 1B tavoitteeksi on asetettu, että toimenpiteestä M16 tuettuja yhteistyötoimia on ohjelmakauden lopussa 310 kpl (joista 10 kpl EIP-ryhmiä). Toimenpiteessä M16 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2015 loppuun mennessä ei toimenpiteestä myöskään ollut toteutunut yhtään maksuja.

Kohdeala 1C

Kohdealan 1C tavoitteeksi on asetettu, että toimenpiteen M01 mukaisiin koulutuksiin osallistuu 20 000 henkilöä. Toimenpiteessä M01 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2015 loppuun mennessä ei toimenpiteestä myöskään ollut toteutunut yhtään maksuja.

Kohdeala 2A

Kohdealan 2A tavoitteeksi on asetettu, että maatalainvestointeihin (M04.1) tukea saaneiden tilojen lukumäärä on ohjelmakauden lopussa 7 000 kpl (11,94 % kaikista maatiloista). Siihen on ohjelmassa varattu julkista rahoitusta yhteensä 871,4 milj. euroa. Toimenpiteessä M04.1 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2015 loppuun mennessä ei toimenpiteestä myöskään ollut toteutunut yhtään maksuja, mutta sidottu oli 3,93 % toimenpiteen kehyksestä.

Toimenpiteen M01 tavoite kohdealalla 2A on 1 600 koulutettua. Julkista rahoitusta kohdealalle 2A on toimenpiteeseen M01 kohdistettu 5 milj. euroa. Toimenpiteessä M01 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 2A kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Kohdealan 2A kehyksestä oli sidottu 3,91 %.

Kohdeala 2B

Kohdealan 2B tavoitteeksi on asetettu, että toimenpiteestä M06.1 tukea saaneiden nuorten viljelijöiden lukumäärä on ohjelmakauden lopussa 2 700 kpl (4,61 % kaikista maatiloista). Siihen on ohjelmassa varattu julkista rahoitusta yhteensä 145 milj. euroa. Toimenpiteessä M06.1 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteestä oli toteutunut maksuja 175 314 euroa ja sidottu oli 2,79 % toimenpiteen kehyksestä.

Toimenpiteen M01 tavoite kohdealalla 2A on 800 koulutettua. Julkista rahoitusta kohdealalle 2A on

toimenpiteeseen M01 kohdistettu 3 milj. euroa. Toimenpiteissä M01 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 2B kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Kohdealan 2B kehyksestä oli sidottu 2,73 %.

Kohdeala 3A

Kohdealan 3A tavoitteeksi on asetettu, että yhteistyöhön/paikalliseen menekinedistämiseen toimitusketjun toimijoiden välillä osallistuneiden maatilojen lukumäärä on ohjelmakauden lopussa 5 000 kpl (8,53 % maatiloista). Siihen on ohjelmassa varattu julkista rahoitusta yhteensä 49 milj. euroa. Toimenpiteessä M16.4 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2015 loppuun mennessä ei toimenpiteestä myöskään ollut toteutunut yhtään maksuja eikä rahoitusta ole sidottu.

Toimenpiteen M01 tavoite kohdealalla 3A on 800 koulutettua. Julkista rahoitusta kohdealalle 3A on toimenpiteeseen M01 kohdistettu 3 milj. euroa. Toimenpiteissä M01 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 3A kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteen M02 tavoite kohdealalla 3A on 4 500 neuvontaa saanutta. Julkista rahoitusta kohdealalle 3A on toimenpiteeseen M02 kohdistettu 5 milj. euroa. Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteestä oli toteutunut maksuja 181 157 euroa (3,62 % julkisesta rahoituksesta). Vastaava summa oli sidottu toimenpiteen M02 osalta.

Toimenpiteen M04.2 tavoite kohdealalla 3A on 500 tukea saanutta yritystä. Julkista rahoitusta kohdealalle 3A on toimenpiteeseen M04.2 kohdistettu 44 milj. euroa. Toimenpiteissä M04.2 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 3A kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla. Toimenpiteen kehyksestä 10,64 % oli sidottu.

Toimenpiteen M14 tavoite kohdealalla 3A on 4 500 tuensaaja. Julkista rahoitusta kohdealalle 3A on toimenpiteeseen M14 kohdistettu 458 milj. euroa. Tuensaajien määrä vuoden 2015 loppuun mennessä oli 6 395. Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteestä oli toteutunut maksuja 52,4 milj. euroa. Kohdealan 3A tuensaajien lukumäärän tavoite on ylitetty 42 %. Toimenpiteen rahoituksesta on käytetty 11,4 %.

Vuoden 2015 loppuun mennessä kohdealalta 3A oli toteutunut maksuja yhteensä 52,6 milj. euroa (9,41 % julkisesta rahoituksesta). Kohdealan 3A kehyksestä oli sidottu 10,21 %. Julkista rahoitusta kohdealalle 3A on kohdistettu yhteensä 559 milj. euroa.

Kohdealat 4A-C (prioriteetti 4)

Toimenpiteen M01 tavoite prioriteetille 4 on 3 280 koulutettua. Julkista rahoitusta prioriteetille 4 on toimenpiteeseen M01 kohdistettu 11,2 milj. euroa. Toimenpiteissä M01 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt prioriteetille 4 kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteen M02 tavoite prioriteetille 4 on 43 000 neuvontaa saanutta. Julkista rahoitusta prioriteetille 4 on toimenpiteeseen M02 kohdistettu 19 milj. euroa. Neuvoa saaneiden tilojen määrä vuoden 2015 lopussa oli 4 659. Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteestä oli toteutunut maksuja 735 901 euroa (3,5 % julkisesta rahoituksesta). Vastaava summa oli sidottu toimenpiteen M02 osalta.

Toimenpiteen M04.4 tavoite prioriteetilla 4 on 819 tuettua kohdetta. Julkista rahoitusta prioriteetille 4 on

toimenpiteeseen M04.4 kohdistettu 6 milj. euroa. Toimenpiteissä M04.4 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt prioriteetille 4 kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteen M10 toteutusalan tavoitteeksi on asetettu 1,9 milj. ha. Siihen on ohjelmassa varattu julkista rahoitusta 1 586 milj. euroa. Vuonna 2015 tehtiin 5-vuotiset sitoumukset. 45 624 tuensaajaa 2,06 milj. ha alalle teki sitoumuksen. Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteestä oli toteutunut maksuja 509,5 milj. euroa. Prioriteetilla 4 toimenpiteen toteutusalan tavoite on ylitetty 8,4 %. Toimenpiteen rahoituksesta on käytetty 32 %.

Vuosien 2014–2015 maksettu ala kohdistui tavoiteindikaattoreihin T9, T10 ja T12 taulukon 5 mukaisesti. Indikaattoreiden T10 ja T12 tavoitealojen ylittymisessä näkyy vesienhoitoon ja maaperän hoitoon kohdistuvien ympäristökorvausten lohkokohtaisten toimien laaja toteuma. Luonnon monimuotoisuuden hoidon tavoitealaan on vielä matkaa. Tavoiteindikaattorissa T9 keskeinen luonnonmukaisen tuotannon toimenpiteen pinta-ala on kuitenkin hyvässä kasvussa. Taulukon 5 kohdealoittaisia hehtaareita ei tule laskea yhteen eikä sen sisältöä voi verrata indikaattoritaulukoiden 11b5b ja 11f1 sisältöön, koska luokitteluperusteet poikkeavat toisistaan.

Tavoiteindikaattori T9 muodostuu toimenpiteistä:

- Luonnonmukainen tuotanto: tavoiteala 355 000 ha
- Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito: tavoiteala 42 000 ha
- Kurki-, hanhi- ja joutsenpellot: tavoiteala 800 ha
- Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu: tavoiteala 2 000 ha

Tavoiteindikaattori T10 muodostuu toimenpiteistä:

- Ravinteiden tasapainoinen käyttö: tavoiteala 1 790 000 ha
- Ympäristöhoitonurmet, suojavyöhykkeet: tavoiteala 23 000 ha
- Kosteikon hoito: tavoiteala 1 100

Tavoiteindikaattori T12 muodostuu toimenpiteistä:

- Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys: tavoiteala 1 220 000 ha
- Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla: tavoiteala 5 000 ha

Tavoiteindikaattorit on koostettu maaseutuohjelman pinta-alaperusteisista toimenpiteistä niiden siten, että hehtaarit ovat summattavissa ja summa verrattavissa maatalousmaan kokonaismäärään. Indikaattorissa ei ole mukana toimenpiteitä, joita on mahdollista toteuttaa samanaikaisesti samalla pinta-alalla. Näin ollen indikaattoreissa ei ole kaikkia kyseisiin tavoitteisiin vaikuttavia ympäristökorvausten toimia tai maaseutuohjelman muita pinta-alaperusteisia toimenpiteitä. Aiempien ohjelmakausien voimassa olevien erityistukisopimusten pinta-alat luetaan mukaan tavoiteindikaattoriin soveltuvien osin.

Toimenpiteen M11 toteutusalan tavoitteeksi on asetettu 355 000 ha. Siihen on ohjelmassa varattu julkaista rahoitusta 326 milj. euroa. Vuonna 2015 tehtiin 5-vuotiset sitoumukset 3 817 tuensaajalle 201 000 ha alalle. Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteestä oli toteutunut maksuja 59,7 milj. euroa. Prioriteetilla 4 toimenpiteen toteutusalan tavoite on saavutettu 56,6 %:sti. Toimenpiteen rahoituksesta on käytetty 18 %.

Toimenpiteen M13 toteutusalan tavoitteeksi on asetettu 2,2 milj. ha. Siihen on ohjelmassa varattu julkista rahoitusta 3 650 milj. euroa. Toimenpiteen toteutusala vuoden 2015 loppuun mennessä oli 2,18 milj. ha.

Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteestä oli toteutunut maksuja 919,8 milj. euroa. Prioriteetilla 4 toimenpiteen toteutusalan tavoite on saavutettu 99 %:sti. Toimenpiteen rahoituksesta on käytetty 25,2 %.

Toimenpiteeseen M16 on ohjelmassa prioriteetille 4 varattu julkista rahoitusta 15 milj. euroa. Toimenpiteessä M16 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2015 loppuun mennessä ei toimenpiteestä myöskään ollut toteutunut yhtään maksuja.

Vuoden 2015 loppuun mennessä prioriteetilta 4 oli toteutunut maksuja yhteensä 1 490 milj. euroa (26,14 % julkisesta rahoituksesta). Prioriteetin 4 kehyksestä oli sidottu 27,04 %. Julkista rahoitusta prioriteetille 4 on kohdistettu yhteensä 5 699,5 milj. euroa.

Kohdeala 5B

Toimenpiteen M01 tavoite kohdealalla 5B on 800 koulutettua. Julkista rahoitusta kohdealalle 5B on toimenpiteeseen M01 kohdistettu 3 milj. euroa. Toimenpiteissä M01 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 5B kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteen M02 tavoite kohdealalla 5B on 2 000 neuvontaa saanutta. Julkista rahoitusta kohdealalle 5B on toimenpiteeseen M02 kohdistettu 2 milj. euroa. Neuvoa saaneiden tilojen määrä vuoden 2015 lopussa oli 18. Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteestä oli toteutunut maksuja 10 831 euroa (0,54 % julkisesta rahoituksesta). Vastaava summa oli sidottu toimenpiteen M02 osalta.

Toimenpiteeseen M16 on kohdealalle 5B kohdistettu julkista rahoitusta 7 milj. euroa. Toimenpiteissä M16 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 5B kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Vuoden 2015 loppuun mennessä kohdealalta 5B oli toteutunut maksuja yhteensä 10 831 euroa (0,09 % julkisesta rahoituksesta). Vastaava summa oli sidottu kohdealan 5B osalta. Julkista rahoitusta kohdealalle 5B on kohdistettu yhteensä 12 milj. euroa.

Kohdeala 5C

Toimenpiteen M01 tavoite kohdealalla 5C on 240 koulutettua. Julkista rahoitusta kohdealalle 5C on toimenpiteeseen M01 kohdistettu 0,6 milj. euroa. Toimenpiteissä M01 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 5C kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteen M02 tavoite kohdealalla 5C on 2 000 neuvontaa saanutta. Julkista rahoitusta kohdealalle 5C on toimenpiteeseen M02 kohdistettu 2 milj. euroa. Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteestä oli toteutunut maksuja 14 820 euroa (0,74 % julkisesta rahoituksesta). Vastaava summa oli sidottu toimenpiteen M02 osalta.

Kohdealan 5C tavoitteeksi on asetettu, että maatalainvestointeihin (M04.1) tukea saaneiden tilojen lukumäärä on ohjelmakauden lopussa 455 kpl. Siihen on ohjelmassa varattu julkista rahoitusta yhteensä 56,8 milj. euroa. Toimenpiteessä M04.1 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2015 loppuun mennessä ei toimenpiteestä myöskään ollut toteutunut yhtään maksuja, mutta sidottu oli 3,17 % toimenpiteen kehyksestä.

Toimenpiteeseen M16 on kohdealalle 5C kohdistettu julkista rahoitusta 7 milj. euroa. Toimenpiteissä M16 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 5C kohdistuneita hankkeita, joten

seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Vuoden 2015 loppuun mennessä kohdealalta 5C oli toteutunut maksuja yhteensä 14 820 euroa (0,02 % julkisesta rahoituksesta). Kohdealan 5C kehyksestä oli sidottu 2,7 %. Julkista rahoitusta kohdealalle 5C on kohdistettu yhteensä 67,4 milj. euroa.

Kohdeala 5D

Kohdealan 5D tavoitteeksi on asetettu, että kasvihuonekaasujen ja ammoniakkipäästöjen vähentämiseen tähtääviin maatalainvestointeihin (M04.1) tukea saaneiden tilojen eläinyksiköiden osuus kaikista eläinyksiköistä on ohjelmakauden lopussa 10,77 %. Investointien määrä tavoitteeksi on asetettu 455 kpl. Siihen on ohjelmassa varattu julkista rahoitusta yhteensä 56,8 milj. euroa. Toimenpiteessä M04.1 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2015 loppuun mennessä ei toimenpiteestä myöskään ollut toteutunut yhtään maksuja, mutta sidottu oli 2,28 % toimenpiteen kehyksestä.

Toimenpiteen M01 tavoite kohdealalla 5D on 240 koulutettua. Julkista rahoitusta kohdealalle 5D on toimenpiteeseen M01 kohdistettu 0,6 milj. euroa. Toimenpiteissä M01 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 5D kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteen M02 tavoite kohdealalla 5D on 2 000 neuvontaa saanutta. Julkista rahoitusta kohdealalle 5D on toimenpiteeseen M02 kohdistettu 2 milj. euroa. Toimenpiteissä M02 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 5D kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteeseen M16 on kohdealalle 5D kohdistettu julkista rahoitusta 3,5 milj. euroa. Toimenpiteissä M16 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 5D kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Vuoden 2015 loppuun mennessä kohdealalta 5D ei ollut toteutunut maksuja. Kohdealan 5D kehyksestä oli sidottu 2,02 %. Julkista rahoitusta kohdealalle 5D on kohdistettu yhteensä 63,9 milj. euroa.

Kohdeala 5E

Toimenpiteen M01 tavoite kohdealalla 5E on 240 koulutettua. Julkista rahoitusta kohdealalle 5E on toimenpiteeseen M01 kohdistettu 0,6 milj. euroa. Toimenpiteissä M01 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 5E kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteen M02 tavoite kohdealalla 5E on 2 000 neuvontaa saanutta. Julkista rahoitusta kohdealalle 5E on toimenpiteeseen M02 kohdistettu 2 milj. euroa. Neuvoa saaneiden tilojen määrä vuoden 2015 lopussa oli 245. Vuoden 2015 loppuun mennessä toimenpiteestä oli toteutunut maksuja 11 412 euroa (0,57 % julkisesta rahoituksesta). Vastaava summa oli sidottu toimenpiteen M02 osalta.

Toimenpiteeseen M16 on kohdealalle 5E kohdistettu julkista rahoitusta 3,5 milj. euroa. Toimenpiteissä M16 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 5E kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Vuoden 2015 loppuun mennessä kohdealalta 5E oli toteutunut maksuja yhteensä 11 412 euroa (0,16 % julkisesta rahoituksesta). Vastaava summa oli sidottu kohdealan 5E osalta. Julkista rahoitusta kohdealalle 5E on kohdistettu yhteensä 7,1 milj. euroa.

Kohdeala 6A

Toimenpiteen M01 tavoite kohdealalla 6A on 12 000 koulutettua. Julkista rahoitusta kohdealalle 6A on toimenpiteeseen M01 kohdistettu 48 milj. euroa. Toimenpiteissä M01 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 6A kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteiden M06.2 ja 4 tavoitteeksi on asetettu 5 500 tukea saavaa yritystä. Julkista rahoitusta kohdealalle 6A on toimenpiteisiin M06.2 ja 4 kohdistettu 257 milj. euroa. Toimenpiteissä ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2015 loppuun mennessä ei toimenpiteestä myöskään ollut toteutunut yhtään maksuja, mutta sidottu oli 1,08 % toimenpiteiden kehyksestä.

Toimenpiteeseen M16 on kohdealalle 6A kohdistettu julkista rahoitusta 72 milj. euroa. Toimenpiteissä M16 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 6A kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Kohdealan 6A tavoitteeksi on asetettu 4 000 hankkeiden vaikutuksesta syntyvää työpaikka. Vuoden 2015 loppuun mennessä kohdealalta 6A ei ollut toteutunut maksuja eikä hankkeita ole saatu vielä päätökseen. Joten seurantatietoja ei ole saatavilla.

Kohdealan 6A kehyksestä oli sidottu 0,74 %. Julkista rahoitusta kohdealalle 6A on kohdistettu yhteensä 377 milj. euroa.

Kohdeala 6B

Toimenpiteeseen M01.2 kohdealalle 6A on kohdistettu julkista rahoitusta 1 milj. euroa. Toimenpiteissä M01.2 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 6B kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteen M07 tavoitteeksi on asetettu 500 tuettua hanketta. Julkista rahoitusta kohdealalle 6B on toimenpiteeseen M07 kohdistettu 50 milj. euroa. Toimenpiteissä M07 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 6B kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteeseen M16 on kohdealalle 6B kohdistettu julkista rahoitusta 3 milj. euroa. Toimenpiteissä M16 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 6B kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteen M19 on kohdealalle 6B kohdistettu julkista rahoitusta 300 milj. euroa. Vuoden 2015 loppuun mennessä ei toimenpiteestä ollut toteutunut yhtään maksuja, mutta sidottu oli 2,75 % toimenpiteen kehyksestä.

Kohdealan 6B tavoitteeksi on asetettu 1 700 Leader-hankkeiden vaikutuksesta syntyvää työpaikka. Tavoitteina on myös, että 47,07 % maaseutuväestöstä kuuluu paikallisen kehittämisstrategian piiriin ja hyötyy parannetuista palveluista /infrastruktuurista. Vuoden 2015 loppuun mennessä kohdealalta 6B ei ollut toteutunut maksuja eikä hankkeita ole saatu vielä päätökseen. Joten seurantatietoja ei ole saatavilla.

Kohdealan 6B kehyksestä oli sidottu 2,33 %. Julkista rahoitusta kohdealalle 6B on kohdistettu yhteensä 354 milj. euroa.

Kohdeala 6C

Toimenpiteeseen M01.2 kohdealalle 6C on kohdistettu julkista rahoitusta 1 milj. euroa. Toimenpiteissä M01.2 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 6C kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Toimenpiteen M07 tavoitteeksi on asetettu 100 tuettua laajakaistahanketta. Julkista rahoitusta kohdealalle 6C on toimenpiteeseen M07 kohdistettu 30 milj. euroa. Toimenpiteissä M07 ei ollut vuoden 2015 loppuun mennessä päättynyt kohdealalle 6C kohdistuneita hankkeita, joten seurantatietoja ei ole vielä saatavilla.

Kohdealan 6C tavoitteena on, että 49,69 % maaseutuväestöstä hyötyy parannetuista palveluista /infrastruktuurista. Vuoden 2015 loppuun mennessä kohdealalta 6C ei ollut toteutunut maksuja eikä hankkeita ole saatu vielä päätökseen. Joten seurantatietoja ei ole saatavilla. Julkista rahoitusta kohdealalle 6C on kohdistettu yhteensä 31 milj. euroa.

Toteuma toimenpiteittäin

M01 - Tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskevat toimet

Kehittämishankkeet

Ohjelmakauden 2014–2020 ensimmäiset hanketuet tulivat hakuun helmikuussa 2015. Ensimmäisenä haettavana olivat tiedonvälityshankkeet. Yritys- ja hanketukien sähköinen haku alkoi pääosin 11.5.2015. Valtaosa hakuaikana tehdyistä hakemuksista jätettiin sähköisesti.

Kehittämishankkeita haettiin erittäin innokkaasti vuonna 2015. Hakemuksia tuli yhteensä 1 574 kappaletta. Paperisia hakemuksia näistä oli vain 11,5 %, joten sähköinen haku onnistui hyvin heti ensimmäisenä hakuvuotena. Kehittämishankkeista ei tehty rahoituspäätöksiä vuonna 2015. (Taulukko 1)

Koulutuksen ja tiedonvälityksen kiinnostavuus näyttää vähentyneen jonkun verran yhteistyötoimenpiteen (M16) johdosta. Kuitenkin molemmista toimenpiteistä on haettu runsaasti rahoitusta.

Aktiivisimpia hakijat ovat olleet Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Valtakunnallisten maaseudun kehittämishankkeiden hakuja on järjestetty kolme kertaa. Kiinnostus valtakunnallista hanketoimintaa kohtaan on ollut vahvaa. Avoimeen ideahakuun esitettiin 171 ideaa ja teemalliseen ideahakuun 55 hankeideaa. Valtakunnallisen hanketoiminnan tavoitteena on täydentää ja tukea alueilla tehtävää kehittämistyötä ja hanketoimintaa.

Valtakunnalliset hankkeet arvioidaan ja pisteytetään maaseutuohjelman valintaperusteita käyttäen. Valtakunnallisille hankkeille on omat yleiset valintaperusteet ja niiden lisäksi käytetään toimenpidekohtaisia valintaperusteita. Arviointiryhmä arvioi saapuneet ideat ja valitsee jatkovalmisteluun eli varsinaiseen hankehakuun valittavat ideat. Seuraava vaihe on varsinainen hankehaku.

Arviointiryhmä arvioi saapuneet hankehakemukset ja tekee esityksen rahoitettavista hankkeista valintaryhmälle, joka valitsee rahoitettavat hankkeet. Valintaryhmässä on yksi edustaja kustakin ELY-keskuksesta eli yhteensä 15 jäsentä. Kun rahoitettavat hankkeet on valittu, Hämeen ELY-keskus tekee hankkeille rahoituspäätökset.

Valtakunnallisten hankkeiden avoin ideahaku avattiin joulukuussa 2014. Ideahakuun jätettiin 171 ideaa, joista arviointiryhmä valitsi hakuvaiheeseen 16 hanketta ja näistä valittiin rahoitettaviksi seitsemän

hanketta (2,5 milj. euroa).

Valtakunnalliset koordinaatiohankkeet

Valtakunnallisten koordinaatiohankkeiden haku avattiin toukokuussa 2015. Koordinaatiohankkeet kokoavat ja analysoivat tietoa ja nostavat esille hyviä käytäntöjä ja viestittävät niistä alueille ja valtakunnallisesti. Koordinaatiotyön tavoitteena on osaltaan huolehtia siitä, että alueelliset hankkeet eivät tee päällekkäistä työtä. Koordinaatiohankkeet tukevat alueellista viestintää ja tuottavat rahoittajille ja muille sidosryhmille tietoa toimialan kehittämistarpeista.

Koordinaation vaikuttavuus perustuu kiinteään yhteistyöhön alueilla toteutettavien hankkeiden kanssa.

Keskeinen toimintatapa on viestintä, johon sisältyy myös hankkeiden keskinäisen verkostoitumisen edistäminen. Koordinaatiohankkeita valittiin rahoitettavaksi kuudessa teemassa, joita olivat luomu, luonnontuotteet, lähiruoka, Green care -hyvinvointipalvelut, energiatehokkuus ja matkailu (2 milj. euroa).

Valtakunnallisten hankkeiden teemallinen ideahaku

Valtakunnallisten hankkeiden teemallinen ideahaku toteutettiin syksyllä 2015. Haussa oli kaksi teemaa. Elintarvikeketjun kilpailukyvyv vahvistaminen ja vientiedellytysten kehittäminen –teemassa haettiin ideoita, jotka tähtäävät elintarvikeketjun yritysten kilpailukyvyv vahvistamiseen kehittämällä esimerkiksi alkutuotannon tai pienten yritysten vientiedellytyksiä, tuottamalla ja välittämällä tietoa sekä kehittämällä yhteistyörakenteita. Tähän teemaan jätettiin 20 ideaa.

Digitalisaatio palveluiden ja yritystoiminnan kehittämisessä -teemaan haettiin ideoita, jotka luovat edellytyksiä maaseudun palveluiden ja elinkeinojen kehittämiseen. Esitettävät ideat voivat liittyä esimerkiksi palvelujen uudistamiseen ja siihen liittyvään pilotointiin. Tähän teemaan jätettiin 35 ideaa.

Teemallisessa ideahaussa valittiin rahoitettaviksi Lahden ammattikorkeakoulun Virtuaaliluonto –hanke, jonka tavoitteena on lisätä matkailijamääriä suomalaisissa luonto- ja maaseutumatkailukohteissa ja kehittää matkailun digitaalista osaamista Suomessa. Hankkeessa pilotoidaan virtuaalisia, digitaalisia ja "pelillistettyjä" luontoelämyksiä ja kehittävän arvioinnin kautta skaalataan ne valtakunnallisesti siten, että samanlaisen virtuaalisen luontokokemuksen voi kokea luonnossa eri puolilla Suomea.

Toinen rahoitettavaksi valittu on Luonnonvarakeskuksen Arktisuus elintarvikeviennin kärkenä - Arktisen ruuantuotannon lisäarvotekijät, konseptointi ja hyödyntäminen vientimarkkinoilla –hanke. Hankkeen tavoitteena on kehittää elintarvikealan vientiedellytyksiä rakentamalla arktisuudesta ja sen tuomasta lisäarvosta kilpailuvaltti suomalaiselle elintarvikeviennille. Hanke kokoaa pohjoiseen sijaintiimme perustuvat ruuantuotannon lisäarvotekijät ja vahvuudet arktisuuskonseptiksi, jota hyödyntäen maaseudulla toimivat maa- ja elintarvikealan yrittäjät voivat erilaistaa tuotteitaan, tehostaa markkinointiaan ja tunnistaa uusia liiketoiminta- ja markkinamahdollisuuksia.

M02 - Neuvonta-, tilanhoito- ja lomituspalvelut

Neuvontajärjestelmän toteutus käynnistyi syksyllä 2014 tarjouskilpailulla. Tarjouksia kilpailutukseen jätettiin lähes 800. Tarjousten suuresta määrästä johtuen niiden käsittely vei odotettua enemmän aikaa. Hankintalaki on tiukka, eikä sen mukaan puutteellisia tarjouksia voi täydentää samalla tavalla kuin hallinnollisessa menettelyssä yleensä. Puutteelliset tarjoukset oli näin ollen lähtökohtaisesti hylättävä. Valituille neuvojille järjestettiin tentti heidän valitsemistaan neuvonta-aiheista. Tentistä suoriutuneet hyväksyttiin Mavin neuvojarekisteriin. Neuvoja on tällä hetkellä 575 ja hakijaorganisaatioita 84

(taulukko 2).

Järjestelmää alettiin kutsua Neuvo2020:ksi. Mavin Neuvo2020 -sivuilla on neuvojarekisteri sekä neuvojien tietopankki.

Neuvojien täydennyskoulutukseen on käytössä maaseutu.fi-sivuston yhteinen koulutuskalenteri ja koulutuksia mainostetaan myös erikseen esim. sähköisillä uutiskirjeillä, joita Mavi lähettää neuvojille ajankohtaisista aiheista.

Palaute kentältä on ollut pääsääntöisesti hyvä, mutta kivuttomasti kaikki ei ole kuitenkaan sujunut. Neuvojen valinnasta tuli jonkin verran kritiikkiä ja jopa valituksia tiukoista menettelyistä. Seitsemän valitusta on käsitelty markkinaoikeudessa, joka hylkäsi valitukset. Yksi on edelleen hakenut markkinaoikeuden päätökseen muutosta korkeimmasta hallinto-oikeudesta, jossa valituksen käsittely on vielä kesken. Muiden osalta markkinaoikeuden ratkaisut jäivät lainvoimaiseksi. Maaseutuvirasto hankintayksikkönä ei ole menetellyt hankinnassa julkisia hankintoja koskevien oikeusohjeiden vastaisesti.

Hyrrä-järjestelmän kaikki neuvontaa koskevat osiot saatiin valmiiksi vasta kesäkuussa 2015 ja neuvojat pääsivät laskuttamaan tehdyistä neuvontakäynneistä 22.6.2015 alkaen. Päätöksenteko neuvontakorvauksen maksuhakemuksista alkoi lokakuun 2015 lopussa. Neuvojat ovat pitäneet laskutusjärjestelmää kankeana.

ELY-keskusten vuosikertomuksissa nousi neuvonnasta esiin seuraavia havaintoja:

- kiinnostus oli yllättävän suurta, ensimmäisenä ohjelman toteutusvuotena tärkeä asema uuden kauden tukiehtojen selvittämisessä maataloilta
- neuvontajärjestelmä lisäsi merkittävästi tuottajien uusien tukijärjestelmien tuntemusta
- neuvonta realisoituu jatkossa erityisesti ympäristönhoitoon liittyvinä toimina
- neuvonta on kohdistunut valtaosin ympäristöasioita koskevaan osioon, myös luomutuotannon ehdoista annettu paljon neuvontaa ja tuotantoeläinten hyvinvointiasioista
- neuvojien jalkautuminen on koettu toimivaksi malliksi, palvelu on otettu hyvin vastaan

Alkuperäisenä ajatuksena oli avata kilpailutus vuosittain, mutta hankintalain mukaan kilpailutettuun puitejärjestelyyn ei voida sen keston aikana kilpailuttaa uusia neuvoja. Mikäli Neuvo2020-järjestelmään otettaisiin mukaan jokin uusi osa-alue, josta ei vielä ole ollut hankintalain mukaista valintamenettelyä, järjestetään tämän osalta oma hankintalain mukainen kilpailutus.

Koska Neuvo2020 on työllistänyt hallintoa ja neuvoja yllättävän paljon, valmistellaan esimerkiksi useamman maksuhakemuksen jättämistä kerralla. Olemassa olevaan ratkaisuun päädyttiin, koska se oli helpoin toteuttaa raportoinnin kannalta.

Vuoden 2015 lopussa valmisteltiin neuvonnan laajentamista maatalojen nykyaikaistamiseen ja kilpailukyvyyn parantamiseen sekä suunniteltiin neuvojien täydennyskoulutuksia.

04 - Investoinnit fyysiseen omaisuuteen

Toimenpide 4.1. Maatalouden investoinnit

Maatalouden investointituen pääpaino on maatalouden kilpailukykyä ja kannattavuutta parantavissa investoinneissa. Investoinneilla voidaan vaikuttaa tilan tuotannon tehokkuuteen sekä taloudellisiin ja

tuotannollisiin olosuhteisiin. Investoimalla tuotantorakennuksiin ja niiden nykyaikaiseen teknologiaan voidaan samalla edistää eläinten hyvinvointia, parantaa työympäristöä lisätä energiatehokkuutta, tehostaa uusiutuvaa energiaa hyödyntävien ratkaisujen käyttöönottoa sekä parantaa ympäristön tilaa.

Ohjelmakauden 2014–2020 mukaisten maatalouden investointitukien haku käynnistyi maaliskuussa 2015 ja vuoden 2015 loppuun mennessä jätettiin noin 1 200 investointitukihakemusta. Ensimmäiset tukipäätökset päästiin tekemään syyskuussa, kaikki vuoden 2015 hakemukset saatiin käsiteltyä vuoden loppuun mennessä. Myönteisiä tukipäätöksiä tehtiin noin 960 kpl.

Investointiavustusta myönnettiin yhteensä 47,4 milj. euroa, joka sisältää sekä EU-osarahoitteiset että kansallisena lisäosana myönnettävät avustukset. Kansallisena lisärahoituksena myönnetyn korkotukilainan määrä oli noin 59,7 milj. euroa. Lisäksi 17 hankkeelle myönnettiin valtiontakausta yhteensä noin 4,4 milj. euron lainapääomalle.

Lähes puolet myönnetyistä avustuksesta kohdistuu lypsy- ja nautakarjatalouden investointeihin. Kappalemääräisesti yksittäisistä tukikohteista peltojen vesitalouden parantaminen, työympäristöä, tuotantohygieniaa, ympäristön tilaa ja eläinten hyvinvointia edistävät investoinnit olivat suosittuja. Hakemukset painottuivat Varsinais-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten alueelle. Etenkin Kainuun ja Lapin alueilla investoinneissa oli hiljaista. Tuotanto on eriytynyt tuotantosuunnittain varsin voimakkaasti, mikä luonnollisesti näkyy myös investointitukihakemuksissa.

Tukipäätökset tehtiin vuonna 2015 käyttöön otetulla Hyrrä-tietojärjestelmällä. Kaikkiin hakemuksiin sovellettiin ohjelman mukaisesti valintamenettelyä.

Kokonaisuutena ohjelman toimeenpano maatalouden investointien osalta käynnistyi ennakoitua hieman hitaammin ja asetetuista tavoitteista ollaan jäljessä. Maatalousyrittäjien taloustilanne heikentyi vuonna 2015 voimakkaasti tuotteiden markkinahintojen laskun seurauksena, mikä näkyy myös investointipäätösten lykkäämisellä. Alkuvuosi 2016 on kuitenkin käynnistynyt vilkkaasti, joten se tasoittanee hitaahkoa käynnistymistä.

Toimenpide 4.2. Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden jalostus, markkinoille saattaminen ja kehittäminen

Ohjelmakauden 2014–2020 yritystukihakemusten vastaanottaminen alkoi 11.5.2015. Hakemuksista lähes 90 % tehtiin sähköisinä Hyrrä-järjestelmään. Vuoden 2015 aikana jätettiin kaikkiaan 1 208 yritystukihakemusta.

Rahoituspäätöksiä yritystukihakemuksiin ryhdyttiin tekemään 16.12.2015 alkaen. Vuoden 2015 loppuun mennessä tehtiin 53 myönteistä päätöstä, joille julkista rahoitusta myönnettiin yhteensä 7,5 miljoonaa euroa. Rahoitusta kohdistui eniten (4,7 milj. euroa; 62 %) maataloustuotteiden jalostuksen ja elintarvikkeiden valmistuksen investointeihin. Näistä yksittäiset investoinnit olivat verrattain suuria. Tuetuista investoinneista voidaan mainita esimerkkeinä marjanjalostus, gluteenittomat kauratuotteet, juomat, hunaja, liha, sekä luomu- ja muut erikoistuotteet sekä kuituhampun jatkojalostaminen.

Toimenpide 4.4 Ei-tuotannolliset investoinnit

Ei-tuotannollisilla investoinneilla mahdollistetaan kosteikkojen perustaminen ja perinnebiotooppien sekä luonnonlaidunten ennallistaminen, jonka jälkeen investointikohteelle tulee tehdä ympäristökorvauksen

mukainen viisivuotinen hoitosopimus.

Ei-tuotannollisia investointeja kosteikkojen perustamiseen sekä perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaukseen ja aitaamiseen haettiin 30.6.2015 päättyneessä haussa yli 4,6 miljoonan euron edestä. Haetusta kokonaissummasta noin 65 % haettiin kosteikkoinvestointeihin ja 35 % alkuraivaamisen ja aitaamisen investointeihin. Hakemuksia saapui odotettua enemmän. Hakemuksia kosteikkoinvestointeihin saatiin 91. Kosteikkoinvestointihakemukset koskivat noin kolmea miljoonaa euroa. Hakemuksia perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaukseen ja aitaamiseen saatiin 151. Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaamisen ja aitaamisen hakemukset koskivat noin 1,6 miljoonaa euroa.

Hakemusten suurta määrää voi selittää se, että vastaavat toimenpiteet eivät olleet edellisen ohjelmakauden lopussa haettavana, mutta samanaikaisesti vesiensuojelua ja monimuotoisuuden edistämisen viestintä on ollut näkyvää. Lisäksi ohjelmakauden vaihtuessa eräitä kohteiden tukikelpoisuuteen liittyvä ehtoja muutettiin huomioimaan ympäristölliset tarpeet paremmin, jolloin myös tuettaviksi soveltuvien kohteiden määrä jossain määrin lisääntyi. Toimenpiteen hyödyntämiseen on kannustettu myös ympäristöhallinnon taholta, sillä tällä rahoituksella voidaan toteuttaa vesienhoitosuunnitelmissa ja kansallisessa biodiversiteettistrategiaa toteuttavassa toimintaohjelmassa tunnistettuja toimenpiteitä, joihin on muutoin saatavilla niukasti rahoitusmahdollisuuksia.

Tukikelpoisuustarkastelun läpäisseiden hakemusten joukosta valitaan ELY-keskuksissa parhaat hakemukset rahoitettavaksi käyttäen toimenpiteen valintakriteerien mukaista pisteytystä ja ottaen huomioon käytävissä oleva rahoitus. Valintakriteerien periaatteet on määritelty maaseutuohjelmassa ja yksilöity maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä. Ei-tuotannolliset investoinnit käsitellään ohjelmakaudella 2014–2020 Rahti-tietojärjestelmässä. Koska rahoituspäätöksiä päästään tekemään vasta keväällä 2016, investoinnit eivät päässeet alkamaan vielä vuonna 2015.

Kiinnostus ei-tuotannollisiin investointeihin vaihteli alueellisesti. Kosteikkoinvestointeja haettiin runsaasti Pohjois-Savossa, Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Hämeessä ja Etelä-Savossa hakemuksia saatiin kussakin vajaa kymmenkunta. Etelä-Pohjanmaalla hakemuksia oli melko vähän, mutta ne olivat huomattavan suuria. Satakunnassa, Keski-Suomessa, Kainuussa ja Lapissa hakemuksia oli yhteensä alle kymmenen. Pirkanmaalla ei tullut hakemuksia kosteikkoinvestoinnista. Alkuraivauksen ja aitaamisen investointia haettiin selvästi eniten Varsinais-Suomessa ja Etelä-Savossa, jossa hakemuksia saatiin molemmissa yli kolmekymmentä. Satakunnassa, Hämeessä, Pirkanmaalla, Pohjois-Savossa Etelä-Pohjanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa ja Lapissa hakemusmäärät olivat melko pieniä.

Ei-tuotannollisissa investoinneissa oli ensimmäistä kertaa mahdollista hakea maksua kertakorvausmenettelyllä. Kertakorvausmenettelyssä maksu perustuu maksutositteiden esittämisen sijaan siihen, että todennetaan investoinnin suunnitelman mukainen valmistuminen. Siten kertakorvausmenettelyssä maksu suoritetaan yhdessä erässä investoinnin valmistuttua. Hyväksyttävät kustannukset määritellään kuitenkin molemmissa maksumenettelyissä vakiokustannuksiin perustuen. Kertakorvausperiaatteen mukaan toteutettavaa maksua toivoi kolmasosa kosteikkoinvestointia hakeneista ja kaksi kolmasosaa perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivauksen ja aitauksen investointia hakeneista.

Vuoden 2015 kokemusten perusteella ei esitetä muutoksia ei-tuotannollisiin investointitoimiin. Valintakriteerien toimivuutta on syytä seurata ja kohdistaa myös arvioinnissa huomiota niiden toimivuuteen. Toimenpiteen suuri suosio voi johtaa siihen, että varattu rahoitus ei riitä koko ohjelmakaudelle. Koska toimenpiteessä on kyse ympäristön tilan ennallistamisesta, on kuitenkin

tarkoituksenmukaista aloittaa hyviksi arvioitujen hankkeiden toteuttaminen mahdollisimman pian ja hyödyntää käytettävissä olevia varoja etupainotteisesti. Tulevissa ohjelman arvioinneissa olisi hyvä tarkastella toimenpiteellä perustettujen kosteikkojen sijoittumista ja vaikuttavuutta suhteessa vesienhoitosuunnitelmissa esitettyihin kosteikkotarpeisiin eri alueilla sekä alkuraivaamisen ja aitaamisen kohteiden merkitystä perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten ennallistamisessa eri alueilla.

M06 - Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen

Toimenpide 6.1. Nuorten viljelijöiden tilanpidon aloitustuki

Aloitustuen tavoitteena on vähentää tilanpidon aloittamisen taloudellista riskiä ja sitä kautta parantaa yritystoiminnan kehittämismahdollisuuksia ja saada alalle uusia maatalousyrittäjiä, joilla on mahdollisuus kannattavan toiminnan harjoittamiseen ja tilojen kehittämiseen. Tavoitteena on, että nuorten yrittäjien hallitsemien tilojen osuus suhteessa tilojen kokonaismäärään säilyy vähintään nykytasolla.

Ohjelmakauden 2014–2020 mukaisen aloitustuen haku käynnistyi maaliskuussa 2015 ja vuoden 2015 loppuun mennessä jätettiin noin 180 aloitustukihakemusta. Tukipäätöksiä päästiin tekemään syyskuussa ja kaikki tukihakemukset saatiin käsiteltyä vuoden 2015 loppuun mennessä. Myönteisiä tukipäätöksiä tehtiin noin 130 kpl. Ensimmäisten tukierien maksatukset pystyttiin aloittamaan marraskuussa.

EU-osarahoitteisena myönnetyn avustuksen määrä oli yhteensä hieman vajaa 4 milj. euroa ja kansallisenä lisärahoituksena myönnetyn korkotukilainan määrä noin 19,4 milj. euroa.

Eniten aloitustukipäätöksiä tehtiin Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella. Sen sijaan Kainuussa ei vuonna 2015 tehty yhtään tukipäätöstä. Muilta osin hakemukset ja tehdyt tukipäätökset jakaantuivat suhteellisen tasaisesti koko maahan. Kokonaisuutena ohjelman toimeenpano aloitustuen osalta käynnistyi ennakoitua selvästi hitaammin ja asetetuista tavoitteista ollaan jäljessä. Tämä johtuu suurelta osin siitä, että eräiden luopumistukea koskevien säädösten muutoksista ja ohjelmakauden vaihtumisesta johtuen vuonna 2014 tehtiin noin kaksinkertainen määrä aloitustukipäätöksiä verrattuna aiempiin vuosiin, joka sitten heijastui vuoden 2015 hakumääriin. Vuonna 2014 aloitustukea myönnettiin kokonaan kansallisin varoin ohjelmakauden 2007–2013 säädösten pohjalta.

Toimenpide 6.2 Yrityksen perustamistuki maatalouden ulkopuoliseen yritystoimintaan maaseutualueilla

Ohjelmakauden 2014–2020 yritystukihakemusten vastaanottaminen alkoi 11.5.2015 alkaen. Hakemuksista lähes 90 % tehtiin sähköisinä Hyrrä-järjestelmään. Vuoden 2015 aikana jätettiin kaikkiaan 1 208 yritystukihakemusta.

Rahoituspäätöksiä yritystukihakemuksiin ryhdyttiin tekemään 16.12.2015 alkaen. Vuoden 2015 loppuun mennessä tehtiin 53 myönteistä päätöstä, joilla julkista rahoitusta myönnettiin yhteensä 7,5 miljoonaa euroa. Pieni osa rahoituksesta (66 000 euroa; 1 %) kohdistui uuden yritystoiminnan aloittamiseen.

Toimenpide 6.4 Investoinnit maatalouden ulkopuolisen yritystoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen

Ohjelmakauden 2014–2020 yritystukihakemusten vastaanottaminen alkoi 11.5.2015 alkaen. Hakemuksista lähes 90 % tehtiin sähköisinä Hyrrä-järjestelmään. Samaan aikaan käynnistyi myös paperilomakkeilla tapahtuva hakeminen. Vuoden 2015 aikana jätettiin kaikkiaan noin 1 208 yritystukihakemusta.

Rahoituspäätöksiä yritystukihakemuksiin ryhdyttiin tekemään 16.12.2015 alkaen. Vuoden 2015 loppuun

mennessä tehtiin 53 myönteistä päätöstä, joilla julkista rahoitusta myönnettiin yhteensä 7,5 miljoonaa euroa. Yritysrahoituskokonaisuutta tarkasteltaessa toiseksi eniten (2,8 miljoonaa euroa; 37 %) rahoitusta kohdistui maatalouden ulkopuolista yritystoimintaa koskeviin investointeihin.

Pienyritysten tullessa tuensaajiksi investointien koko on kasvanut. Keskeinen investointikohde ovat uudet koneet ja laitteet. Aineettomien investointien määrä hakemuksissa on jonkin verran lisääntynyt. Nähtävissä on, että digitalisaatio tulee koskettamaan tavalla tai toisella lähes kaikkia yrityksiä. Esimerkiksi teolliselta internetiltä odotetaan voimakasta kasvua.

Maaseutuohjelman mahdollisuuksia ovat hyödyntäneet myös toimialat, jotka eivät perinteisesti ole olleet yritysrahoituksen hakijoina, mikä edistää tavoitteena olevaa maaseudun toimialarakenteen monipuolistamista. Kasvua on haettu myös uusilta liiketoiminta-alueilta kuten peliala ja mobiiliapplikaatiot, älykkäät pakkaukset ja 3D-tulostus. Perustamistukea ovat hakeneet mm. ICT-yritykset.

Investointimäärät ovat taloudellisesta tilanteesta johtuen edelleen alhaisella tasolla. Yleinen heikko suhdannetilanne näkyy esimerkiksi metalli- ja konepajateollisuuden piirissä vaikuttaen investointihalukkuuteen. Haasteena nähdään kansainvälistyminen. Myös yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintaa tarvittaisiin lisää. Yritysten panostuksen tuotekehitystoimintaan voisivat olla suuremmat. Esteenä on näköalattomuus sen suhteen, mihin suuntaan toimintaa kannattaisi kehittää nopeasti muuttuvassa kilpailutilanteessa.

Kokonaistilanteen näkökulmasta katsottuna työllisyys alueilla ei ole kehittynyt toivotulla tavalla. Taustalla vaikuttaa osaltaan pitkään jatkunut suurteollisuuden rakennemuutos. Uusien yritysten perustaminen on taloustilanteesta johtuen ollut alueesta riippuen varovaista. Odotettavissa on, että pienet yritykset käyttävät jatkossa enemmän toisia yrityksiä alihankkijoina tai palveluntuottajina eivätkä niinkään palkkaa uusia työntekijöitä omaan yritykseensä. Yritykset toimivat siten enemmän omalla riskillä.

Pitkään toimineet suuremmat yritykset eivät pysty kilpailemaan pienten yritysten kanssa uudessa tilanteessa yhtä hyvin kuin aiemmin, mikä luo etua pienille yrityksille. Tuettuihin yrityksiin palkattujen uusien työntekijöiden lukumäärän kehityksen tarkastelu on jatkossa riittämätön tapa mitata ohjelman työllisyysvaikutuksia. Tuettujen yritysten työllisyysvaikutukset toteutuvat osin muissa yrityksissä ja heijastuvat positiivisesti myös freelancer-tyyppisesti toimivien yksinyrittäjien työllistymiseen.

M07 - Peruspalvelut ja kylien kunnostus maaseutualueilla

Kehittämishankkeet Ohjelmakauden 2014–2020 ensimmäiset hanketuet tulivat hakuun helmikuussa 2015. Ensimmäisenä haettavana olivat tiedonvälityshankkeet. Yritys- ja hanketukien sähköinen haku alkoi pääosin 11.5.2015. Valtaosa hakuaikana tehdyistä hakemuksista jätettiin sähköisesti. 17.6.2015 avattiin haku muille kehittämishankkeille. Lisäksi haku avautui loppuihin yleishyödyllisiin investointeihin.

Kehittämishankkeita haettiin erittäin innokkaasti vuonna 2015. Hakemuksia tuli yhteensä 1 574 kappaletta. Paperisia hakemuksia näistä oli vain 11,5 %, joten sähköinen haku löi itsenä todella hyvin läpi heti ensimmäisenä hakuvuotena. Kehittämishankkeista ei tehty rahoituspäätöksiä vuonna 2015. Tietoja haetuista hankkeista taulukossa 1.

Eniten hakemuksia on jätetty toimenpiteeseen 7 eli maaseudun palvelujen ja kylien kehittämiseen. Valtaosa hakemuksista koskee Leader-rahoitusta. Yksi toimenpiteen tavoitteista on lisätä laajakaistayhteyksiä ja siten lisätä maaseudun palvelujen saavutettavuutta. Rahoitusta on haettu lähes 30

laajakaistainvestointiin. Erityisen paljon kiinnostusta on herättänyt investoinnit maaseutuväestölle suunnattuihin paikallisiin peruspalveluihin, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina.

Aktiivisimpia hakijat ovat olleet Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalla.

M10 - Maatalouden ympäristö ja ilmasto

Ympäristötukien ja ympäristökorvausten maksut vuosina 2014–2015

Vuosina 2014–2015 maksettiin ympäristökorvausten ympäristösitoumuksista ja ympäristösopimuksista sekä 2007–2013 ohjelmakauden mukaisesta ympäristötuesta yhteensä 509,54 milj. euroa. Maksut koostuivat tukivuoden 2014 ympäristötuen ennakko- ja loppumaksuista sekä ympäristökorvausten tukivuoden 2015 ennakkomaksuista. Ympäristökorvausten ympäristösopimusten maksut siirtyivät pääasiassa vuodelle 2016.

Aihepiireittäin jaoteltuna varojen käyttö painottui vuosina 2014–2015 lannoitusta ja kasvinsuojelua koskeviin ympäristötoimenpiteisiin, sillä näihin kohdistui 333,97 milj. euroa. Yhteensä 111,37 milj. eurolla edistettiin kasvipeitteisyyttä ja erilaisia luonnonhoidollisia nurmia. Luonnon monimuotoisuuden ylläpitoon käytettiin 40,23 milj. euroa ja lannan käytön tehostamista edistäviin toimenpiteisiin, kuten lietelannan sijoittamiseen, käytettiin 17,79 milj. euroa. Alkuperäisrotujen kasvattamiseen ja alkuperäiskasvien ylläpitoon käytettiin 4,10 milj. ja erilaisiin kosteikko- ja valumavesitoimenpiteisiin 2,06 milj. euroa. Aihepiiri jaottelu on tarkasteluna karkea, sillä toimenpiteet on lähtökohtaisesti suunniteltu monivaikutteisiksi kustannustehokkuuden parantamiseksi. Varojen käyttö kuvastaa maatalouden ympäristönsuojelutarpeiden painopisteitä, sillä suurimmat tarpeet liittyvät Suomessa vesiensuojeluun.

Ympäristötukien ja ympäristökorvausten maksuista kohdistui vuosina 2014–2015 luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen tehneille tiloille 59,69 milj. euroa ja 18,59 milj. euroa kohdistui tiloille, joilla on hallinnassaan Natura 2000 -alueella sijaitsevia peltolohkoja. Ympäristökorvausten toimenpiteet täydentävät luonnonmukaisen tuotannon toimenpidettä, eivätkä ne ole sen kanssa päällekkäisiä. Luonnonmukaisessa tuotannossa tavanomaisista toimista, kuten viherlannoituksesta, luomutila ei kuitenkaan voi saada ympäristökorvausta. Suomi ei ottanut käyttöön maaseutuohjelmassa erillistä toimenpidettä Natura 2000 -alueille, sillä näiden alueiden tarpeisiin pystytään vastaamaan yksinkertaisemmin hyödyntämällä monipuolisesti ympäristökorvausten toimia.

Ympäristötuet (ohjelmakausi 2007–2013), tukivuosi 2014

Päätyviä ympäristötukisitoumuksia ja erityistukisopimuksia jatkettiin ohjelmakauden 2007–2013 mukaisina vuonna 2014. Kaikki vuonna 2014 haetut ympäristötuen maksut maksettiin ohjelmakauden 2014–2020 kehuksesta. Uusia ympäristötuen sitoumuksia tai erityistukisopimuksia ei pääsääntöisesti tehty vuonna 2014. Osa jatkettuun erityistukisopimukseen oikeutetuista tuensaajista ei halunnut jatkaa sopimusta.

Ympäristökorvaukset (ohjelmakausi 2014–2020), tukivuosi 2015

Ohjelmakauden 2014–2020 mukaisen ympäristökorvaukset -toimenpiteen kaikki toimet käynnistettiin vuonna 2015. Ympäristökorvausten ympäristösitoumusta ja siihen liittyviä tila- ja lohko kohtaisia toimenpiteitä sekä ympäristösopimuksia haettiin päätukihaussa 12.5.2015 mennessä. Ympäristösitoumusta haki yli 45 624 tilaa. Ympäristösitoumukseen sitoutui noin 86 % aktiiviviljelijöistä, jotka hakivat suorien tukien perustukea. Sitoumusala oli noin 2,06 milj. hehtaaria eli yli 90 % suorien

tukien perustukea hakeneiden maatalousmaasta. Sitoumusala väheni vain muutamilla tuhansilla hehtaareilla edellisen ohjelmakauden loppuun verrattuna. Ohjelmakauden valmistelun aikana useiden eri sidosryhmien esittämä huoli sitoutuneiden ja sitoumusalan merkittävästä vähenemisestä ei toteutunut. Sitoutumisaste säilyi korkeana.

Ympäristösitoumuksen toimien toteutuminen on esitetty taulukossa 6. Maksut kertovat vuonna 2015 maksetusta ennakkomaksuosuudesta. Tilalukumäärä on tuensajien määrä, jolle on maksettu vuonna 2015 ennakkomaksu. Taulukon hehtaaritiedot perustuvat ennakkomaksualaan ja tarkentuvat vielä, kun ympäristösitoumuksen loppumaksu maksetaan kesäkuussa 2016.

Ympäristösitoumuksen tilakohtainen ravinteiden tasapainoisen käytön toimenpide ylitti sille asetetun pinta-alatavoitteen. Toimenpiteen kokonaisala oli yli 1,8 milj. hehtaaria. Keskimääräinen tuensajaa kohti maksettu ala oli noin 40 hehtaaria. Ravinteiden tasapainoisen käyttö -toimen pinta-alasta noin 2 % oli puutarhakasvien alaa. Viljelijät valitsivat myös monipuolisesti ympäristösitoumusten lohkokohtaisia toimia ja toteuttivat niitä laajasti. Haun toteuma oli ympäristötavoitteiden kannalta erinomainen. Myös useimmat lohkokohtaisista toimista saavuttivat tai merkittävästi ylittivät niille asetetut tavoitteet.

Merkittävimpiä tavoitealan ylityksiä tapahtui peltoluonnon monimuotoisuus -toimen kerääjäkasveissa ja saneerauskasveissa, jossa aiemman ohjelmakauden vaatimattoman kiinnostuksen perusteella asetetut tavoitteet ylittyivät moninkertaisesti. Kerääjäkasveilla toteuma oli noin 3 360 % ja saneerauskasveilla 900 % ohjelman tavoitteesta. Kerääjäkasveja viljeli noin 23 % ympäristösitoumuksen tehneistä tiloista. Viljelyala oli keskimäärin 24 hehtaaria tuensajaa kohti. Toimenpiteen aiempaa suurempaa suosiota voi osaltaan selittää, että kerääjäkasvien ja saneerauskasvien viljely on tullut tutummaksi ja viljelijöille mm. ohjelman koulutus- ja tiedonvälityshankkeiden ja Teho plus -hankkeen aktiivisen viestinnän kautta. Myös siementen saatavuus on parantunut ja viljelytekniikka kehittynyt. Ensimmäisen vuoden kokemusten perusteella nähdään tarpeelliseksi jatkossa paremmin varmistaa, että saneerauskasveja toteuttavalla tilalla on viljelyssä sellaisia kasveja, joka erityisesti hyötyvät saneerauskasvien käytöstä.

Myös peltoluonnon monimuotoisuus -toimen monimuotoisuuspeltojen tavoiteala ylittyi hieman, mutta viherlannoitusnurmien määrä jäi noin puoleen odotetusta. Mahdollisuutta monimuotoisuuspeltojen viljelyyn käytti noin 19 % ympäristösitoumuksen tehneistä tiloista. Monimuotoisuuspeltopinta-alaa oli näillä tiloilla keskimäärin 2,5 hehtaaria. Viherlannoitusnurmien vähäinen suosio voi selittyä matalalla korvaustasolla verrattuna tavanomaisiin tuotantonurmiin.

Ympäristönhoitonurmien suojavyöhykkeissä tavoite ylittyi merkittävästi, kun toteuma 57 673 hehtaaria oli noin 250 % tavoitealasta. Samalla tilojen lukumäärä, jolla on suojavyöhykettä, kasvoi nelinkertaiseksi aiempaan nähden. Suojavyöhykkeiden tavoitteena oli 23 000 hehtaaria, mitä pidettiin tavoitetta asetettaessa korkeana. Edellisellä ohjelmakaudella suojavyöhykeala jäi noin 8 500 hehtaariin, vaikka alueellisesti oli tehty mm. suojavyöhykeyleissuunnittelua. Kynnystä toimenpiteeseen ryhtymiseksi pyrittiin ohjelmakautta 2014–2015 valmisteltaessa madaltamaan. Merkittävimpiä syitä suojavyöhykealan lisääntymiseen voidaan pitää erillisestä sopimusmenettelystä ja toteutussuunnitelmasta luopumista, maksimileveydestä luopumista, korvaustasoa ja sen muuttamista kiinteäksi sekä ohjelmakauden alkuun ajoittunut viljan alhainen markkinahinta. Vesienhoidon kannalta suojavyöhykkeiden määrän lisääntyminen on merkittävää. Toimenpiteen vaikuttavuuden arvioimiseksi olisi hyvä tarkastella kohteiden alueellista ja paikallista sijoittumista sekä tutkia toteutuvaa vaikutusta pintavesien laatuun paikallisesti ja valuma-alueetasolla. Ympäristönhoitonurmien luonnonhoitopeltonurmet toteutuivat melko hyvin tavoitteeseen nähden. Luonnonhoitopeltonurmien tilakohtainen keskipinta-ala oli suurempi kohdentamisalueella (noin 5 ha) kuin muulla alueella (noin 2 ha). Luonnonhoitopeltoja oli noin puolella sitoutuneista tiloista ja suojavyöhykkeitä 22 %:lla. Monivuotisten ympäristönhoitonurmien suosio jäi vaatimattomaksi tavoitteeseen nähden. Kaikkiaan ympäristönhoitonurmet -toimen eri toimenpiteiden

yhteisala oli kuitenkin lähellä tavoitettaan suojavyöhykealan ennakoitua suuremman toteuman takia.

Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys toteutui laajana. Kyseisessä toimessa pinta-alat eivät merkittävästi ylittäneet tavoitetta, mutta toteutus painottui tiloilla arvioitua enemmän kohdentamisalueelle ja korkeamman peitteisyysprosentin luokkiin. Valumavesien hallinnan -toimessa tavoiteala näyttää myös täyttyvän, mutta tiedot ovat vielä epävarmat, sillä näiden maksu siirtyi vuodelle 2016.

Lietelannan sijoittaminen peltoon -toimessa levitysala myös ylitti tavoitteensa, mitä voidaan pitää hyvänä kehityksenä, sillä kyseessä on merkittävä toimenpide ammoniakkipäästöjen vähentämisessä. Keskimääräinen levitysala tilaa kohti oli noin 41 hehtaaria. Sen sijaan ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättämisessä jäätiin kolmasosaan pinta-alatavoitteesta. Toimen on valinnut selvästi useampi tila kuin vuoden 2015 toteuma osoittaa, joten toimenpiteellä on potentiaalia kasvaa ohjelmakauden aikana. Keskimääräinen levitysala oli noin 16 hehtaaria. Kierrätysravinteiden luovuttajien ja vastaanottajien tulisi löytää toisensa aiempaa paremmin. Ravinteiden kierrätyksen edistämiseen tähdätään myös Sipilän hallitusohjelman kärkihankkeilla, joten ravinteiden kierrättämisen mahdollisuuksia ja toimintatapoja tullaan aktiivisesti markkinoimaan.

Puutarhakasvien ympäristöystävälliseen viljelyyn suunnitellut toimenpiteet puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu ja orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja perunalla toteutuivat lähes tavoitteiden mukaisesti. Katettu ala oli keskimäärin 4 hehtaaria. Kattamista koskeva toimenpide painottui monivuotisiin puutarhakasveihin. Vaihtoehtoinen kasvinsuojelu painottui menetelmäryhmän 2 toimenpiteisiin, jossa hyödynnetään mekaanisesti levitettäviä mikrobiologisia kasvinsuojeluaineita, tuhohyönteisverkkoja tai torjutaan rikkakasveja vaativimmilla mekaanisilla menetelmillä. Vaihtoehtoisen kasvinsuojelun menetelmäryhmästä 1 maksettiin tuensaajaa kohti keskimäärin 3 hehtaaria ja menetelmäryhmässä 2 keskimäärin 12 hehtaarilla.

Vuonna 2015 otettiin ympäristökorvauksissa käyttöön ns. syysilmoitukset. Viljelijät pystyivät ilmoittamaan ajalla 19.–30.10.2015 Vipu-palvelussa lohkot, joilla olivat toteuttaneet toimia lietelannan sijoittaminen peltoon, ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen tai pellon talviaikainen. Viljelijöitä kannustettiin tekemään syysilmoitukset sähköisesti, vaikka päätukihakemus olisi tehty paperilla. Lohkotiedot olivat Vipu-palvelussa valmiina käyttöön ja Vipu-palvelu laski sitoumusalan kasvipeitteisyysprosentin tuensaajan syöttämien lohkotietojen perusteella. Syysilmoituksensa palautti sähköisesti yli 36 000 tilaa (yli 90 %). Sähköisten ilmoitusten osuus on suurempi kuin kertaakaan aikaisemmin Vipu-palvelun ja maataloustukihallinnon sähköisen asioinnin historiassa.

Keväällä 2015 haetun ympäristösitoumuksen ennako maksettiin kaikille viljelijöille 19.11.2015 alkaen. Toinen erä maksetaan vuonna 2016 kesäkuussa.

Korkea sitoutumisaste ja lohkokohtaisten toimen runsas toteuma on ympäristön kannalta erinomaista. Asetettuja tavoitealoja pidettiin ohjelmavalmisteluun aikana vaativina ja kokonaissitoutumisasteen alenemista pidettiin mahdollisena, sillä monet toimenpiteet jäivät korvaustasoltaan laskelmiin nähden alikompensoiviksi. Toimenpiteiden kohdentamisesta ja kohdentamisalueiden rajauksista käytiin laajaa keskustelua sidosryhmien kanssa. Ohjelmavalmisteluun aikana ei vielä ollut nähtävissä maatalouden taloudellisia haasteita ja markkinatilanteen heikkenemistä. Näillä asioilla on varmasti ollut vaikutusta tilojen päättäessä pitkäaikaisiin ympäristötoimenpiteisiin sitoutumisesta. Koska ympäristökorvaukset -toimenpiteessä ei voida soveltaa valintakriteerejä ja koska sitoumukset ovat viisivuotisia, on toteumaan vaikuttaminen tai kohdentaminen jälkikäteen vaikeaa, jos haku tuottaa suuria tavoitealan ylityksiä.

Toimenpiteeseen käytettävissä oleva rahoitus tulee runsaan toteuman takia sidottua etupainotteisesti lähes koko käytettävissä olevan valtuuden osalta. Jotta ympäristökorvauksiin varattu rahoitus riittäisi koko

ohjelmakaudelle, päädyttiin ohjelmamuutokseen, jossa suurimpia tavoitealojen ylityksiä saaneiden toimien toteutusta tiloilla rajoitetaan asettamalla tilakohtainen enimmäisprosentti lohko-kohtaisesta toimesta maksettavalle pinta-alalle. Rajoitus koskee toimia, joiden tavoitealan ylitykset ovat suurimpia. Tavoitteena ei ole näiden toimien pinta-ala väheneminen tavoitealan tasolle, vaan muutos tasaa toteuma-alaa tilojen välillä. Komission hyväksymä ohjelmamuutos koskee jo vuotta 2016 ja sen vaikutuksia toteumaan tullaan seuraamaan. Vastaava lohko-kohtaisten toimien pinta-alan tilakohtainen enimmäisosuus on ollut käytössä ohjelmassa alusta alkaen esimerkiksi peltoluonnon monimuotoisuus -toimen mukaisilla monimuotoisuuspelloilla ja ympäristönhoitonurmet -toimen luonnonhoitopeltonurmilla.

Maaseutuohjelman arvioinneissa olisi hyvä tarkastella ympäristösitoumuksen toimenpiteiden kohdentumista alueilla, toteutuksen laatua tiloilla ja alueellista vaikuttavuutta. Lisäksi olisi tarpeen selvittää, millaisia toimenpideyhdistelmiä tilat ovat valinneet lohko-kohtaisista toimenpiteistä ja miten on hyödynnetty ohjelman muita ympäristöön vaikuttavia toimenpiteitä. Missä määrin toimenpiteet esimerkiksi pystyvät vastaamaan tilojen kokemuksiin ympäristöhaasteisiin ja onko neuvonnalla ollut vaikutusta toimenpiteiden käyttöön ja kohdentamiseen tilalla.

Ympäristökorvausten ympäristösopimukset

Ympäristösopimuksia haettiin paperilomakkeella 12.5.2015 mennessä ELY-keskuksesta. Ympäristösopimukset maksetaan pääasiassa vuoden 2016 puolella. Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoidosta haettiin 1 555 sopimusta yhteensä 21 084 hehtaarille (tavoiteala 42 000 ha). Kosteikon hoidosta haettiin 111 sopimusta yhteensä 382 hehtaarille (tavoiteala 1 100 ha). Monimuotoisuuden ja maiseman hoidosta tehtävien sopimusten ja kosteikkojen hoidon sopimusten määrän odotetaan kasvavan tulevina vuosina mm. ei-tuotannollisten investointihankkeiden valmistuessa. Alkuperäisrotujen kasvattamisen ympäristösopimuksia myönnettiin yli 700 ja niistä maksettiin vuonna 2015 yhteensä 675 sopimuksesta 622 tilalle noin 2,01 milj. euroa. Alkuperäisrotujen kasvattamisesta tehdyt sopimukset koskivat noin 7 360 eläinyksikköä (tavoitemäärä 7 000 eläinyksikköä). Sopimusten eläinyksikkömäärä on kasvanut aiemmasta ohjelmakaudesta, mutta tilalukumäärä on samalla vähentynyt noin sadalla. Kurki-, hanhi- ja joutsenpeltosopimusta haki 64 tilaa 1 034 hehtaarille (tavoiteala 800 ha). Kurki-, hanhi, ja joutsenpeltojen sopimuskausi eli toimenpiteen toteutus tiloilla kuitenkin alkaa vasta vuonna 2016.

Maaseutuohjelman arvioinneissa olisi hyvä tarkastella kosteikkojen sijoittumista ja niiden hoidon merkitystä vesienhoidon alueellisiin tarpeisiin nähden sekä tarkastella, missä määrin monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimuksella on saatu hoitoon luontoarvoiltaan arvokkaimmat kohteet. Lisäksi olisi tarpeen arvioida hoitosuunnitelmien toteutumista ja hoidon laatua. Alkuperäisrotujen kasvattamisesta tulisi arvioida miten ohjelmakauden vaihtuessa tehdyt muutokset sopimusehtoihin vaikuttaneet eri rotujen säilymiseen. Ohjelmakaudelle täysin uuden kurki-, hanhi- ja joutsenpeltosopimuksen toimivuutta tulisi selvittää tapaustutkimuksena.

Aiempien ohjelmakausien erityistukisopimukset tukivuonna 2015

Ohjelmakauden vaihteessa jäi voimaan noin 1 750 erityistukisopimusta, joiden päättäminen hallinnon toimesta ja hakeminen uuden kauden sopimukseksi ei ollut mahdollista. Sopimukset olivat pääasiassa 10- tai 20-vuotisia sopimuksia suojavyöhykkeistä sekä kosteikkojen tai luonnon monimuotoisuuden hoidosta. Sopimukset koskivat noin 7 745 hehtaaria ja niistä maksettiin vuonna 2015 yhteensä noin 2,25 milj. euroa.

Toimenpide 10.1 geenivarojen edistäminen

Ohjelmakauden 2014–2010 mukaisia alkuperäiskasvien ylläpidon sopimuksia haettiin neljä kappaletta, joista yksi maksettiin vuonna 2015, yhteensä 400 euroa. Myös edellisellä ohjelmakaudella sopimusmäärä oli vähäinen vastaavassa sopimustyyppissä. Uudelle kaudelle toimenpiteeseen tehtyjen muutosten myötä kiinnostuksen odotettiin kasvavan ja tavoitteeksi asetettiin 50 lajikkeen ylläpito. Sopimustyyppin kohdennettuun markkinointiin tulee panostaa. On myös syytä arvioida sopimustyyppin toimivuutta, tunnistaa mahdollisia muutostarpeita tai mahdollisuuksia edistää alkuperäiskasvien säilyttämistä muunlaisilla keinoilla. Alkuperäiskasvien ylläpidon rekisteröinti helpottuu vuonna 2016, kun Elintarviketurvallisuusviraston perimä rekisteröintimaksu poistuu. Kyseistä maksua ei ole luettu korvattavaksi kustannukseksi alkuperäisrotujen säilyttämisen sopimuksessa.

Sopimusta alkuperäiskasvien varmuuskokoelmista haki Luonnonvarakeskuksen kansallinen kasvigeenivaraohjelma. Hakemus tuli vireille 25.9.2015 ja päätös sopimuksesta tehtiin vuoden 2015 lopulla. Sopimuksessa hyväksytyn toimenpidesuunnitelman mukaan sopimuksella tuetaan alkuperäiskasvien varmuuskokoelmien säilyttäjäverkoston perustamista ja ylläpitämistä. Kasvikokoelmia voivat olla hedelmäpuu-, marjakasvi-, vihanneskasvi-, viherrakentamis- sekä yrtti- ja rohdoskasvien kokoelmat. Toimenpidesuunnitelmassa tavoitellaan 20 eri kokoelman suojelua. Yleisenä tavoitteena on hajautetun varmuuskokoelmaverkoston rakentaminen. Suunnitelman toteuttaminen on käynnistymässä. Vuonna 2015 sopimuksesta ei haettu maksuja.

Sopimusta alkuperäisrotujen perimän säilytyksestä haki Luonnonvarakeskuksen kansallinen eläingenivaraohjelma. Hakemus tuli vireille 25.9.2015 ja päätös sopimuksesta tehtiin vuoden 2015 lopulla. Sopimuksessa hyväksytyn toimenpidesuunnitelmalla tavoitellaan Suomen kansallisessa geenivaraohjelmassa asetettuja tavoitteita alkuperäisrotujen alkio- ja siemenannosmäärissä. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy tiedotusta. Suunnitelman toteuttaminen on käynnistymässä. Vuonna 2015 sopimuksesta ei haettu maksuja.

Ympäristökorvausten valvonta

Ympäristösitoumusten ja -sopimusten valvonnassa oli vuonna 2015 noin 2 700 tilaa. Osa tukiehdoista tarkastettiin paikan päällä tilalla kasvukauden aikana ja osa kasvukauden päätyttyä talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa ja kasvipeitteisyysvalvonnassa. Talviaikainen asiakirjavalvonta ja kasvipeitteisyysvalvonta ovat vielä kesken maaliskuussa 2016.

Paikan päällä tapahtuvassa valvonnassa todettiin eniten tukiehtopuutteita vesistöjen varsilla olevissa suojakaistoissa, kerääjäkasvustoissa ja suojavyöhykkeiden sadonkorjuuvaatimuksessa. Perustason vaatimuksissa laiminlyöntejä oli eniten valtaojien ja vesistöjen varsilla olevissa pientareissa ja viljelytavassa.

Ympäristösitoumusten ja -sopimusten tukiehdoissa vaaditut asiakirjat (esim. viljavuustutkimukset) tarkastetaan lohko kohtaisesti talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa. Asiakirjavalvonta on kesken ja tulokset ovat saatavilla touko-kesäkuussa 2016.

M11 - Luonnonmukainen maatalous

Ohjelmakaudelle 2014–2020 luonnonmukainen tuotanto erotettiin omaksi toimenpiteekseen. Vuonna 2014 luonnonmukainen tuotanto sisältyi vielä erityisympäristösopimuksena ympäristötukeen. Muutos merkitsi, että vuodesta 2015 alkaen luonnonmukaiseen tuotantoon sitoutuminen ei enää edellytä ympäristösitoumusta. Aiemman ohjelmakauden luonnonmukaista tuotantoa koskeneet ympäristötuen erityistukisopimukset päätettiin hallinnon toimesta ohjelmakauden vaihtumisen takia. Vuodesta 2015 alkaen haettavana olivat viisivuotiset sitoumukset luonnonmukaisesta tuotannosta tai

kotieläintuotannosta. Sitoumusta haettiin 12.5.2015 mennessä paperihakemuksella. Sitoutuminen edellyttää kuulumista luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään. Sitoumukset tehdään pääsääntöisesti koskemaan koko tilaa, mutta uutena mahdollistettiin sitoumuksen tekeminen vain osalle tilan alasta, jos kyseessä on avomaavihannesten viljely.

Vuosina 2014–2015 maksettiin ohjelmakauden 2014–2020 varoista luonnonmukaisen tuotannon toimenpiteitä yhteensä noin 59,69 milj. euroa. Tästä noin 25,8 milj. euroa kohdistui ohjelmakauden 2014–2020 mukaisten luonnonmukaisen tuotannon korvauksen sitoumusten ensimmäiseen maksuerään. Tukivuoden 2015 luonnonmukaisen tuotannon sitoumusten viimeinen erä ja kotieläintuotannon sitoumusta koskeva korvaus maksetaan vuonna 2016.

Luonnonmukaisen tuotannon osuus maatalousmaasta oli Suomessa Elintarviketurvallisuusviraston (Evira) tilastojen mukaan 9,9 % vuonna 2015. Kokonaisala kasvoi 6 % vuoteen 2014 verrattuna. Yli 90 % luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmässä mukana olevista tiloista haki maaseutuohjelman mukaista sitoumusta luonnonmukaisesta tuotannosta ja lähes 90 % luonnonmukaisesti tuotetusta alasta oli luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen piirissä.

Vuonna 2015 maksettiin luonnonmukaisen tuotannon korvausta 200 557 hehtaarille, 3 817 tuensaajalle. Korvausta luonnonmukaisesta tuotannosta avomaavihannesten viljelyalalle maksettiin 178 tuensaajalle, 271 hehtaarille. Siten luonnonmukaisen tuotannon korvauksen maksettu kokonaisala oli 200 828 hehtaaria. Ala oli siten noin 15 800 hehtaaria suurempi kuin vuoden 2014 luonnonmukaisen tuotannon erityistuen maksettu ala. Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen sitoumuksiin voi sisältyä eräitä pinta-aloja, joihin ei kohdistu maksua, joten kokonaissitoumusala oli hieman maksualaa suurempi, noin 201 000 hehtaaria. Maaseutuohjelman tavoite Manner-Suomen luonnonmukaisesti tuotetulle alalle on 355 000 hehtaaria vuoteen 2020 mennessä. Luonnonmukaisen tuotannon maksettu ala kasvoi edellisen ohjelmakauden lopun maksetusta alasta yli 8 %.

Luonnonmukaiselle tuotannolle asetetun pinta-alatavoitteen saavuttaminen edellyttäisi suurempaa vuosittaista kasvua. Vähittäiskauppa on arvioinut luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden markkinanäkymät hyviksi ja luomutuotteiden kysyntä on Suomessa kasvanut tilanteessa, missä elintarvikkeiden myynnin kokonaistilanne on ollut vaativa. Tämän odotetaan edistävän luonnonmukaisesti tuotetun alan kasvua edelleen. Luonnonmukaisen tuotannon koulutuksen ja neuvonnan rooli on merkittävä uusien tuottajien luonnonmukaiseen tuotantoon sitoutumiselle. Päätös luomutuottajaksi siirtymiseen kypsyy tiloilla vähitellen ja käydyn luomukoulutuksen ja luomutuottajaksi siirtymisen välillä vierähtää usein useampi vuosi.

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumuksen tehneitä tuensaajia oli 804. Verrattuna edellisen ohjelmakauden erityistukisopimukseen luonnonmukaisen tuotannon kotieläinkorvaukseen sitoutuneiden määrä kasvoi noin sadalla. Suurin osa luomukotieläintiloista tuottaa naudanlihaa tai maitoa.

Luonnonmukainen tuotanto kiinnostaa ja sitoumusten tehneiden joukossa on uusia ja suuriakin tiloja. Samalla luonnonmukaisesta tuotannosta on myös poistunut viljelijöitä eläkkeelle siirtymisen myötä ja nuoriakin viljelijöitä on luopunut luomutuotannosta. Luonnonmukaiseen tuotannon korvausta saaneiden tilojen määrä on vähentynyt noin 30:llä vuodesta 2014. Luomutilojen keskipinta-ala kuitenkin jatkaa kasvuaan. Luonnonmukaiseen tuotantoon sitoutuneiden tilojen keskipinta-ala on yli 50 hehtaaria, mikä ylittää kaikkien tilojen keskipinta-alan ja on noin 10 hehtaaria suurempi kuin ympäristökorvausta hakeneiden tilojen keskikoko. Luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevia sitoumuksia tehneet tilat ovat vielä suurempia, keskipinta-alaltaan noin 85 hehtaaria. Avomaavihannesten viljelyala oli tätä tuotantoa harjoittavilla tiloilla keskimäärin puolitoista hehtaaria.

Luonnonmukaisesti tuotetun alan osuus vaihtelee suuresti eri alueilla Suomessa. Luonnonmukaisesti tuotetun alan osuus oli vuonna 2015 yli 20 % Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa. Pienimmät osuudet jäivät alle kuuden prosentin Hämeessä ja Satakunnassa. Suurimmat luonnonmukaisen tuotannon kokonaispinta-alat löytyvät Pohjois-Pohjanmaalta, Etelä-Pohjanmaalta, Pirkanmaalta, Uudenmaalta, Varsinais-Suomesta ja Pohjois-Karjalasta.

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen valvonta toteutettiin suurelta osin edellisen ohjelmakauden tapaan. Perustason vaatimuksia tarkastettiin paikan päällä tilalla ja tarkastuksia jatkettiin talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa. Talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa tarkastetaan myös onko luonnonmukaisen tuotannon tuotantotarkastuksessa todettu sellaisia puutteita, jotka vaikuttavat tilalle maksettavaan korvaukseen.

Maaseutuohjelman arvioinneissa olisi hyvä tarkastella luonnonmukaisen tuotannon pinta-alan ja kotieläintuotannon muutosta ja maaseutuohjelman toimenpiteen merkitystä tuotantoalan kehitysnäkymille. Lisäksi on hyvä selvittää, missä määrin toimenpide on lisännyt myyntiin päätyvien luomutuotteiden määrää, onko toimenpiteellä ollut vaikutusta luonnonmukaisesti tuotettujen avomaavihannesten kasvatukseen ja mikä merkitys on sillä, että useimmat luomutilat ovat myös sitoutuneet ympäristökorvauksen ympäristösitoumukseen.

M13 - Tuet alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia tai muita erityisrajoitteita

Luonnonhaittakorvauksia maksettiin 51 451 tilalle vuonna 2015, mikä oli samaa suurusluokkaa kuin vuonna 2014.

Luonnonhaittakorvauksissa otettiin käyttöön ohjelmakaudella 2014–2020, vuoden 2015 alusta tuen asteittainen alenema (degressio) tilakoon ylittäessä ohjelma-asiakirjassa esitetyt raja-arvot. AB-alueella 987 ja C-alueella 707 tilaa ylitti ensimmäisen degressioportaan (tilakoko 150–300 ha). Seuraavan degressioportaan (tilakoko yli 300 ha) ylitti AB-alueella 116 tilaa ja C-alueella 60 tilaa. Tuki aleni degression vaikutuksesta 3,6 %:lla luonnonhaittakorvauksia saaneista tiloista.

Ala, jolle tukea maksettiin, oli AB-alueella 1 024 798 hehtaaria ja C-alueella 1 156 350 hehtaaria, yhteensä 2 181 148 hehtaaria. Tästä 14 565 hehtaaria oli pellon ulkopuolisia pysyviä laitumia. Ala, jolle luonnonhaittakorvauksia maksettiin, oli hyvin lähellä ohjelman 2 205 000 hehtaarin tavoitetta. Vuoden 2015 loppuun mennessä luonnonhaittakorvauksia oli maksettu yhteensä lähes 920 milj. euroa, josta 271 milj. euroa maksettiin kokonaan kansallisesti.

M14 - Eläinten hyvinvointi

Sitoumuksista

Eläinten hyvinvointikorvausta pystyivät hakemaan keväästä 2015 alkaen nauta- ja sikatilojen lisäksi myös lammas-, vuohi- ja siipikarjatilat. Hakemuksen pystyi tekemään 12.5.2015 saakka. Eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumusehdot julkaistiin osoitteessa www.mavi.fi maaliskuun lopussa 2015. Hakemuksen tekeminen oli helpointa Vipu-palvelussa, sillä Vipu esti automaattisesti sellaisten toimenpiteiden valitsemisen, joita ei voi toteuttaa samaan aikaan. Hakemiseen liittyi myös muita rajoituksia, joista tiedotettiin sitoumusehdoissa ja Vipu-palvelussa (esimerkiksi luomukotieläintilat eivät voi valita sellaisia toimenpiteitä, joista niille maksetaan jo luomukorvausta). Uuteen eläinten hyvinvointikorvaukseen sitouduttiin vuodesta 2015 lähtien vuodeksi kerrallaan. Ensimmäisenä sitoumusvuonna kesto on pidempi: sitoumus tehtiin ajalle 1.5.2015–31.12.2016.

Luonnonvarakeskuksen keväällä 2015 tekemän eläinten hyvinvointituen vaikuttavuus selvityksen mukaan viljelijöistä alle 10 % ilmoitti maaliskuussa 2015 jatkavansa uudessa eläinten hyvinvointikorvauksessa. Koulutuksia ja neuvontaa tehtiin tuon ajankohdan jälkeen ja aiemmin eläinten hyvinvointisitoumuksen tehneitä tiloja on 81 % eläinten hyvinvointikorvauksen 2015 hakijoista.

Vuonna 2015 eläinten hyvinvointikorvausten mukaisen sitoumuksen teki 6 395 tilaa. 41 % naudatiloista, 80 % sikatiloista, 42 % lammask- ja vuohitiloista ja 85 % siipikarjatiloista teki eläinten hyvinvointisitoumuksen. Kevään 2015 tukihausta aiheutuvat kokonaisuudet ovat noin 60 milj. euroa. Vuonna 2015 haetut tuet maksetaan kesäkuussa 2016. (Taulukko 7).

Vuoden 2015 tukihaussa tilat hyödynsivät neuvontatoimenpiteen eläinten hyvinvoinnin neuvontakäyntejä, joissa asiantuntija kävi viljelijän kanssa läpi, mitä hyvinvointia edistäviä toimenpiteitä on tilalle mahdollista valita. Tämän ansiosta tilat valitsivat useampia toimenpiteitä kuin aikaisempina vuosina. Lisäystä tuli mm. vasikoiden ja nuorkarjan pito-olosuhteisiin liittyvissä toimenpiteissä sekä laiduntamisessa.

Valvonnat

Vuonna 2015 eläinten hyvinvointikorvaukseen sitoutuneista tiloista tilavalvonta tehtiin 390 tilalle. Yleisimmät valvonnassa havaitut puutteet liittyivät eläinten merkintään ja rekisteröintiin sekä tukiehtojen noudattamisen osalta erilaisiin asiakirjapuutteisiin, kuten ruokintasuunnitelmaan ja laidunnuskirjanpitoon.

Koulutukset ja seminaarit

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2014–2020 sisältyvistä toimenpiteistä eläinten hyvinvointikorvausten lisäksi tuotantoeläinten hyvinvointia edistävät muun muassa koulutus, neuvonta ja maatalousinvestoinnit. Loppuvuodesta 2014 tuotantoeläinten hyvinvoinnista järjestettiin eri puolilla Suomea 3 seminaaria, joihin osallistui neuvoja, ELY-keskusten eläinvalvoja ja investointitukivastaavia sekä rakentamisen asiantuntijoita, eläinlääkäreitä, EU-tukiavustajia ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisia sekä tutkijoita. Koulutuksen tavoitteena on välittää ajankohtaista tietoa tuotantoeläinten hyvinvointiin liittyvistä asioista, jalkauttaa tutkimuksia sekä kouluttaa eläinvalvoja ja neuvoja. Samalla esiteltiin maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 eläinten hyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä.

Koulutusten ja seminaarien materiaali löytyy maaseutu.fi:n koulutuskalenterista ao. tilaisuuden kohdalta.

Eläinten hyvinvointikorvausten myötä tuotantoeläinten hyvinvointiasioita on käsitelty useissa eri tilaisuuksissa ja asiat ovat nousseet myönteisesti julkiseen keskusteluun.

Selvitykset

Loppuvuodesta 2014 kilpailutettiin eläinten hyvinvointituen vaikutuksista teetettävä selvitys. Selvityksen tekijäksi valittiin Luonnonvarakeskuksen johtama konsortio.

Tutkimusaineisto kerättiin pääasiassa kahden webropol-kyselyn avulla. Ensimmäinen kysely osoitettiin nauta- ja sikatiloille ja toinen kysely tarkastajille, maaseutuelinkeinoviranomaisille, neuvojille ja eläinlääkäreille. Eläinten hyvinvoinnin tuen tosiasiallisia vaikutuksia lypsykarjatiloilla selvitettiin tuotantotarkkailussa olevien maitotilojen tuotos- ja terveystietoja analysoimalla. Tiedot saatiin ProAgria Keskusten Liiton Maitotilavaliokunnalta.

Yleisin syy eläinten hyvinvoinnin tukeen sitoutumiseen on nauta- ja sikatiloille lähetetyn kyselyn vastausten perusteella halu parantaa tuotantoeläinten hyvinvointia ja sitä kautta tilan taloudellista tulosta. Nauta- ja sikatilallisten antamien arvioiden perusteella eläinten hyvinvoinnin tuen tavoitteet ovat täyttyneet hyvin. Yli 80 % kyselyyn vastanneista tilallisista koki, että eläinten hyvinvoinnin tukeen sitoutuminen on parantanut tilan eläinten hyvinvointia. Lisäksi lähes 80 % vastaajista ilmoitti, että heidän omat tietonsa eläinten hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä ovat lisääntyneet. Kyselyyn vastanneiden viljelijöiden mielestä merkittävin yksittäinen eläinten hyvinvoinnin tuen käytännön vaikutus on ollut eläintilojen kuivituksen parantaminen. Noin 70 % nautatilallisista ja noin 50 % sikatilallisista koki, että eläinten hyvinvointitoimilla on ollut vaikutusta eläinten terveyteen. Noin 60 % kaikista kyselyyn vastanneista viljelijöistä puolestaan näki, että eläinten hyvinvointitoimilla on ollut vaikutusta eläinten käyttäytymiseen. Valtaosa viljelijöistä luonnehti eläinten hyvinvoinnin tuen perus- ja lisäehtojen noudattamista jokseenkin helpoksi tai helpoksi suhteessa ennako-odotuksiin. Sikatilalliset kokivat nautatilallisia useammin perusehtojen noudattamisen ja toteuttamisen vaikeaksi. Myös lisäehtoja pidettiin perusehtoja vaikeampina toteuttaa. Tukivalvonnan ja maksetun tuen takaisinperinnän pelko sekä eläinten hyvinvoinnin tuen myötä lisääntynyt paperityö ovat aiheuttaneet viljelijöille ylimääräistä stressiä.

Tarkastajille, maaseutuelinkeinoviranomaisille, neuvojille ja eläinlääkäreille suunnatun kyselyn avulla haettiin tukeen sitoutumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden näkemyksiä eläinten hyvinvoinnin tuen vaikutuksista ja sen mahdollisista ongelmakohtista. Asiantuntijakyselyn keskeinen tulos oli, että eläinten hyvinvointi ja eläinten terveys olivat parantuneet sitoumuskaudella. Tuen tavoitteet olivat asiantuntijoiden mielestä pääsääntöisesti toteutuneet. Asiantuntijoiden mielestä parhaiten toteutunut tavoite oli eläinten hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden parempi ymmärrys, mikä sekin vastaa melko pitkälle viljelijäkyselyn tuloksia. Viljelijöiden tapaan asiantuntijatkin arvioivat taloudellisten syiden olevan tärkein syy tukeen sitoutumiseen. Myös asiantuntijakyselystä nousi selkeästi esille viljelijöihin kohdistuvan byrokratian suuri määrä. Se oli suurin yksittäinen syy tukeen sitoutumatta jättämiseen, kielteiseen suhtautumiseen valvonnassa ja haaste tuen vaatimusten ymmärtämiselle. Asiantuntijat olivat lähes yksimielisiä viljelijöiden lisäkoulutuksen ja neuvonnan tarpeellisuudesta.

Muuta

Eläinten terveydenhuolto on osa kansallista laatustrategiaa. Tarkoituksena on lujittaa elintarviketuotantoketjun vahvuuksia kuten hyvää eläinten terveystilannetta, vähäistä lääkkeiden käyttöä, elintarvikkeiden turvallisuutta ja laatua. Kansallisen laatustrategian avulla parannetaan tilatason seurantaa, läpinäkyvyyttä ja dokumentaatiota. Lyhyt tuotantoketju takaa läpinäkyvyyttä tuotanto-olosuhteisiin ja -tapaan. Tuotantoeläinten ennaltaehkäisevällä terveydenhuollolla vahvistetaan myös maatilojen riskienhallintaa. <https://mmm.fi/elaimet-kasvit/elainten-hyvinvointi>

Maa- ja metsätalousministeriössä on menossa Suomen vuodelta 1996 peräisin olevan eläinsuojelulain kokonaisuudistus <http://mmm.fi/elainsuojelulaki>. Uudistuksen tarkoituksena on modernisoida vuodelta 1996 oleva laki vastaamaan eläintenpidolle ja lainsäädännölle nykypäivänä asetettavia vaatimuksia. Eläinsuojelulain uudistamisessa otetaan huomioon uusin tutkimustieto eläinten tarpeista ja hyvinvoinnin vaatimuksista. Työn tueksi on teetetty asiantuntijaselvityksiä. Uudistuksen vaikutukset ulottuvat useille yhteiskunnan aloille. Lakiuudistuksen yhteydessä käydään laajaa keskustelua eläinten hyvinvoinnin turvaamisesta lainsäädännöllä.

Eläinsuojelulaki ja sen perusteella annettava eläinsuojeluasetus ja eläinlajikohtaiset asetukset muodostavat perustason eläinten hyvinvointiin liittyville toimille.

Tuotantoeläinten olosuhteissa havaitaan edelleen puutteita. Julkisessa keskustelussa on puututtu tuotantotapoihin sekä eläinten hyvinvoinnin tasoon, valvontaan ja lainsäädännön rikkomuksiin. Eläinten

hyvinvoinnin edistäminen edellyttää monien eri tahojen toimintaa ja yhteistyötä.

Eläinaktivistit ovat julkistaneet vuodesta 2007 alkaen salaa kuvattuja videoita, jotka paljastavat eläinten oloissa ja kohtelussa puutteita. Kansalaisten asenteisiin videot ovat vaikuttaneet yllättävän vähän. Tampereen yliopistossa tehdyn asennetutkimuksen mukaan suomalaiset arvioivat tuotantoeläinten hyvinvointia myönteiseksi nauta-, lammas- ja porotaloudessa. Siipikarjan ja sikojen hyvinvointiin suhtaudutaan melko epäilevästi. Kielteisimmin asennoidutaan broilerintuotantoon.

Rikosilmoitukset eläinten kaltoin kohtelusta ovat lisääntyneet viime vuosina rajusti (Maaseudun Tulevaisuus 23.11.2015). Vuonna 2014 eläinsuojelurikoksista tehtiin 574 ilmoitusta, mikä on lähes kolmannes enemmän kuin vuonna 2012. Poliisi arvelee tämän johtuneen julkisesta keskustelusta ja valvonnan tehostumisesta. Etenkin tuotantoeläimiin kohdistuvat rikokset johtuvat usein jaksamisongelmasta. Useimmiten rikosepäilystä ilmoittaa naapuri. Perättömiä ilmoituksia tehdään vain harvoin. Poliisi sai alkusyksyllä 2015 Eviran ja valvontaeläinlääkärien laatiman ohjauskirjeen, jossa oli toimenpiteitä eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

M16 - Yhteistyö

Kehittämishankkeet

Ohjelmakauden 2014–2020 ensimmäiset hanketuet tulivat hakuun helmikuussa 2015. Ensimmäisenä haettavana olivat tiedonvälityshankkeet. Yritys- ja hanketukien sähköinen haku alkoi pääosin 11.5.2015. Valtaosa hakuaikana tehdyistä hakemuksista jätettiin sähköisesti. 17.6.2015 avattiin haku muille kehittämishankkeille, eli myös toimenpiteen 16 mukaisia tukia oli mahdollista hakea.

Kehittämishankkeita haettiin erittäin innokkaasti vuonna 2015. Hakemuksia tuli yhteensä 1 574 kappaletta. Paperisia hakemuksia näistä oli vain 11,5 %, joten sähköinen haku löi itsenä todella hyvin läpi heti ensimmäisenä hakuvuotena. Kehittämishankkeista ei tehty rahoituspäätöksiä vuonna 2015. Taulukossa 1 näkyvät hakutiedot

Koulutuksen ja tiedonvälityksen kiinnostavuus näyttää vähentyneen jonkun verran yhteistyötoimenpiteen johdosta. Kuitenkin molemmista toimenpiteistä on haettu runsaasti rahoitusta. Aktiivisimpia hakijat ovat olleet Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalla.

EIP-ryhmien 1. hakukierros toteutettiin kesällä 2015. Yhtään hakemusta ei hyväksytty.

M19 - Tuki yhteisölähtöiseen paikalliseen kehittämiseen (Leader)

Leader-ryhmien valinta

Leader-ryhmien ja paikallisten maaseudun kehittämisstrategioiden haku tapahtui kaksivaiheisesti. Kaksivaiheisen haun tarkoituksena oli entisestään parantaa paikallisten kehittämisstrategioiden laatua.

Maa- ja metsätalousministeriö avasi epävirallisen Leader-ryhmien ja paikallisten strategioiden haun 5.3.2013. Hakijat toimittivat hakemukset ja paikalliset strategiat 14.6.2013 mennessä. Maa- ja metsätalousministeriö asetti 2.10.2013 Leader-ryhmien ja paikallisten strategioiden valintakomitean. Valintakomitean kokoonpanoa täydennettiin kesällä 2014 ja toimikautta jatkettiin kaksi kertaa, niin että se päättyi lopulta 30.9.2015. Valintakomitea ja ulkopuolinen arvioitsija (Helsingin yliopiston Ruralia-Instituutti) arvioivat saapuneet hakemukset ja ministeriö antoi hakijoille palautteen 31.10.2013.

Maa- ja metsätalousministeriö avasi Leader-ryhmien virallisen haun 25.4.2014 eli välittömästi sen

jälkeen, kun Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020 oli toimitettu komissiolle. Haku päättyi 10.6.2014. Maa- ja metsätalousministeriöön saapui 54 hakemusta, joissa haettiin julkista rahoitusta hieman yli 310 miljoonaa euroa. Maa- ja metsätalousministeriö pyysi 12.8.2014 ELY-keskuksilta ja maakuntien liitoilta lausunnot oman alueensa hakemuksista.

Hakemusten arvioinnissa ja Leader-ryhmien suuntaa-antavan rahoituskehityksen valmistelussa valintakomitea painotti paikallisten strategioiden laatua ja ydin- ja harvaan asutun maaseudun asukasmääriä. Maa- ja metsätalousministeriö teki päätöksen 54 Leader-ryhmästä 22.1.2015.

Leader-ryhmät, maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto solmivat sopimuksen paikallisen kehittämisstrategian toteuttamisesta. Allekirjoitustilaisuus pidettiin 7.4.2015 Säätytalolla. Yhteistyösopimuksen allekirjoittivat Leader-ryhmien puheenjohtajat ja toiminnanjohtajat sekä maa- ja metsätalousministeri Petteri Orpo ja Maaseutuviraston ylijohtaja Leena Tenhola.

Leader-ryhmien rahoitus ja kehystarkistuksen valmistelu

Leader-toiminnan julkisen rahoituksen määrä ohjelmassa on yhteensä 300 milj. euroa. Tästä 9 % jätettiin jaettavaksi kehystarkistuksissa vuosina 2018 ja 2020. Kehystarkistuksen tavoitteena on lisätä Leader-toiminnan vaikuttavuutta. Lisärahoitus osoitetaan niille ryhmille, joilla työ on edistynyt hyvin ja vaikuttavuus on hyvä sekä työn laatu on parantunut.

Maa- ja metsätalousministeriö lähetti Leader-ryhmille kirjeen kehystarkistuksen kriteereistä 26.10.2015. Leader-ryhmät toimittavat kehystarkistusta varten paikallisten strategioiden kolme keskeisintä tavoitetta ja niiden tavoite- ja lähtötasot maa- ja metsätalousministeriöön 15.12.2015.

Valtakunnalliset koulutukset ja tilaisuudet

Tammikuussa 2014 pidettiin MTK:n ja Leader-ryhmien toiminnanjohtajien tapaaminen Kotkassa. Tavoitteena oli yhteistyön vahvistaminen ja uuden ohjelmakauden toiminnan kehittäminen. Huhtikuussa 2014 pidettiin koulutus uuden ohjelmakauden hankkeiden valintakriteereistä Leader-ryhmille ja ELY-keskuksille. Elokuussa 2014 järjestettiin ajankohtaispäivä ELY-keskuksissa Leader-asioita käsitteleville henkilöille.

Leader-ryhmien sopimusten allekirjoitustilaisuuden yhteydessä 7.4.2015 järjestettiin Leader-ryhmien hallitusten puheenjohtajien tapaaminen ja 8.4.2015 Leader-työn ajankohtaispäivät. Yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen työryhmä ja maaseutuverkostopalvelut järjestivät 27.5.2015 yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen seminaarin. Seminaarissa katsottiin mikä on yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen tilanne kaupungeissa Suomessa ja mitkä ovat askelmerkit eteenpäin. Toiset vuotuiset Leader-työn ajankohtaispäivät pidettiin 27.–28.10.2015. Hallinnon ajankohtaiskatsausten lisäksi päivillä olivat esillä valtakunnalliset koordinaatiohankkeet, yritystukiasiat, Leaderin tilanne Euroopassa ja ohjelmakauden 2007–2013 paikallisten suunnitelmien vaikuttavuus. 12.11.2015 pidettiin kv-hankekavalkadi, jossa esiteltiin maaseutuohjelman kansainvälistä hanketoimintaa edellisellä ohjelmakaudella ja kuultiin nuotituksia uuden kauden kansainväliseen toimintaan.

Laatutyö ja Leader-brändi

Leader-ryhmien laatutyön kehittäminen jatkui vuonna 2015. Laatutyö alkoi 2013 tavoitteena laatia laatukäsikirja kaikille Leader-ryhmille sekä vahvistaa Leader-ryhmien hallitusten sitoutumista, Leader-ryhmien roolia aluekehittäjinä ja ELYjen ja Leader-ryhmien välistä rajapintaa ja luottamusta. Varsinainen laatutyöprojekti päättyi 2014, mutta syksyllä 2015 järjestettiin vielä laatutyön sparrausjakso niille

ryhmille, joilla laatukäsikirjan laatiminen oli jäänyt kesken. Nyt lähes kaikilla Leader-ryhmillä on laatukäsikirja ja laatutyö on otettu osaksi toiminnan jatkuvaa kehittämistä.

Ajatuksena on järjestää laatutyöhön liittyvää teemakoulutusta vuosittain ja ulottaa laatutyö koko ketjuun eli Leader-ryhmien, ELY-keskusten, maa- ja metsätalousministeriön, Maaseutuviraston ja maaseutuverkostopalveluiden yhteistyöhön. Laatutyö liittyy myös Leader-brändin kehittämiseen, sillä laadukas toiminta on brändin perusta. Uusi yhtenäinen Leader-brändi ja ulkoasu jalkautettiin koko maahan keväällä 2014 ja näkyvyyttä vahvistamaan avattiin leadersuomi.fi verkkosivusto.

Leader-työn tukena olevat valtakunnalliset ryhmät

Leader-ryhmien valintakomitean toimikauden päätyttyä syksyllä 2015 aloitti epävirallinen Leader-asiantuntijaryhmä. Ryhmä tukee Leader-työtä maa- ja metsätalousministeriössä, Maaseutuvirastossa ja maaseutuverkostopalvelussa. Siinä on edustajat maa- ja metsätalousministeriöstä, Maaseutuvirastosta, maaseutuverkostopalveluista, ELY-keskuksista ja Leader-ryhmistä. Syksyllä 2015 Leader-asiantuntijaryhmä valmisteli ohjelmakauden 2007–2013 loppuraportoinnin ja ohjelmakauden 2014–2020 vuosiraportoinnin ohjetta.

Lisäksi toimii epävirallinen hallinnon sisäinen Leader-vastaavien ryhmä, johon kuuluvat Leader-työtä tekevät henkilöt maa- ja metsätalousministeriöstä, Maaseutuvirastosta ja maaseutuverkostopalvelusta.

Maaseutupolitiikan neuvoston alla toimivan (entisen yhteistyöryhmän) kansalaistoiminnan verkoston osana toimii yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen työryhmä. Työryhmä asetettiin syksyllä 2014 ja käytännössä työ alkoi vuoden 2015 alussa. Tehtävänä on erityisesti Leader-työtavan levittäminen kaupunkeihin ja eri alueiden paikalliskehittäjien vuorovaikutuksen lisääminen.

Ohjelmakaudelle 2014–2020 ei maaseutuverkostoon asetettu Leader-työryhmää. Leader on läpäisevänä näkökulmana toimivien työryhmien työssä.

Suomen Kylätoiminta ry SYTY on Leader-ryhmien kattojärjestö ja edunvalvoja Suomessa. Leader-ryhmät ovat palkanneet yhdistykseen Leader-asiamiehen yhteisellä rahoituksella. Leader-asiamies aloitti toimintansa ohjelmakaudella 2007–2013, jolloin ryhmät rahoittivat sen alueiden välisenä hankkeena. SYTY:ssä toimii Leader-jaosto, joka kokoaa ja välittää Leader-ryhmien ajatuksia ja tarpeita sekä antaa lausuntoja asioissa, jotka liittyvät Leader-metodin kehittämiseen ja toteutustapoihin sekä koulutustarpeisiin.

Ohjelman indikaattorit

Tuloskehykseen sisältyy Leaderin osalta indikaattorina paikallisten toimintaryhmien kattama väestö (taulukko 7.1 ohjelmassa). Suoritustavoite vuonna 2023 on 1 800 000 ja välitavoite 2018 on 1 440 000 asukasta. Suomessa Leader-ryhmät kattavat ohjelmakauden alusta lähtien kaikki maaseutualueet ja koko maaseutuväestön eli 2 692 000 asukasta.

Toimenpide 19.2 Yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano

Vuosi 2015 oli paikallisten kehittämisstrategioiden toimeenpanossa uusien toimintatapojen opetteluun vuosi ja toimijoiden aktiivisuuden vuosi. Osa ryhmistä lähti aktiivisesti markkinoimaan ohjelman mahdollisuuksia heti hakumahdollisuuksien avauduttua, osa päätti keskittyä muuhun toimintaan ja valmisteleviin toimiin siihen asti, kunnes tukipäätöksiä aletaan tehdä. Hakemuskäärät vaihtelivat

ryhmien välillä paljon. Koko maan tasolla aktiivisuus oli suurta.

Ohjelman määrällisinä tavoitteina ovat Leader-ryhmien osalta 3 000 palveluiden ja kylien kehittämisen hanketta, 1 700 luotua työpaikkaa, 500 yritysten perustamista tai toiminnan kehittämistä, 50 maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden jalostukseen, markkinoille saattamiseen ja kehittämiseen investoinutta yritystä ja 5 000 koulutukseen osallistunutta henkilöä.

Maahanmuutto on teemana mukana monessa paikallisessa strategiassa. Turvapaikan hakijoiden suuri määrä vuoden 2015 aikana näkyi monilla alueilla tavalla, jota ei osattu ennakoida. Leaderin kautta voidaan tukea kotouttamiseen liittyviä hankkeita ja moni Leader-ryhmä aktivoitui asiassa vuoden aikana. Loppuvuodesta maaseutuverkosto ja Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä valmistelivat tammikuussa 2016 pidettyä Vastaanottava maaseutu -seminaaria.

Toimenpide 19.3 Paikallisen toimintaryhmän yhteistyön valmistelu ja täytäntöönpano

Alatoimenpiteen tavoitteena on valmistella alueiden välinen tai kansainvälinen hanke. Koska Suomi valitsi Leader-ryhmät ensimmäisten joukoissa alkuvuodesta 2015, kansainvälisiä hankkeita ei päästy vielä vauhdilla valmistelemaan.

Toimenpide 19.4 Tuki toimintakustannuksiin ja toiminnan edistämiseen

Leader-ryhmien toimintarahaa on pääsääntöisesti 22 % ryhmien julkisesta rahoituksesta. Rahoituskehykseltään suurilla ryhmillä toimintarahaa osuus on 15–18 %. Toimintarahaa haku avautui 22.12.2014 heti ohjelman hyväksymisen jälkeen ja valtioneuvoston asetuksen maaseudun kehittämisen tukemisesta tultua voimaan. Aluksi hakemuksia sai vireille paperihakemuksina. Hyrrä-tietojärjestelmä avautui sähköisten hakemusten toimittamiselle helmikuun 2015 loppupuolella. Maaseutuvirasto teki ensimmäiset päätökset toimintarahasta 29.11.2015. Vuoden 2015 aikana 18 toimintaryhmää saivat tukipäätöksen toimintarahasta.

Edelliseen ohjelmakauteen verrattuna uutta on toimintarahaa joko toiminta- ja aktivointikustannuksiin. Leader-ryhmät kokivat tämän osin hankalana ja byrokratiaa ja hallintokustannuksia lisäävänä. Loppuvuodesta käytiin useita keskusteluja Leader-ryhmien, Maaseutuviraston ja maa- ja metsätalousministeriön kesken siitä, mitkä toimet kuuluvat aktivointiin ja mitkä toimintaan sekä siitä, miksi Leader-ryhmien on eroteltava kustannukset kirjanpidossa.

Toimintarahassa uusi käytäntö on myös sen hakeminen Maaseutuvirastosta eikä oman alueen ELY-keskuksesta. Osin tästä johtuen toimintarahaa kustannusten kohtuullisuus nousi keskusteluun loppuvuodesta, kun Maaseutuvirasto teki ensimmäisiä toimintarahapäätöksiä. Vertaillen palkkakustannuksia koko maan Leader-ryhmien kesken Maaseutuvirasto totesi, että ne muutamassa tapauksessa ylittävät kohtuullisuuden rajan. Tästä käytiin keskustelua Leader-ryhmien kanssa alkuvuodesta 2016.

	Haettu julkinen rahoitus, €	Haettu kpl	Sähköisesti haettu
Hanketuet (ELY-keskus)	199 431 805	597	95 %
Hanketuet (Leader)	55 093 544	977	82 %
Yhteensä	254 525 348	1 574	87 %

Taulukko 1: Haetut kehittämishankkeet

Neuvojat osa-alueittain	lkm
Ympäristö	305
Tuotantoeläinten terveydenhuoltosuunnitelmat	116
Tuotantoeläimet	212
Kasvinsuojelu ja kasvintuotantotilojen elintarvike- ja rehuhygieniä	207
Energia	41
Luomu, tuotantoeläimet	49
Luomu, kasvintuotanto	81

Taulukko 2: Neuvojat osa-alueittain

Neuvontakäynnit 2015

NEUVONTAOSIO		Ensisijainen	Muu	
YMPÄRISTÖ	vesiensuojelu (täydentävät ehdot)	88	722	
	maaperä ja hiilivarasto (täydentävät ehdot)	34	285	
	biologinen monimuotoisuus (täydentävät ehdot)	14	316	
	maisema (täydentävät ehdot)	45	447	
	viherryttämistuen vaatimukset	777	2 118	
	maatalousmaan säilyttäminen	30	698	
	ympäristökorvauksen ehdot; ympäristökorvauksen toimenpiteiden muuttaminen	2 908	681	
	ravinnetaselaskelmat	16	127	
	maatalouden ympäristötoimet ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi	62	274	
	vesien ja maaperän suojelu täydentävien ehtojen ylittävien osin	37	123	
	biologinen monimuotoisuus täydentävien ehtojen ylittävien osin	194	53	
	innovaationeuvonta	22	277	
	YMPÄRISTÖSUUNNITELMA	0	5	
	TUOTANTOELÄIMET, terveydenhuoltosuunnitelmat	TUOTANTOELÄINTEN TERVEYDENHUOLTOSUUNNITELMA	162	1
		innovaationeuvonta	0	0
	TUOTANTOELÄIMET	eläintuotantotilojen elintarvikehygieniä ml. kielletyt aineet ja jäämät (täydentävät ehdot)	13	27
rehujen sekoitus ja eläinten ruokinta, rehuhygieniä (täydentävät ehdot)		23	62	
eläinten tunnistus ja rekisteröinti (täydentävät ehdot)		23	85	
eläintaudit, vain TSE-taudit sekä tuonti- ja vientiasiat (täydentävät ehdot)		0	21	
eläinten hyvinvointi (täydentävät ehdot)		72	219	
eläinten hyvinvointi täydentävien ehtojen ylittävien osin		13	89	
eläinten hyvinvointikorvaus		805	576	
ammoniakkipäästöjen vähentäminen ruokinnan avulla		0	0	
innovaationeuvonta		11	21	
KASVINSUOJELU JA KASVINTUOTANTOTILOJEN ELINTARVIKE- JA REHUHYGIENIA		integroitu torjunta	65	238
	kasvinsuojelu (täydentävät ehdot)	92	355	
	kasvinsuojelu täydentävien ehtojen ylittävien osin	23	76	
	kasvintuotantotilojen elintarvike- ja rehuhygieniä (täydentävät ehdot)	4	9	
	innovaationeuvonta	1	53	
ENERGIA	ENERGIASUUNNITELMA	11	0	
	muu energianeuvonta, energiatehokkuus	22	18	
	muu energianeuvonta, uusiutuva energia	32	21	
	innovaationeuvonta	5	19	
LUONNONMUKAINEN TUOTANTO, tuotantoeläimet	luonnonmukaisen tuotannon ehdot	121	374	
	innovaationeuvonta	0	39	
LUONNONMUKAINEN TUOTANTO, kasvintuotanto	luonnonmukaisen tuotannon ehdot	391	294	
	innovaationeuvonta	60	106	

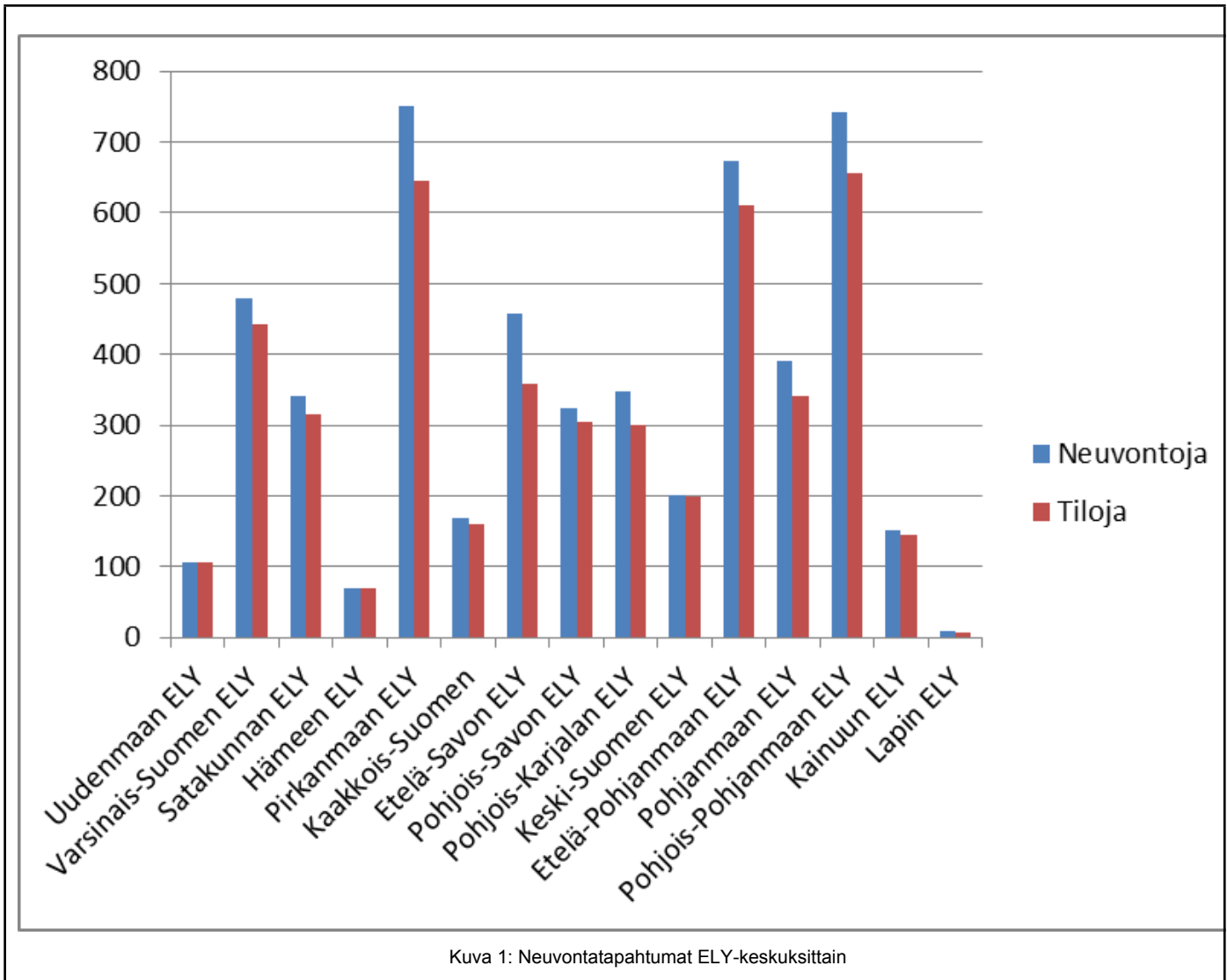
Taulukko 3: Neuvontakäynnit vuonna 2015

Vuonna 2015 tehdyt neuvontakäynnit *)

	Neuvontoja	Tiloja	% tiloista
Uudenmaan ELY	105	105	3,2
Varsinais-Suomen ELY	479	443	8,1
Satakunnan ELY	341	316	10,1
Hämeen ELY	70	69	1,9
Pirkanmaan ELY	750	646	16,5
Kaakkois-Suomen	168	160	5,1
Etelä-Savon ELY	458	359	14,7
Pohjois-Savon ELY	323	305	8,4
Pohjois-Karjalan ELY	347	299	14,3
Keski-Suomen ELY	201	199	7,5
Etelä-Pohjanmaan ELY	673	611	10,7
Pohjanmaan ELY	391	340	7,1
Pohjois-Pohjanmaan ELY	742	656	14,9
Kainuun ELY	152	144	18,6
Lapin ELY	8	7	0,5
Yhteensä	5 208	4 659	9,4

*) maksatushakemus lähetetty

Taulukko 4: Neuvontatapahtumat ELY-keskuksittain

Tavoiteindikaattori	Indikaattorin selite	Tavoiteala, ha	Toteuma, ha	Toteuma, euroa
T9	Sen maatalousmaan pinta-ala, josta on tehty luonnon monimuotoisuutta tukeva hoitosopimus (ha) (kohdeala 4A)	399 800	207 405	27 828 205
T10	Sen maatalousmaan pinta-ala, josta on tehty hoitosopimus vesienhoidon parantamiseksi (ha) (kohdeala 4B)	1 814 100	1 871 342	104 642 361
T12	Sen maatalousmaan pinta-ala, josta on tehty hoitosopimus maaperän hoidon parantamiseksi ja/tai maaperän eroosion torjumiseksi (ha) (kohdeala 4C)	1 225 000	1 412 950	37 378 911

Taulukko 5. Maksetun alan kohdistuminen tavoiteindikaattoreihin T9, T10 ja T12

Ympäristökorvausten ympäristösitoumuksen toimet vuonna 2015	Tiloja	Toteuma, ha	Euroa	Tavoite, ha
Tilakohtainen toimi				
Ravinteiden tasapainoinen käyttö yhteensä	48 174	1 811 623	81 947 058	1 790 000
- peltoviljelykasvit	44 124	1 780 074	76 899 194	
- puutarhakasvit	4 050	31 549	5 047 864	
Ympäristösitoumuksen lohko-kohtaiset toimet				
Lietelannan sijoittaminen peltoon	5 202	214 659	6 869 077	150 000
Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen	937	15 066	482 117	50 000
Valumavesien hallinta yhteensä	3563	42 798	4 480 323	40 000
- säätösalaajitus		34 552	2 418 608	
- kuivatusvesien kierrätys		8 247	2 061 715	
Ympäristönhoitonurmet yhteensä	33 325	139 371	29 073 380	140 000
Suojavyöhykenurmet yhteensä	10 032	57 673	21 741 888	23 000
- kohdentamisalue	3 981	24 488	9 795 068	
- muu alue	6 051	33 186	11 946 820	
Luonnonhoitopeltonurmet, yhteensä	22 931	78 989	7 223 117	85 000
- kohdentamisalue	11 028	56 501	5 424 097	
- muu alue	11 903	22 488	1 799 019	
Monivuotiset ympäristönhoitonurmet	362	2 709	108 375	32 000
Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys yhteensä	29 259	1 408 878	35 797 503	1 300 000
Kohdentamisalue yhteensä	22 202	1 089 126	33 177 124	880 000
- 20 % kasvipeitteisyys	2 905	118 890	380 448	
- 40 % kasvipeitteisyys	3 839	178 830	2 575 145	
- 60 % kasvipeitteisyys	5 128	275 502	7 934 445	
- 80 % kasvipeitteisyys	10 330	515 905	22 287 085	
Muu alue yhteensä	7 057	319 752	2 620 380	420 000
- 20 % kasvipeitteisyys	489	18 434	58 988	
- 40 % kasvipeitteisyys	1 224	56 379	405 928	
- 60 % kasvipeitteisyys	5 344	244 939	2 155 464	
Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla yhteensä	1 015	4 072	1 581 408	5 000
Monivuotiset puutarhakasvit	909	3 775	1 510 141	
Yksivuotiset puutarhakasvit	106	297	71 267	
Peltoluonnon monimuotoisuus yhteensä	23 907	303 352	27 709 275	76 000
Kerääjäkasvit	10 571	252 316	20 185 282	7 500
Monimuotoisuuspellot yhteensä	8 860	22 539	5 409 286	19 000
- kohdentamisalue	3 517	8 750	2 100 095	
- muu alue	5 343	13 788	3 309 192	
Saneerauskasvit	575	4 490	1 077 566	500
Viherlannoitusnurmet	3 901	24 008	1 037 141	49 000
Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu yhteensä	261	1 912	572 629	2 000
Menetelmäryhmä 1	123	312	124 608	
Menetelmäryhmä 2	138	1 600	448 021	

* Lisäksi taulukossa on esitetty suuntaa antavat tiedot valumavesien hallinnasta, vaikka toimesta ei maksettu vuonna 2015. Taulukossa esitetystä toteumasta puuttuu tiedot paperilla palautettujen syysilmoitusten pinta-aloja: lietelannan sijoittaminen peltoon (n. 3700 ha, n. 150 000 euroa), ravinteiden, orgaanisten aineiden kierrättäminen (n. 800 ha, 33 000 euroa) ja talviaikainen kasvipeitteisyys (n. 1,08 milj. euroa), sillä niiden maksu siirtyi vuodelle 2016. Taulukon hehtaaritiedot tarkentuvat, kun ympäristösitoumusten loppumaksu on maksettu kesäkuussa 2016.

Taulukko 6. Ympäristösitoumuksen lohko-kohtaisten toimien toteutuminen vuonna 2015 maksetun alan mukaan*

Eläinten hyvinvointikorvauksen hakijat 2015						
Toimenpide	Tiloja					
1.1 Nautojen ruokinta ja hoito	4 394					
1.2 a Vasikoiden pito-olosuht. parant. pinta-alavaat. I	1 913					
1.2 b Vasikoiden pito-olos. parant. ilman p-alavaat. II	977					
1.2 c Emolehmien vasikoiden pito-olosuhteiden parant.	577					
1.3 a Väh. 6 kk ikäisten nautojen pito-olosuht. parant.	2 537					
1.3 b Väh. 12 kk ikäisten nautojen pito-olosuht. parant.	135					
1.4 a Nautojen laid. laidunkaud./jaloitt. laidunk. ulkop	386					
1.4 b Nautojen pitkäaikaisempi laidunnus laidunkaudella	1 859					
1.5 a Lypsy-/emolehmien sairas-, hoito-, poikimakarsinat	1 450					
1.5 b Nautojen sairas-, hoito- ja poikimakarsinat	1 380					
2.1 Sikojen ruokinta ja hoito	698					
2.2 Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden ulkoilu	26					
2.3 Emakoiden ja ensikoiden pito-olosuhteiden parant.	169					
2.4 Emakoiden/ensikoiden parannetut porsimisolosuhtee	63					
2.5 Vieroit. porsaiden/lihasikojen kars. kuivittaminen	268					
2.6 a Karjuporsaiden kivunlievitys kastraatioon liittyen	336					
2.6 b Lihasikojen immunokastraatio	1					
2.7 Sikojen virkkeet	375					
2.8 Sikojen sairas- ja hoitokarsinat	645					
3.1 Lampaiden ja vuohien ruokinta	231					
3.2 Lampaiden ja vuohien pito-olosuhteiden parant.	261					
3.3 Lampaiden ja vuohien hoito	282					
3.4 a Lamp. ja vuoh. laid. laidunk./jal. laidunk. ulkop.	97					
3.4 b Lampaiden ja vuohien pitkäaikaisempi laid. laidunk	121					
4.1 Siipikarjan ruokinta ja hoito	331					
4.2 Broilereiden ja kalkkunoiden pito-olosuht. parant.	195					
4.3 Munintakanalan ilmanlaadun parantaminen	92					
4.4 Siipikarjan virkkeet	248					
4.5 Siipikarjan tasot, rampit ja orret	218					
4.6 Kanojen ja kalkkunoiden ulkoilu	15					
Tilat	kpl	% koko maan tiloista				
Nautatilat	4936	41				
Sikatilat	781	80				
Lammas/vuohitilat	332	42				
Siipikarjatilat	346	85				

Taulukko 7: Eläinten hyvinvointikorvausten hakijat vuonna 2015

1.d) Keskeiset tiedot edistymisestä kohti tuloskehyksessä asetettuja välitavoitteita taulukon F perusteella

Tätä jaksoa sovelletaan ainoastaan vuotuisiin täytäntöönpanokertomuksiin 2016

1.e) Muu maaseudun kehittämisohjelmaan liittyvä tekijä [valinnainen]

--

2. THE PROGRESS IN IMPLEMENTING THE EVALUATION PLAN.

2.a) Kuvaus mahdollisista muutoksista, joita on tehty maaseudun kehittämisohjelman arviointisuunnitelmaan vuoden aikana, ja perustelut

Ohjelman arviointisuunnitelma kuvataan ohjelma-asiakirjan luvussa 9. Suunnitelmaan ei ole tehty muutoksia.

Arviointisuunnitelman toteuttamiseksi laaditaan arvioinnin toteuttamissuunnitelma. Tässä suunnitelmassa kuvataan yksityiskohtaisesti EU:n arviointikysymykset ja kansalliset arviointikysymykset ja kysymykset kytketään ohjelma tavoitteisiin. Jokaiseen kysymykseen liittyvät EU:n yhteiset indikaattorit ja muut indikaattorit on kuvattu tietolähteineen. Toteutussuunnitelmassa kuvataan myös muita arviointikysymyksiin vastaamiseen tarvittavia aineistoja. Nämä voivat olla esim. erilaisia selvityksiä. Toteutussuunnitelmassa luetellaan arviointi- ja selvityshankkeet, jotka ohjelmakauden aikana tullaan toteuttamaan.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 29.6.2015 (MMM021:00/2015) työryhmän seuraamaan ja ohjaamaan arviointisuunnitelmaa toteuttamista. Ohjausryhmän puheenjohtajuus on maa- ja metsätalousministeriöllä ja siinä on jäsenet maa- ja metsätalousministeriöstä, valtiovarainministeriöstä, Maaseutuvirastosta, elinkeino- liikenne ja ympäristökeskuksista sekä Luonnonvarakeskuksesta.

Arvioinnin toteuttamissuunnitelma hyväksytään arvioinnin ohjausryhmässä. Se on valmistuttuaan luettavissa maaseutu.fi-sivuilta.

2.b) Kuvaus vuoden aikana toteutetuista arviointitoimista (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 3 jakso)

Arvioinnin toteuttamissuunnitelman valmistelua varten maa- ja metsätalousministeriö teetti selvityksen Luonnonvarakeskuksella vuonna 2014. Selvityksessä (Aakkula & kump 2015, Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 arviointia tukeva selvitys) on esitelty erilaisia arviointiasetelmia ja aineiston käyttömahdollisuuksia vaikuttavuusarviointiin.

Maa- ja metsätalousministeriö teetti TNS gallupilla tutkimuksen maaseutuohjelman tunnettuudesta vuoden 2015 lopulla. Tutkimuksessa selvitettiin, kuinka hyvin EU:n maaseuturahaston ja siitä rahoitettavan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mahdollisuuksia ja vaikutuksia tunnetaan suuren yleisön keskuudessa. Tunnettuustutkimuksen avulla tuotettiin tietoa siiten, miten maaseutuohjelman ja maaseutuverkoston viestintä toimii. Tutkimukseen vastasi noin 2 800 suomalaista.

2.c) Kuvaus toimista, joita on toteutettu tietojen toimittamisen ja tiedonhallinnan osalta (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 4 jakso)

Luonnonvarakeskus on valmistellut vuoden 2015 aikana indikaattoriportaalia maaseutuohjelman vaikuttavuusindikaattoreista. Portaaliin on koottu 38 indikaattorin tiedot, jotka kuvaavat maaseutuohjelman tavoitteiden nykyhetkeä ja muutosta. Näistä 16 indikaattoria ovat maatalouspolitiikan

vaikuttavuusindikaattoria. Indikaattoreita kuvataan kuvioiden, taulukoiden ja analyysitekstien avulla. Indikaattoriportaali julkaistaan keväällä 2016.

Hyrrä-tietojärjestelmään on luotu asiasanahaku, joka mahdollistaa järjestelmään tallennettujen hankkeiden, investointikohteiden ja yritystukien kohdennetun tarkastelun. Järjestelmästä voidaan poimia arviointia varten tukikohteita teemoittain kohdennetusti. Kehittämishankkeita voi hakea järjestelmästä asiasanan avulla. Hakusanoja on noin 80. Kehittämishankkeissa, yritystuissa ja maatalousinvestoinneissa toteutettuja rakentamisinvestointeja voi hakea järjestelmästä käyttötarkoituksen mukaan (Taulukko 8).

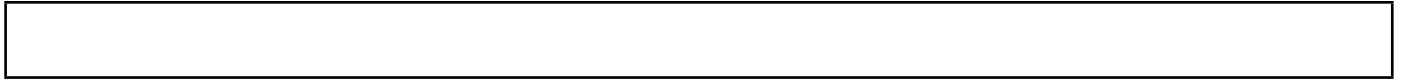
Näiden lisäksi yritystukiin ollaan tekemässä asiasana-haku mahdollisuus, joka valmistuu kun yritystukien päätöksenteko alkaa.

Tukisovellusta on kehitetty niin, että sieltä on saatavilla peruslohkokohtaisesti tieto kasvipeitteisyyden alasta ja siitä onko kasvipeitteisyys aito vai kevytluokattu. Tietoa voidaan käyttää siihen, kun ohjelman toimenpiteiden vesistökuormitus vaikutuksia mallinnetaan.

Osaamisen, tiedonsiirtämisen, innovoinnin ja yhteistyön edistämiseen tähtävien toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi on haastavaa. Maaseutuvirasto kerää vuosittain neuvonnasta palautetta webropol-kyselyillä sekä neuvotuilta että neuvojilta. Maaseudun koetusta hyvinvoinnista ja maaseutuohjelman yhteydestä siihen pyritään selvittämään Maaseutubarometrin avulla, joka tehdään ensimmäisen kerran vuonna 2016. Arvioinnin toteuttamissuunnitelmassa on kuvattu kattavasti kaikki laadulliset selvitykset, jotka tarvitaan tietoaukkojen täyttämiseksi.

Käyttötarkoitus	Tallennettavat tiedot
Biokaasulaitos	kem2, rak m3, kW (el, th)
Energialaitos, bioenergialaitos	kW (el, th)
Hevostalli, -pihatto	kem2, rak m3
Jaloittelutarha	m2
Jätevedenpuhdistamo	m3, (kem2, rak m3)
Tuotantotila	kem2, rak m3, h hym2, c hym2
Laituri	m2
Lämpökeskus	kem2, rak m3, kW (el, th)
Lämpökeskus, polttoaineen varastotila	kem2, rak m3
Maneesi	kem2, rak m3, h hym2, c hym2
Matkailurakennus, -rakennelma	kem2, rak m3, h hym2, c hym2
Palvelurakennus, -rakennelma	kem2, rak m3, h hym2, c hym2
Sosiaalitali, yhteiskäyttötila	kem2, rak m3, h hym2, c hym2
Toimistorakennus	kem2, rak m3, h hym2, c hym2
Varasto, lämmin	kem2, rak m3
Varasto, kylmä	kem2, rak m4
Muu	kem2, rak m3, m3, h hym2, c hym2, hum2, m2, m, em kpl, kpl, kW (el, th)
Aita	

Taulukko 8. Rakentamisinvestoinneista tallennettavat tiedot Hyrrään

2.d) Luettelo toteutetuista arvioinneista, myös tieto siitä, millä verkkosivustolla ne on julkaistu

Julkaisija/kustantaja	TNS-Gallup
Kirjoittaja(t)	Pasi Saarnivaara, Jenni Kivinen ja Eeva Heikkilä
Nimike	Manner-Suomen kehittämisohjelman tunnettuus 2015
Tiivistelmä	Tutkimuksen tavoite oli selvittää EU:n maaseuturahoituksen sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tunnettuutta ja vaikuttavuutta. Tutkimus antoi vastauksia koko väestön, pk-yrittäjien sekä maataloustuottajien keskuudesta. Kohderyhmänä olivat 18-69-vuotiaat suomalaiset Manner-Suomesta, pk-yritykset ja maataloustuottajat. Kysely oli gallup, johon vastasi 2824 henkilöä. Vastaajat vastasivat tutkimuslomakkeisiin internetin kautta omalla tietokoneella, älypuhelimella tai tabletilla.
URL	https://www.maaseutu.fi/fi/maaseutuohjelma/arvionti-ja-seuranta/Sivut/Tutkimukset-ja-selvitykset.aspx

2.e) Luettelo toteutetuista arvioinneista keskittyen arviointihavaintoihin

Tunnettuustutkimuksella selvitettiin ohjelmaviestinnän toimivuutta. Ohjelman tunnuksen oli aiemmin nähnyt useampi kuin joka neljäs (29 %) maataloustuottaja. Nuoremmat viljelijät (alle 40-vuotiaat) tunsivat merkin muita paremmin (42%). Maaseudun pk-yrittäjistä 7 % ja koko väestöstä 6 % tunsivat merkin. Noin puolet koko kansasta ja pk-yrittäjistä osasi mainita ainakin jonkin tahon missä tunnusta käytetään. Maataloustuottajista tunnuksen käyttäjätahon tunnisti kaksi kolmesta. Tunnuksen käyttäjätahoina mainittiin yleisimmin Suomen maaseutuverkosto, maataloustuottajilla yleisin vastaus oli Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma.

Maataloustuottajat tuntevat parhaiten EU:n maaseuturahoituksen mahdollisuudet mutta lähes puolella tukea ei-saaneista ei ollut sopivaa käyttötarkoitusta tuelle. Kolmannes ei tiennyt EU:n maaseuturahoituksen tukimahdollisuuksista. Vastajat eivät kuitenkaan tienneet, että luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki ovat ohjelman toimenpiteitä ja hyvin todennäköisesti saivat ohjelmasta tukea.

Maaseudun pk-yrittäjistä 60 % ja koko väestöstä 72 % ei tunne EU:n maaseuturahoituksen tukimahdollisuuksia.

Selvä enemmistö vastaajista katsoi, että ”Koko Suomi hyötyy, jos maaseutu on elinvoimainen”. Koko väestöstä tällä kannalla on 72 %, pk-yrittäjistä 76 % ja maataloustuottajista 94 %. Hieman yli puolet (55 %) kansalaisista katsoo, että maaseudun kehittäminen EU:n maaseuturahoituksella on tärkeää. Lähes yhtä monen mielestä myös EU:n maaseuturahoitus kehittää maaseudun yritysten toimintaedellytyksiä. Maaseudulla on ratkaisuja ilmasto- ja ympäristöhaasteisiin 54%:n mielestä, eri mieltä asiasta on joka seitsemäs.

Vajaa puolet koko väestöstä, maatalousyrittäjistä (47 %) ja pk-yrittäjistä (48 %) ajattelee, että ”EU:n maaseuturahoitus auttaa harjoittamaan maataloutta taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä sekä eettisesti hyväksyttävällä tavalla”. Lähes yhtä moni oli sitä mieltä että ”EU:n maaseuturahoitus vahvistaa paikallisten asukkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa oman alueensa kehitykseen”. Kolmannes väestöstä on sitä mieltä, että ”EU:n maaseuturahoitus on parantanut maaseudun tilannetta”. Maataloustuottajista tällä kannalla on 37% ja pk-yrittäjistä vain 29 %. Samaa mieltä olevien määrä pk-yrittäjien ja maataloustuottajien keskuudessa on selvästi vähentynyt vuodesta 2013.

Kaikkein myönteisimmin maaseutuohjelman vaikutuksiin suhtautuvat maataloustuottajat. Heiltä tuli kuitenkin eniten myös erimielisiä kantoja.

2.f) Kuvaus viestintätoimista, jotka on toteutettu arviointihavaintojen julkaisemiseksi (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 6 jakso)

On viitattava arviointisuunnitelmaan, kuvattava toteutuksessa mahdollisesti havaittuja vaikeuksia ja ilmoitettava, mihin ratkaisuihin on päädytty tai mitä ratkaisuja on ehdotettu

Päivämäärä/ajanjakso	08/02/2016
Viestintätoimen/-tapahtuman nimi ja käsiteltyjen/jaettujen arviointihavaintojen	Lehdistötiedote: Suomalaiset toivovat maaseudun pysyvän elinvoimaisena myös tulevaisuudessa

aihe	
Toimen/tapahtuman yleinen järjestäjä	Maa- ja metsätalousministeriö (MMM)
Käytetyt tiedostuskanavat/-formaatit	MMM lehdistötiedote
Kohdeyleisön tyyppi	Suuri yleisö
Tavoitettujen sidosryhmien lukumäärä suunnilleen	382
URL	http://mmm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tutkimus-suomalaiset-toivovat-maaseudun-pysyvan-elinvoimaisena-myos-tulevaisuudessa

2.g) Kuvaus arviointitulosten vuoksi toteutetuista jatkotoimista (pitäen mielessä arviointisuunnitelman 6 jakso)

On viitattava arviointisuunnitelmaan, kuvattava toteutuksessa mahdollisesti havaittuja vaikeuksia ja ilmoitettava, mihin ratkaisuihin on päädytty tai mitä ratkaisuja on ehdotettu

Jatkotoimien kannalta merkityksellinen arviointitulos (kuvailtava havainto ja mainittava lähde sulkeissa)	Arviointeja ei ollut vuosina 2014-2015 vielä käynnissä, joten tuloksiakaan ei vielä ollut.
Toteutetut jatkotoimet	Ei vielä jatkotoimia.
Seurannasta vastaava viranomainen	Hallintoviranomainen

3. ISSUES WHICH AFFECT THE PERFORMANCE OF THE PROGRAMME AND THE MEASURES TAKEN

3.a) Kuvaus toimista, joita on toteutettu ohjelman laadukkaan ja tehokkaan toteuttamisen varmistamiseksi

Tietojärjestelmät

Hyrrä-tietojärjestelmä

Hyrrä-tietojärjestelmän kehittämisessä keskeisenä tavoitteena on ollut sähköistää koko hanke-, yritys- ja rakennetukien haku-, päätös- ja maksuprosessi. Hyrrä-tietojärjestelmässä on valmius tallentaa tavoite- ja toteumatiedot. Tiedot saadaan raportoitua tietokannasta eri tarpeisiin, esimerkiksi yhdistettäväksi muiden tietojärjestelmien tietoihin. Hyrrä-tietojärjestelmän kehittäminen on osoittautunut arvioitua suuremmaksi työksi.

Syksyllä 2015 Maaseutuvirastossa päädyttiin siihen, että hanke- ja yritystukien myöntäminen on syytä aloittaa paperipäätöksillä, jotka Hyrrä-tietojärjestelmän mahdollistaessa viedään aikanaan sähköiseen järjestelmään. Päätöksenteko yritystuista aloitettiin joulukuun puolivälissä 2015 ja hanketukien päätöksenteko aloitettiin tammikuussa 2016. Maaseutuvirasto valmistelee maksatuksien käyttöönottoa vaiheittain. Nuoren viljelijän aloitustuesta sekä maatalousinvestoinneista on tehty sähköisiä päätöksiä Hyrrässä lokakuusta 2015 alkaen.

Maaseutuvirasto julkistaa Hyrrässä käsitellyt tuet (hanke-, yritys- ja rakennetuet sekä Neuvo2020) vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Toteumatietojen kerääminen aloitetaan, kun rahoitetut toimet ovat loppumaksuvaiheessa. Toistaiseksi rahoitetut toimet eivät ole vielä siinä vaiheessa. Jatkossa tiedot on mahdollista yhdistää muiden tietolähteiden tietojen kanssa ohjelman seurannan ja toteutumisen arvioinnin tarpeisiin.

Valmistuessaan Hyrrä-tietojärjestelmä on varmasti merkittävä käytännön apu niin yrityksille kuin hanketoimijoillekin. Tukiprosessin sähköistäminen sujuvoittaa niin tuen hakijan kuin myös hallinnon työtä. Yrittäjät ja hanketoimijat ovat tarttuneet sähköiseen mahdollisuuteen hyvin: noin 90 prosenttia tukihakemuksista on jätetty sähköisesti.

Hyrrän valmisteluun liittyen järjestelmän rakentamisesta vastaava Maaseutuvirasto teetti viime syksynä selvityksen Hyrrän valmisteluprosessien kehittämistarpeista. Raportti on luettavissa Maaseutuviraston internet sivuilta. Selvityksen johtopäätöksiä ollaan toimeenpanemassa.

Tukisovellus

Tukisovelluksella käsitellään suurin osa viljelijöille maksettavista EU-tuista ja kansallisista tuista. Järjestelmän kautta kerätään myös suuri osa maatalouden perustilastoista. IACS-tietojärjestelmä koostuu Tukisovelluksesta, laskentasovelluksesta, raportointijärjestelmästä, maksukeräilyjärjestelmästä ja valvontasovelluksesta, jotka ovat yhteydessä keskitettyyn tietokantaan, IACS-keskusrekisteriin. Tukisovelluksen kehittämisessä on huomioitu ohjelmakauden 2014–2020 seurannan tarpeet vuodesta 2015 alkaen. Tukisovelluksesta on raportoitavissa haettujen sitoumusten ja sopimusten määrät, pinta-ali tiedot, valvontatiedot ja maksutiedot.

Tukisovelluksella suoritetaan hakemustietojen tallennus, tietojen validointi sekä maksupäätösten tekeminen. Laskentasovelluksen avulla toteutetaan tukien laskenta, jonka sivutuotteena tietokantaan syntyy paljon muun muassa raportoinnissa tarvittavaa informaatiota. Raportointijärjestelmä on Tukisovelluksen yhteyteen rakennettu osio, jonka avulla hoidetaan päivittäinen ns. operatiivinen raportointi. Maksukeräilyjärjestelmän avulla tuotetaan keskitetyn tukimaksujen käsittelyjärjestelmän edellyttämä data tukien maksamiseksi. Valvontasovelluksella on käsitelty täydentävien ehtojen valvontatietoja; muut valvontatiedot on käsitelty Tukisovelluksella. Myös maatilarekisteriä on ylläpidetty Tukisovelluksen avulla. IACS keskusrekisterissä on tehty myös valvontaan liittyvät ristiintarkistukset ja riskianalyysit.

Seurantakomitea

Seurantakomitea asetettiin 8.1.2015. Sen puheenjohtajan toimii maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio. Seurantakomiteassa on jäsenet keskeisistä sidosryhmistä. Jäseniä on yhteensä 33.

Seurantakomitea kokoontui 1. kerran ennen ohjelman hyväksymistä 3.10.2014. Vuoden 2015 aikana seurantakomitea kokoontui kolme kertaa: 29.1., 4.6. ja 17.11.

Seurantakomitean kokoonpano, esityslistat ja kokousmuistiot löytyvät maaseutu.fi-sivuilta.

Ohjelmamuutos

Seurantakomitea puolsi ohjelmamuutosesitystä 4.6.2015 pidetyssä kokouksessa. Komissio hyväksyi ohjelmamuutoksen 16.7.2015.

Vuonna 2015 tehdyn muutoksen sisältö:

- Teknisiä muutoksia: Muutosesityksessä ohjelman hyväksymisen jälkeen annettujen kansallisten täytäntöönpanosäädösten numerot on lisätty kaikkiin toimenpiteisiin, alatoimenpiteisiin ja toimiin sekä havaitut kirjoitusvirheet ja epäloogisuudet on korjattu.
- Komission valvontaohjeiden perusteella tehtäviä tarkennuksia: Ympäristö-ilmasto-toimenpiteen (M10), luonnonmukaisen tuotannon (M11) ja eläinten hyvinvoinnin (M14) perustason ja tukikelpoisuusehtojen kuvauksia esitetään täsmennettäväksi, jotta valvonta- ja sanktiovaatimukset eivät aiheuta vääriä tulkintoja. Nämä täsmennykset eivät muuta toimenpiteen tavoitteita, perustasoa, ehtoja tai sisältöä.
- Hanketukien tukitasojen muutoksia: Toimenpiteissä M01, M07 ja M16 sekä niiden alatoimenpiteissä esitetään täsmennettäväksi komission edellyttämät kiinteät tukitasot ja valtiontukia sisältävien tukitoimien valtiontukimenettelyt.
- Toimeenpanon valmistelussa esille tulleita tarpeita kuvausten tarkentamisesta: Toimeenpanoa valmisteltaessa on havaittu joitakin ohjelmatekstien tarkentamistarpeita. Esitettävät tekstien muotoilut ja tarkennukset vähentävät väärinymmärryksiä ja selkeyttävät toteutusta. Nämä tarkennukset saattavat muuttaa toimenpiteen sisältöä.

Alaisen hallinnon, neuvojien ja potentiaalisten tuenhakijoiden koulutus

Erityisesti ohjelmakauden alussa maa- ja metsätalousministeriö koulutti alaista hallintoa, neuvojia ja potentiaalisia tuenhakijoita. Maaseutuvirasto

järjesti hallinnolle useita koulutuksia toimeenpanosta. Maaseutuvirasto ja Elintarviketurvallisuusvirasto järjestivät koulutusta myös lakisääteisistä vaatimuksista. Osa koulutuksista videoitiin ja ne ovat saatavissa myös jälkikäteen. Maaseutuvirastolla oli säännöllisesti kokouksia alaisen hallinnon kanssa. Koulutusmateriaalit ovat saatavissa maaseutu.fi -osoitteesta tai Aitta-ekstranetistä.

Potentiaalisille tuenhakijoille annettiin tietoa tukimahdollisuuksista ja lakisääteisistä vaatimuksista maa- ja metsätalousministeriön, Maaseutuviraston, ELY-keskusten, kuntien, neuvontajärjestöjen ja Leader-ryhmien järjestämissä koulutustilaisuuksissa ja -seminaareissa sekä hakuoppaissa, tiedotteissa ja ammattilehtien kirjoituksissa. Keskeinen viestinnän väline on internet, josta kaikki kansalaiset ja yrittäjät saavat vapaasti kaiken EU:n ja hallinnon tuottaman tiedon ja ohjeistuksen, joka on tarpeen tuen hakemiseksi. Sivuja ylläpitävät maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, maaseutuverkostopalvelut ja Evira.

Leader-ryhmät aktivoivat ja neuvovat potentiaalisia tuenhakijoita ohjelman rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämisessä. Ryhmät ovat sopineet yhdessä ELY-keskusten kanssa menettelytavoista, joilla varmistetaan joustava yhteistyö.

Neuvonnan laaja käyttö

Vuoden 2015 tukihaussa erityisesti ympäristökorvausten ja eläinten hyvinvointikorvausten osalta tilat hyödynsivät neuvontatoimenpiteen (ns. NEUVO2020) neuvontakäyntejä, joissa asiantuntija kävi viljelijän kanssa läpi, mitä ohjelman toimenpiteitä tilalle sopisi. Tämän ansiosta tilat valitsivat useampia toimenpiteitä kuin aikaisempina vuosina.

ELY-keskusten vuosikertomuksissa nousivat esiin:

- neuvonta realisoitui erityisesti ympäristönhoitoon liittyvinä toimina
- neuvonta on kohdistunut valtaosin ympäristöasioita koskevaan osioon, myös luomutuotannon ehdoista annettu paljon neuvontaa ja tuotantoeläinten hyvinvointiasioista
- kiinnostus oli yllättävän suurta, ensimmäisenä ohjelman toteutusvuotena tärkeä asema uuden kauden tukiehtojen selvittämisessä maataloille
- neuvontajärjestelmä lisäsi merkittävästi tuottajien uusien tukijärjestelmien tuntemusta
- neuvojen jalkautuminen on koettu toimivaksi malliksi, palvelu on otettu hyvin vastaan

3.b) Quality and efficient delivery mechanisms

Yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot¹, epäsuora indikaattori lasketaan automaattisesti

	Maaseudun kehittämisohjelman määrärahat yhteensä	Suunniteltu yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen	Yksinkertaistetuissa kustannusvaihtoehtoissa toteutuneet menot
--	--	---	--

	[maaseuturahasto]	osuus kaikista maaseudun kehittämissohjelman määrärahoista [%] ²	suhteessa maaseudun kehittämissohjelman kaikkiin määrärahoihin (kumulatiivinen) [%] ³
Rahastokohtaiset menetelmät, yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 67 artiklan 5 kohdan e alakohta	2 359 699 338,00	80,37	22,58

¹ Yksinkertaistetuilla kustannusvaihtoehtoilla tarkoitetaan yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 67 artiklan 5 kohdan mukaisia yksikkökustannuksia / kiinteitä määriä / kertakorvauksia, mukaan lukien maaseuturahaston kyseisen artiklan e alakohdan mukaiset rahastokohtaiset menetelmät kuten yrityksen perustamiseen myönnettävät kertakorvaukset, kiinteämääräiset maksut tuottajaorganisaatioille sekä pinta-aloihin ja eläimiin liittyvät yksikkökustannukset

² Lasketaan automaattisesti ohjelman version toimenpiteistä 06, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18

³ Lasketaan automaattisesti menoilmoitusten toimenpiteistä 06, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18

Yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot, jäsenvaltioiden yksityiskohtaisten erityistietojen perusteella [valinnainen]

	Maaseudun kehittämissohjelman määrärahat yhteensä [maaseuturahasto]	Suunniteltu yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen osuus kaikista maaseudun kehittämissohjelman määrärahoista [%]	Yksinkertaistetuissa kustannusvaihtoehtoissa toteutuneet menot suhteessa maaseudun kehittämissohjelman kaikkiin määrärahoihin (kumulatiivinen) [%]
Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 67 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohdan + 67 artiklan 5 kohdan e alakohdan mukaiset yhteensä	2 359 699 338,00		
Rahastokohtaiset menetelmät, yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 67 artiklan 5 kohdan e alakohta	2 359 699 338,00		

Tuensaajien sähköinen hallinta [valinnainen]

	Maaseuturahaston rahoitus [%]	Asianomaiset toimet [%]
Tukihakemus		
Maksatushakemukset		
Valvonta ja noudattaminen		
Seuranta ja raportointi hallintoviranomaiselle/maksajavirastolle		

Keskimääräiset aikarajat, joiden kuluessa maksut tulevat tuensaajille [valinnainen]

[päivää] Tarvittaessa jäsenvaltion määräaika maksujen suorittamiselle tuensaajille	[päivää] Tuensaajille maksamisen keskimääräinen aika	Comments

4. STEPS TAKEN TO IMPLEMENT TECHNICAL ASSISTANCE AND PROGRAMME PUBLICITY REQUIREMENTS

4.a) Action taken and state of play as regards the establishment of the NRN and the implementation of its action plan

4.a1) Toteutetut toimet ja nykytilanne kansallisen maaseutuverkoston perustamisen suhteen (hallintorakenne ja verkoston tukiyksikkö)

Maaseutuverkosto koostuu Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelmien keskeisistä toimijoista. Verkosto tiedottaa maaseudun kehittämisohjelmista ja järjestää niihin liittyviä tilaisuuksia, levittää tietoa ohjelmien hyvistä käytännöistä ja edistää maaseudun toimijoiden kansainvälistymistä.

Suomen maaseutuverkostoyksikkö eli maaseutuverkostopalvelut toimii Maaseutuviraston yksikkönä.

Maaseutuverkoston toimintaan suunnitellaan toimintasuunnitelmien avulla. Vuosien 2015 ja 2016 maaseutuverkostotoiminnan päätavoitteet ovat seuraavat:

- edesauttaa uuden ohjelmakauden käynnistymistä;
- esitellä ohjelmakauden 2014–2020 mahdollisuuksia maaseudun kehittämisessä ja biotalouden edistämisesä;
- lisätä yhteistyötä ja verkostoitumista ohjelman toimijoiden välillä;
- esitellä Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelmien 2007–2013 hyviä käytäntöjä;
- edistää valittavan teemavuoden teeman sekä työryhmien teemojen osalta viestintää ja kehittämisohjelman toimintaa.

Verkoston toimintaa ohjaa ja linjaa maa- ja metsätalousministeriön asettama ohjausryhmä. Ohjausryhmä on asettanut työryhmiä, joiden kautta sidosryhmät osallistuvat verkoston toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Maaseutuverkoston ohjausryhmän tehtäviin kuuluu:

- Tukea maaseutuverkoston toimintaa.
- Käsitellä maaseutuverkoston ja maaseutuverkostoyksikön toimintasuunnitelma kaudelle 2014–2020 ja seurata sen toteutumista.
- Arvioida ja käsitellä maaseutuverkoston ja maaseutuverkostopalveluiden vuotuinen toimintasuunnitelma ja seurata sen toteutumista.
- Käsitellä maaseutuverkoston ja maaseutuverkostopalveluiden vuosikertomus helmikuun loppuun mennessä.

Maaseutuverkoston työryhmätoimintaa uudistettiin uuden ohjelmakauden myötä. Työryhmät asetettiin ohjausryhmän toimesta ohjausryhmän temaattisiksi alatyöryhmiksi kahden vuoden määräajaksi vuosille 2015–2016. Työryhmien puheenjohtajat ovat ohjausryhmän jäseniä työryhmien toimintakauden ajan. Työryhmätoiminnan tavoitteena on monipuolistaa ja syventää maaseutuverkostotyötä. Työryhmien kautta sidosryhmät voivat myös laajemmin osallistua ohjausryhmätyöhön, maaseutuverkoston toiminnan suunnitteluun ja sen toteuttamiseen.

Ensimmäisten maaseutuverkoston työryhmien teemoina ovat olleet nuoret, ympäristö ja ilmasto, innovaatiot sekä elinkeinot ja yrittäjäyys. Tulevina vuosina työryhmiä perustetaan teemojen ja toimeenpanon kannalta

oleellisista aiheista. Ensimmäisen toimintavuoden perusteella voidaan todeta työryhmätoiminnan uudistamisen tuoneen uusia ulottuvuuksia maaseutuverkoston toimintaan. Työryhmien kautta toimintaan on saatu mukaan uusia sidosryhmiä ja toiminnan sisältöön on tullut uudenlaista luonnetta. Työryhmien teemojen kautta maaseutuverkostotoiminnan painopisteet ovat nousseet hyvin esille.

4.a2) Toteutetut toimet ja nykytilanne toimintasuunnitelman toteuttamisen suhteen

Vuosi 2015 oli uuden ohjelmakauden ensimmäinen varsinainen toimintavuosi. Vuonna 2015 maaseutuverkoston päällimmäisiksi toimiksi nousivat uuden ohjelmakauden sisäänajo ja maaseutuohjelman monipuolisuuden esiintuominen.

Hyvien esimerkkien ja ajankohtaisten asioiden levittämistä tukee hyvin vuoden 2015 lopulla lanseerattu Ajankohtaista maaseutuverkostosta – uutiskirje. Vuoden mittaan jakelulistaa kerättiin useissa eri verkostotapahtumissa ja tilaisuuksissa. Laajalla uutiskirjejakelulla tavoitetaan ohjelmatoimijoiden lisäksi laaja-alaisesti suurta yleisöä. Uutiskirje tavoittaa tällä hetkellä noin 1700 lukijaa.

Suomen kansallinen maaseutuverkostotoiminta ja sen edustajat ovat vuoden aikana olleet edustajina Euroopan kentillä useissa temaattisista työryhmissä, verkostokokouksissa ja tapahtumissa. Kansainvälinen yhteistyö hanketasolla ei kuitenkaan ole lähtenyt kunnolla liikkeelle, koska maaseudun kehittämisohjelmien toimeenpano on monessa jäsenmaassa vielä kesken. Leader-ryhmien valinta tapahtuu suurelta osin muualla vasta vuoden 2016 puolella. Tästä syystä kv-hankehakuja ei Euroopan tasolla juurikaan ole ollut. Maaseutuverkostopalvelut välitti koko vuonna vain muutaman suomalaisen hanke-ehdotuksen muiden maiden maaseutuverkostoyksiköille. Euroopan maaseutuverkostoyksikön hankepartnerihakutietokantaa ei ole vielä avattu ja myös Leader-ryhmien yhteystietokanta on vielä työn alla.

Kansallisella tasolla kv-yhteistyöasiaa on pyritty kuitenkin edistämään. Maaseutuverkostopalvelut järjesti yhdessä MMM:n kanssa kv-hankekavalkadin, jonka kautta välitettiin viime ohjelmakauden kv-työn oppeja ja esimerkkejä tälle ohjelmakaudelle. Hyvänä pohjana tälle työlle on ollut ministeriön teettämä kv-hankeselvitys. Lisäksi vuoden aikana on perustettu epävirallinen kv-pöytä. Se toimii tiedonvaihtokanava kv-toimijoiden välillä ja nivoo erilaisia kv-verkostoja yhteen.

Manner-Suomen Leader-ryhmät valittiin virallisesti tammikuussa, ensimmäisten joukossa koko EU:ssa. Maaseutuverkostopalvelujen Leader-vuosi alkoi juhlallisesti Leader-sopimusten allekirjoitustilaisuudella huhtikuussa.

Maaseutuverkostopalvelujen Leader-vuosikelloa rytmittävät kaksi kertaan vuodessa järjestettävät ajankohtaispäivät. MMM, Mavi, ELY-keskukset ja Leader-ryhmät kokoontuvat kahden päivän ajaksi käymään läpi Leader-työn ajankohtaisia asioita.

Leader-ryhmien laatutyön tukeminen oli viime ohjelmakaudelle maaseutuverkostotyön suuria panostuksia. Laatutyö on jatkuvaa kehittämistä ja maaseutuverkostopalvelut pyrkivät tukemaan ryhmiä tässä prosessissa. Syksyllä järjestetty laatutyön sparrausjakso sai erinomaista palautetta. Kolmen tapaamiskerran kokonaisuus innosti ja konkretisoi laatutyötä. Suomen järjestelmällinen laatutyöprosessi on herättänyt kiinnostusta myös muissa maissa. Sitä on esitelty mm. Kroatian ja Romanian Leader-ryhmille sekä Euroopan maaseutuverkoston kokouksessa.

Maaseutuohjelman uutena toimintatapana käynnistynyt Neuvo2020 tarjoaa välineen kohdennettuun vuoropuheluun hallinnon ja tuensaajan välillä. Neuvoja välittää tietoa ja hyviä käytäntöjä molempiin

suuntiin ja neuvojaverkosta vahvistamalla myös tiedonsiirto neuvojalta toiselle helpottuu. Vuonna 2015 maaseutuverkosto aloitti kaikille neuvojille avoimen neuvojaverkoston kehittämisen rakentamalla toimintatapaa, jossa neuvojat saavat täydennyskoulutusta sekä pääsevät verkostoitumaan keskenään ja muiden toimijoiden kanssa. Neuvoilla oli mahdollisuus osallistua tietotarpeidensa mukaisesti maaseutuverkoston järjestämiin tapahtumiin ohjelman tavoitteiden edistämiseksi. Syksyllä järjestetty Maaperästä kuuluu!-seminaari oli esimerkki tästä toiminnasta. Verkoston rakentamista tukevat myös palvelupaketit ja valtakunnalliset koordinaatiohankkeet.

Vuonna 2015 maaseutuverkostopalvelut on tukenut EIP-toimenpiteen ja EIP-AGRI-verkoston käynnistymistä niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Näissä molemmissa uusi toimintatapa haki muotoaan, kärsi lastentaudeista ja vaati runsaasti työpanosta. Suomi oli muihin jäsenmaihiin verrattuna etunenässä valitsemassa ensimmäisiä rahoitettavia hankkeita ja oli tämän vuoksi suuren mielenkiinnon kohteena. Suomessa EIP-innovaatioryhmien ja hankeideoiden muotoutumista edistettiin pääosin vastaamalla hankevastaavien yhteydenottoihin. Vuonna 2016 selkeämpien linjausten ja esimerkkien viestiminen ohjaavat osaltaan hanketoimijat nopeammin oikeille urille. EIP-AGRI-verkostotoiminta pääsee kunnolla vauhtiin vasta, kun rahoitettuja hankkeita on ehtinyt kertyä enemmän. Parhaimmillaan se tarjoaa laajasti hyötyjä kaikelle ohjelman innovaatiotoiminnalle aina neuvontaan asti, mm. hyvien esimerkkien ja kontaktien muodossa.

Yksi keskeisistä tavoitteista maaseutuverkoston innovaatiota edistävälle toiminnalle on tiivistää yhteistyötä muiden innovaatioita rahoittavien tai edistävien toimijoiden kanssa. Vuonna 2015 aloitettiin yhteisten toimintatapojen kartoittaminen innovaatiopolun konkretisoimiseksi aina ideasta kansainvälisille markkinoille asti. Tämä on näkynyt mm. yhteisten tilaisuuksien suunnittelussa ja kuulumisessa samoihin työ- ja arviointiryhmiin. Yhteistyötä tiivistämällä on myös edesautettu maaseutuverkoston omaehtoisten innovaatioita edistävien tapahtumien toteutumista.

Maaseutuverkoston innovaatiotyöryhmän toiminta liittyy vahvasti edellä mainittujen tehtävien ja tavoitteiden toimeenpanemiseen sekä tavoitteiden toteutumista hidastavien pullonkaulojen ratkaisemiseen.

Viestinnän toimet 2014–2015

Ohjelmakaudelle 2014–2020 laadittiin viestintästrategia sekä uudistettiin ohjelman visuaalinen ilme.

Ohjelmakausien välisenä siirtymävuonna viestinnän päätavoitteena oli pitää maaseutuverkoston toimijat, tuensaajat ja media tietoisina uuden ohjelman valmistelusta ja käynnistymisestä. Uuden ohjelmakauden valmistelusta kerrottiin hallinnolle ja tuensaajille muun muassa verkkoviestinnän ja uutiskirjeiden välityksellä. Hallinnon sisäisen viestinnän pääkanavana toimi ekstranet Aitta.

Uuden ohjelmakauden valmistelun lisäksi viestinnän tärkeänä tehtävänä oli nostaa esiin edellisen ohjelmakauden 2007–2013 tuloksia. Tuloksista on kerrottu muun muassa tiedotteissa, tapahtumissa ja videoiden välityksellä. Parhaita käytäntöjä nostettiin esiin myös muun muassa Maaseutugaalassa, jossa palkittiin päättyneen kauden parhaita toteutuksia. Parhaat käytännöt nousivat esiin myös Maavara-liitelehden välityksellä sekä Suomea kiertäneen Maailman mahtavimman kauppa-auton kyydissä.

Uuteen ohjelmakauteen valmistauduttiin myös uusilla viestintämateriaaleilla. Maaseutu.fi-sivuston uudistus alkusyksystä 2014 oli osaltaan valmistautumista uuteen kauteen. Myös ruotsinkielinen landsbygd.fi ja englanninkielinen rural.fi päivitettiin sisältöineen. Sivustojen sisältö uudistettiin ja verkkoviestintään tuotiin dynaamisuutta muun muassa infografiikan ja videoiden avulla. Myös muille maaseutuohjelmasta kertoville verkkosivuille (MMM.fi, mavi.fi, ely-keskus.fi ja leadersuomi.fi) koostettiin uutta materiaalia.

Käyttöön otettiin myös uusia viestintävälineitä. Sosiaalisessa mediassa kasvatettiin käytössä olevien

kanavien määrää ottamalla Twitter ja Instagram mukaan. Myös Periscope-palvelua kokeiltiin osana tapahtumaviestintää.

Toimeenpanon käynnistyttyä vuoden 2014 lopussa ilmestyivät ensimmäiset esitteet uuden maaseutuohjelman tuista. Esitteiden julkaisemista jatkettiin vuoden 2015 aikana. Viljelijätukien hakuopas julkaistiin sähköisesti. Tukien toimeenpanoon liittyen julkistettiin yli sata tiedotetta ja tuista tiedotettiin myös uutiskirjeiden välityksellä.

Toimeenpanon käynnistyttyä aloitettiin maaseutuohjelman tukien markkinointi. Ohjelma lanseerattiin Päivitä maaseutusi -kampanjalla. Kampanjan tavoitteena oli paitsi välittää tietoa rahoitusmahdollisuuksista myös luoda oivalluksia maaseudun merkityksestä. Koko kampanja kiertyi seuraavan strategisen viestin ympärille: ”Moderni maaseutu on paljon muutakin kuin metsää, peltoa ja lehmiä. Se on kestävä perusta työnteolle, menestyvälle, ympäristön huomioon ottavalle liiketoiminnalle ja hyvälle, yhteisölliselle elämälle.”

Päivitä maaseutusi -kampanjaan kuului televisiomainontaa, radiomainontaa, digimarkkinointia sekä sosiaalisen median hyödyntämistä. Facebookin videokampanja keräsi kaikkiaan 1,7 miljoonaa mainosnäyttöä ja lähes puolimiljoonaa yksittäistä Facebook-käyttäjää tavoitettiin. Videota katsottiin yhteensä yli 408 000 kertaa. 25–64-vuotiaiden kohderyhmästä tavoitettiin 67 % ja spotti nähtiin keskimäärin 4.2 kerta. Radiomainos pyöri Radio Novalla, jonka viikkotavoittavuus 18+-vuotiaissa on 1 126 000 ja 25–54-vuotiaissa 502 000 kuulijaa. Lanseerauskampanjan avulla saatiin kerättyä kenttää yhden sanoman taakse, parannettua alueellista näkyvyyttä ja tehokkaasti vietyä viestiä uuden ohjelmakauden alkamisesta eteenpäin.

Maaseutuohjelma lanseerattiin myös tapahtumissa ja messuilla: Joensuun Farmari-näyttelyn Päivitä maaseutusi -teltassa, pop up -teltassa Pori Jazzeilla, Kuntamarkkinoilla, KoneAgriassa ja ELMA-messuilla. Lanseerauskampanja näkyi myös alueellisissa tapahtumissa: Muun muassa Kuopion Satoa ruokatapahtumassa, Kauhajoen ruokamessuilla ja Pop Up Pohjanmaa -tapahtumassa Helsingissä.

Vuoden 2015 päätteeksi teetettiin myös tunnettuustutkimus, jossa mitattiin Manner-Suomen maaseutuohjelman tunnettuutta tuottajien, yrittäjien ja suuren yleisön keskuudessa.

Alueellinen viestintä

Ohjelmakausien taitosvaiheessa monet viestintähankkeet päättyivät. Uusia viestintähankkeita alkoi kuitenkin käynnistyä ohjelman toimeenpanon jälleen lähtiessä käyntiin.

ELY-keskukset ja Leader-ryhmät jakoivat ohjelmakauden alussa tietoa erityisesti siirtymävuoden poikkeuksellisista rahoitusmenettelyistä ja ohjelman sulkemisen aikatauluista. Tyypillisiä viestintätapoja olivat tiedotustilaisuudet ja seminaarit, kyläillat, hankkeiden aloituspalaverit, sähköpostijakelut, uutiskirjeet sekä verkkosivut.

Alueilla keskityttiin myös päättyneen ohjelmakauden tuloksista viestimiseen. Alueilla järjestettiin kilpailuja ja juhlavia tilaisuuksia, joissa ohjelmatyössä ansioituneita hankkeita ja tuensaajia palkittiin. Esimerkiksi Satakunnassa järjestettiin maaseutugaala yhdessä ELY-keskuksen, Leader-ryhmien sekä sidosryhmien kanssa. Maaseutuohjelmasta rahoitettujen hankkeiden tuloksia ja parhaita käytänteitä esiteltiin laajalti myös printtimediassa.

Tulosten kertomisen lisäksi katseet suunnattiin myös tulevaan. Alueelliset toimijat uudistivat viestintävälineitään uutta ohjelmakautta ajatellen: esimerkiksi Pohjois-Savossa kaikki Leader-ryhmät uudistivat Internet-sivunsa. Useat Leader-ryhmät panostivat sähköisten viestintämenetelmien käyttöönottoon. Alueelliset toimijat valmistelivat lisäksi ohjelman toimenpiteisiin liittyviä esitteitä.

Tuensaajien viestintä

Kaikki tuensaajat osallistuvat ohjelman viestintään erillisen ohjeen mukaisesti. Tuensaajat veloitetaan viestimään hankkeen toiminnasta ja EU:n rahoitusosuudesta tarkoituksenomaisella tavalla. Komission asetuksen (808/2014) mukaisesti ohjelmaan liittyvässä viestintämateriaalissa tulee käyttää EU-lippua sekä tunnuslausetta: "Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin". Viestintämateriaaleissa, kuten verkkosivuilla, julkaisuissa ja lehti-ilmoituksissa, on käytävä ilmi sen tuottanut ja rahoittanut taho yhteystietoineen. Tukea saaneisiin kohteisiin tulee pystyttää tiedotuskyltti tai juliste.

Tuensaajat voivat hankkia tiedotuskyltit ELY-keskusten ja Leader-ryhmien kautta. Tuensaajille tarjotaan myös julistepohja tiedotusvelvollisuuden täyttämisen helpottamiseksi. Tuensaajien viestinnän tueksi on toteutettu myös tuensaajien viestinnän työkalupakki.

Haasteet vuosien 2014–2015 viestinnässä

Uuden ohjelmakauden käynnistyminen toi omat haasteensa myös viestintään. maaseutuohjelman käynnistymisvuotta leimasi suuri tiedontarve tukijärjestelmien muututtua. Hallinnon yhteistyöhön, ennakkointiin ja aikatauluista tiedottamiseen olisi voinut panostaa viestinnällisesti selvästi enemmän.

Viestintää vaikeuttivat myös toimeenpanon viivästykset. Eniten arvostelua Mavi sai viljelijätukien muuttuneesta maksuaikataulusta, joka julkistettiin loppuvuodesta 2014. Keskustelu viljelijätukien maksamisesta jatkui vuoden 2015 loppuun saakka. Lisäksi vaikeudet Hyrrä-tietojärjestelmän rakentamisessa nousivat esiin mediassa syksyllä 2015.

Viestintähankkeiden päättyessä ohjelmakauden taitteessa viestinnän resurssit vähenivät hetkellisesti. Ennen kuin uudet viestintähankkeet käynnistyivät, viestinnällisiä resursseja saatiin mukaan oto-viestijöistä.

Palvelupaketit

Maaseutuverkostopalvelut lanseerasi vuoden 2015 alussa koulutuksen palvelupaketin ensimmäisenä verkostotoiminnan uutena työkaluna. Palvelupaketilla voi kattaa yleisimpiä tapahtumajärjestelyistä koituvia kuluja, joten verkostotoiminnan mahdollistaminen on hyvin konkreettista. Palvelupakettien avulla verkoston eri toimijoiden on entistä helpompi järjestää ohjelman tavoitteita tukevia koulutuksia ja tapahtumia yhteistyössä maaseutuverkostopalveluiden kanssa. Tavoitteena on mahdollistaa verkostoituminen uusien toimijoiden kanssa, entistä joustavampi palvelu verkostotoiminnassa sekä laajentaa verkostotoiminnan aktiivisuutta alueellisesta näkökulmasta.

Ensimmäiset palvelupakettitapahtumat toteutettiin jo ennen kesää, ja suunnitelmia tehtiin kiihtyvällä tahdilla vuoden loppua kohti. Yhteensä suunnitelmia tehtiin 34 kpl joista 27 kpl päätettiin toteuttaa.

Koulutuksen palvelupaketti sai paljon kiitosta verkoston toimijoilta. Ensimmäinen palvelupaketti koulutus on koettu joustavaksi verkostotoiminnan työkaluksi. Uusia palvelupaketteja on suunnitteilla ja niitä otetaan käyttöön vuoden 2016 aikana.

Alueelliset verkostot

Maaseutuverkoston kehittämisen painopisteeksi valittiin erityisesti alueellisten verkostojen tukeminen. Alueellisten kehittämissuunnitelmien todettiin olevan luonnollisin lähtökohta alueellisten verkostojen

rakentamiseen ja kehittämiseen, ja sitä kautta koko valtakunnallisen maaseutuverkoston tukemiseen.

Kesäkuussa toteutettiin alueverkostojen nykytilannekartoitus sähköisellä kyselyllä. Kysely lähetettiin maaseudun kehittämisen keskeisille toimijoille Ahvenanmaalle sekä kullekin ELY-keskusalueelle, yhteensä noin 300 henkilölle. Vastaus saatiin noin puolelta osallistujista. Kartoitus toimii lähtötasoaineistona kunkin alueverkoston toiminnan kehittämiseen.

4.b) Toteutetut toimet sen varmistamiseksi, että ohjelma julkistetaan (komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 808/2014 13 artikla)

Yleistä viestinnästä

Maaseutuohjelmalle laadittiin vuosiksi 2014–2020 seuraavat strategiset tavoitteet:

- Ohjelman mahdollisuudet tunnetaan ja varat hyödynnetään (potentiaaliset tuensaajat)
- Ohjelman vaikutukset tiedostetaan, tietoa EU-rahoituksen tuloksista on saatavilla (tuensaajat, suuri yleisö, päättäjät)
- Yhteistyö maaseututoimijoiden kesken lisääntyy, hyvät ideat ja käytännöt leviävät, osaaminen lisääntyy (maaseutuverkoston toimijat, maaseudun kehittäjät)
- Yhä useampi allekirjoittaa väitteen, että maaseutu tuottaa hyvinvointia koko maalle ja voi osaltaan ratkaista kilpailukyky-, ilmasto- ja ympäristökysymyksiä (suuri yleisö, päättäjät).

Strategisista tavoitteista johdettiin uuden ohjelmakauden ensimmäisten vuosien viestinnän tärkeimmät tavoitteet:

- Maaseutuverkoston toimijat ja media ovat tietoisia uuden ohjelman valmistelusta ja käyttöönotosta
- Ohjelman mahdollisuudet nousevat esiin vaikutusten, tulosten ja aikaisempien tukikohteiden kautta
- Maaseutuverkoston sisäinen viestintä toimii tehokkaasti
- Ohjelma lanseerataan onnistuneesti ja tieto siitä tavoittaa hyödynsaajat
- Viestintäverkosto toimii aktiivisesti ja tehokkaasti

Maaseutuohjelman viestinnälle määriteltiin lisäksi perusviesti: *maaseutu tarjoaa koko maalle ratkaisuja kilpailukyky-, ympäristö- ja ilmastokysymyksiin. Maaseutu on Suomen valtti.*

Viestinnän organisointi

Moniportainen hallinto vaati viestinnän organisoimista ja laajaa yhteistyötä usean organisaation kesken. Viestinnän toteuttamisessa keskeisiä toimijoita olivat maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto sekä maaseutuverkostoyksikkö. Kyseisten organisaatioiden edustajat muodostivat myös viestintää yhteen sovittavan ryhmän, joka vahvisti viestinnän strategia ja vuosittaiset viestintäsuunnitelmat.

Maa- ja metsätalousministeriö vastasi viestinnästä, joka koski ohjelma-asiakirjaa, ohjelmaan liittyviä poliittisia linjauksia, ohjelman muutoksia, rahoituskehyksiä, seurantakomitean kokouksia, säädösvalmistelua, säädöksiä ja talousarviota. Ministeriö tiedotti myös ohjelman tuloksista, vaikutuksista, vuosikertomuksista, arvioinneista ja tutkimuksista.

Maaseutuvirasto vastasi ohjelman toimeenpanon viestinnästä. Tämä sisälsi viestintää siitä, millaisia eri tukimuotoja ohjelma tarjosi, mitkä olivat tukien ehdot, hakuajat ja tukia koskevat säädökset. Mavi tiedotti myös tukien maksatuksesta, valvonnasta sekä koulutuksesta.

Maaseutuverkostoyksikkö keskittyi hyvistä käytännöistä viestimiseen. Verkostoyksikkö kokosi ja välitti kaikille yhteistä viestintämateriaalia.

Alue- ja paikallishallinnon viranomaisilla oli keskeinen rooli maaseutuohjelman toimeenpanoon liittyvässä viestinnässä. ELY-keskukset ja Leader-ryhmät viestivät tukien hausta, maksatuksesta ja muusta toimeenpanosta maakunnissa ja kuntakentällä. Myös suuri joukko muita maaseutuverkoston toimijoita auttoi viestin viemisessä eteenpäin. Myös tuensaajat viestivät maaseutuohjelmasta.

Uuden ohjelmakauden alussa viestinnän tehostamiseksi koottiin koko Suomen kattava alueellinen viestintäverkosto. Uusi toimintamalli ja parantuneet etäyhteydet mahdollistivat entistä vahvemman edustuksen muun muassa Leader-ryhmistä. Myös ELY-keskukset nimesivät alueittain omat viestintäverkoston edustajansa ja myös viestintähankkeet olivat vahvasti mukana verkostossa.

Viestintäverkosto otti käyttöön yhteiset viestinnän seurannan mittarit. Viestintäverkostolle järjestettiin myös koulutuksia, jotta alueiden viestintäosaaminen saatiin varmistettua.

Viestintä suunnattiin eri kohderyhmille. Kohderyhmiä olivat nykyiset ja potentiaaliset tuensaajat, maaseutuohjelman hallinto, järjestöt, tutkimus- ja oppilaitokset, media sekä suuri yleisö.

5. TOIMET, JOTKA ON TOTEUTETTU ENNAKKOEHTOJEN TÄYTTÄMISEKSI

5.a) Yleisten ennakkoehtojen täyttymättä jääneet kriteerit

Yleinen ennakkoehto	Arviointiperuste
G7 - Tilastojärjestelmät ja tulosindikaattorit :on olemassa tilastopohja, joka on tarpeen ohjelmien tehokkuuden ja vaikutusten arvioinnissa On olemassa tulosindikaattorijärjestelmä, jonka avulla valitaan toimet, joilla edistetään tehokkaimmin haluttuja tuloksia, seurataan tulosten toteutumista ja suoritetaan vaikutustensarviointeja	G7.b - Tilatototietojen oikea-aikaista keräämistä ja yhdistämistä koskevat järjestelyt, joissa on järjestelyt yhdistettyjen tietojen julkistamista ja julkista saatavuutta varten

5.b) Sovellettavien yleisten ennakkoehtojen täyttämiseksi toteutetut toimenpiteet

Yleinen ennakkoehto	Arviointiperuste	Toteutettavat toimenpiteet	Määräaika	Ehtojen täyttymisestä vastaava elin	Toteutetut toimet	Ehtojen täyttymisajankohta	Komission kanta	Huomautuksia
G7	G7.b	CAPin vaikuttavuusindikaattoreiden tilastointijärjestelmän luominen Tikeen. Tietojärjestelmien rakentaminen ja kehittäminen vastaamaan ohjelmakauden 2014–2020 seurannan tarpeita.	31/12/2015	Maaseutuvirasto, Luonnonvarakeskus ja maa- ja metsätalousministeriö	<p>Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa esitetyistä ennakkoehdoista ehto G7.b (Tilastotietojen oikea-aikaista keräämistä ja yhdistämistä koskevat järjestelyt, joissa on järjestelyt yhdistettyjen tietojen julkistamista ja julkista saatavuutta varten) täytyi ohjelman hyväksymisvaiheessa ainoastaan osittain. Ennakkoehtojen toteutumiseksi esitetään, että luodaan CAPin vaikuttavuusindikaattoreiden tilastointijärjestelmä Luonnonvarakeskuksen toimesta ja rakennetaan ja kehitetään hallinnon tietojärjestelmät (Tukisovellus ja Hyrrä) vastaamaan ohjelmakauden 2014–2020 seurannan tarpeita. Ennakkoehdon on arvioitu täytyvän 31.5.2016 mennessä.</p> <p>Luonnonvarakeskuksen indikaattoriportaali julkaistaan toukokuun aikana.</p> <p>Hyrrä-tietojärjestelmän valmistelu aloitettiin vuonna 2011 esiselvityksellä, jonka tuloksena Maaseutuvirasto päätyi yhdistämään Hanke2007- ja Rahtu200-järjestelmät yhdeksi kokonaisuudeksi. Hyrrä-projekti käynnistettiin keväällä 2012. Järjestelmän kehittämisessä keskeisenä</p>	31/12/2016	Ei ilmoitettu	

					<p>tavoitteena on ollut sähköistää koko hanke-, yritys- ja rakennetukien haku-, päätös- ja maksuprosessi. Hyrrätietojärjestelmän kehittäminen on osoittautunut arvioitua suuremmaksi työksi. Hyrrätietojärjestelmä valmistuu vuoden 2016 loppuun mennessä.</p> <p>Tukisovelluksen kehitystyö on käynnissä. Järjestelmästä saadaan jo nyt seurantatietoa erikseen pyydetyillä raporttipyyntöillä.</p> <p>Tietojärjestelmien yhteisen raportointivälineen raportointivälineen Qlikview:n avulla voidaan tuottaa seurantaraportteja sekä Tukisovelluksesta että Hyrrästä. Raportointiväline valmistuu vuoden 2016 loppuun mennessä.</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--	--

5.c) Temaattisten ennakkoehtojen täyttymättä jääneet kriteerit

Priority-linked ex-ante conditionality	Arviointiperuste
--	------------------

5.d) Sovellettavien temaattisten ennakkoehtojen täyttämiseksi toteutetut toimenpiteet

Priority-linked ex-ante conditionality	Arviointiperuste	Toteutettavat toimenpiteet	Määräaika	Ehtojen täyttymisestä vastaava elin	Toteutetut toimet	Ehtojen täyttymisajankohta	Komission kanta	Huomautuksia
--	------------------	----------------------------	-----------	-------------------------------------	-------------------	----------------------------	-----------------	--------------

5.e) (Valinnaiset) lisätiedot toteutettuja toimenpiteitä koskevan taulukon täydentämiseksi

--

6. KUVAUS ALAOHJELMIEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

Tätä jaksoa sovelletaan ainoastaan vuotuisiin täytäntöönpanokertomuksiin 2016, 2018

7. ASSESSMENT OF THE INFORMATION AND PROGRESS TOWARDS ACHIEVING THE OBJECTIVES OF THE PROGRAMME

Tätä jaksoa sovelletaan ainoastaan vuotuisiin täytäntöönpanokertomuksiin 2016, 2018

8. IMPLEMENTATION OF ACTIONS TO TAKE INTO ACCOUNT THE PRINCIPLES SET OUT IN ARTICLES 5, 7 AND 8 OF REGULATION (EU) No 1303/2013

Tätä jaksoa sovelletaan ainoastaan vuotuisiin täytäntöönpanokertomuksiin 2016, 2018

8.a) Miesten ja naisten tasa-arvon edistäminen ja syrjimättömyys (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 7 artikla)

8.b) Kestävä kehitys (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 8 artikla)

8.c) Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 5 artiklassa tarkoitettujen kumppanien rooli ohjelman täytäntöönpanossa

9. EDISTYMINEN INTEGROIDUN LÄHESTYMISTAVAN VARMISTAMISESSA MAASEUTURAHASTON JA MUIDEN UNIONIN RAHOITUSVÄLINEIDEN KÄYTTÖÖN

Tätä jaksoa sovelletaan ainoastaan vuotuisiin täytäntöönpanokertomuksiin 2018

10. REPORT ON IMPLEMENTATION OF FINANCIAL INSTRUMENTS (ARTICLE 46 OF REGULATION (EU) No 1303/2013)

Liite

11. ENCODING TABLES FOR COMMON AND PROGRAMME-SPECIFIC INDICATORS AND QUANTIFIED TARGET VALUES

11.a) Taulukko A: Sidotut menot toimenpiteittäin ja kohdealoittain

Toimenpide	Alatoimenpide	Toimintalinja	Kohdeala	Julkiset menot yhteensä
M01		P2	2A	0,00
M01		P2	2B	0,00
M01		P3	3A	0,00
M01		P4		0,00
M01		P5	5B	0,00
M01		P5	5C	0,00
M01		P5	5D	0,00
M01		P5	5E	0,00
M01		P6	6A	0,00
M01		P6	6B	0,00
M01		P6	6C	0,00
M01				0,00
M02		P3	3A	181 157,00
M02		P4		735 901,00
M02		P5	5B	10 831,00
M02		P5	5C	14 820,00
M02		P5	5D	0,00
M02		P5	5E	11 412,00
M02				954 121,00
M04		P2	2A	34 230 909,00
M04		P3	3A	4 682 456,00
M04		P4		0,00
M04		P5	5C	1 802 706,00
M04		P5	5D	1 293 621,00
M04				42 009 692,00
M06		P2	2B	4 039 830,00
M06		P6	6A	2 772 499,00
M06				6 812 329,00

M07		P6	6B	0,00
M07		P6	6C	0,00
M07				0,00
M10		P4		556 202 161,72
M10				556 202 161,72
M11		P4		65 980 742,43
M11				65 980 742,43
M13		P4		918 219 875,85
M13				918 219 875,85
M14		P3	3A	52 196 188,00
M14				52 196 188,00
M16		P3	3A	0,00
M16		P4		0,00
M16		P5	5B	0,00
M16		P5	5C	0,00
M16		P5	5D	0,00
M16		P5	5E	0,00
M16		P6	6A	0,00
M16		P6	6B	0,00
M16				0,00
M19	19.1 – valmistelutuki	P6	6B	
M19	19.1 – valmistelutuki			8 253 959,00
	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämissstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano			
	19.3 – paikallisen toimintaryhmän yhteistyön valmistelu ja täytäntöönpano			
	19.4 – tuki toimintakustannuksiin ja toiminnan edistämiseen			
M19	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämissstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	P6	6B	109 114,00
M19	19.3 – paikallisen toimintaryhmän yhteistyön valmistelu ja täytäntöönpano	P6	6B	0,00
M19	19.4 – tuki toimintakustannuksiin ja toiminnan edistämiseen	P6	6B	8 144 845,00
M20				29 431 000,00

11.b) Taulukko: Toteutuneen tuotoksen indikaattorit toimenpiteittäin ja kohdealoittain

11.b1) Taulukko B1: Toteutuneet tuotokset (vuotuinen täytäntöönpanokertomus) - KUMULATIIVISET TIEDOT

11.b1.a) M01 – Tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskevat toimet (14 artikla)

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Toimintalinja	Kohdeala	B1: toteutunut tuotos (kumulat. 2014 - 2015)
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä	P2	2A	0,00
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä	P2	2B	0,00
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä	P3	3A	0,00
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä	P4		0,00
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5B	0,00
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5C	0,00
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5D	0,00
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5E	0,00
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6A	0,00
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6B	0,00
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6C	0,00
M01		O1 - Julkiset menot yhteensä			0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O1 - Julkiset menot yhteensä	P2	2A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O1 - Julkiset menot yhteensä	P2	2B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O1 - Julkiset menot yhteensä	P3	3A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O1 - Julkiset menot yhteensä	P4		0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5C	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5D	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville	O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5E	0,00

	toimille				
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6C	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O1 - Julkiset menot yhteensä			0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P2	2A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P2	2B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P3	3A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P4		0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5C	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5D	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5E	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P6	6A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P6	6B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P6	6C	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä			0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä	P2	2A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä	P2	2B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä	P3	3A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä	P4		0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä	P5	5B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä	P5	5C	0,00

	toimille				
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä	P5	5D	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä	P5	5E	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä	P6	6A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä	P6	6B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä	P6	6C	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O11 - Koulutuspäivien lukumäärä			0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	P2	2A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	P2	2B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	P3	3A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	P4		0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	P5	5B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	P5	5C	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	P5	5D	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	P5	5E	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	P6	6A	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	P6	6B	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä	P6	6C	0,00
M01	1.1 – tuki ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista koskeville toimille	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä			0,00
M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P2	2A	0,00
M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P2	2B	0,00
M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P3	3A	0,00
M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P4		0,00
M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5B	0,00
M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5C	0,00

M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5D	0,00
M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5E	0,00
M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P6	6A	0,00
M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P6	6B	0,00
M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P6	6C	0,00
M01	1.2 – tuki esittelytoimintaan ja tiedotustoimiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä			0,00
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P2	2A	
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P2	2B	
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P3	3A	
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P4		
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5B	
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5C	
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5D	
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5E	
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P6	6A	
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P6	6B	
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P6	6C	
M01	1.3 – tuki lyhytaikaisille tilan- ja metsänhoitoa koskeville vaihdoille ja vierailuille tiloille ja metsiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä			0,00

11.b1.b) M02 – Neuvonta-, tilanhoito- ja lomituspalvelut (15 artikla)

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Toimintalinja	Kohdeala	B1: toteutunut tuotos (kumulat. 2014 - 2015)
M02		O1 - Julkiset menot yhteensä	P3	3A	181 157,13
M02		O1 - Julkiset menot yhteensä	P4		735 901,02
M02		O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5B	10 831,06
M02		O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5C	14 820,00
M02		O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5D	0,00
M02		O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5E	11 411,81
M02		O1 - Julkiset menot yhteensä			954 121,02
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P3	3A	1 115,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P4		3 495,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5B	18,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5C	306,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5D	0,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5E	274,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä			5 208,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä	P3	3A	997,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä	P4		3 125,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä	P5	5B	18,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä	P5	5C	274,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä	P5	5D	0,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä	P5	5E	245,00
M02	2.1 – tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen	O13 - Neuvontaa saaneiden tuensaajien lukumäärä			4 659,00
M02	2.2 – tuki tilanhoito- ja lomituspalvelujen sekä maatalouden neuvontapalvelujen ja metsätalouden neuvontapalvelujen perustamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P3	3A	
M02	2.2 – tuki tilanhoito- ja lomituspalvelujen sekä maatalouden neuvontapalvelujen ja metsätalouden neuvontapalvelujen perustamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P4		
M02	2.2 – tuki tilanhoito- ja lomituspalvelujen sekä maatalouden neuvontapalvelujen ja metsätalouden neuvontapalvelujen perustamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5B	

M02	2.2 – tuki tilanhoito- ja lomituspalvelujen sekä maatalouden neuvontapalvelujen ja metsätalouden neuvontapalvelujen perustamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5C	
M02	2.2 – tuki tilanhoito- ja lomituspalvelujen sekä maatalouden neuvontapalvelujen ja metsätalouden neuvontapalvelujen perustamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5D	
M02	2.2 – tuki tilanhoito- ja lomituspalvelujen sekä maatalouden neuvontapalvelujen ja metsätalouden neuvontapalvelujen perustamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5E	
M02	2.2 – tuki tilanhoito- ja lomituspalvelujen sekä maatalouden neuvontapalvelujen ja metsätalouden neuvontapalvelujen perustamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä			0,00
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P3	3A	
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P4		
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5B	
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5C	
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5D	
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	P5	5E	
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä			0,00
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O14 - Koulutettujen neuvojen lukumäärä	P3	3A	
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O14 - Koulutettujen neuvojen lukumäärä	P4		
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O14 - Koulutettujen neuvojen lukumäärä	P5	5B	
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O14 - Koulutettujen neuvojen lukumäärä	P5	5C	
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O14 - Koulutettujen neuvojen lukumäärä	P5	5D	
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O14 - Koulutettujen neuvojen lukumäärä	P5	5E	
M02	2.3 – tuki neuvojen kouluttamiseen	O14 - Koulutettujen neuvojen lukumäärä			0,00

11.b1.c) M04 – Investoinnit fyysiseen omaisuuteen (17 artikla)

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Toimintalinja	Kohdeala	B1: toteutunut tuotos (kumulat. 2014 - 2015)
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä		P2	2A	0,00
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä		P3	3A	0,00
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä		P4		0,00
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä		P5	5C	0,00
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä		P5	5D	0,00
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV	P2	2A	0,00
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV	P3	3A	0,00
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV	P4		0,00
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV	P5	5C	0,00
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV	P5	5D	0,00
M04		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV			0,00
M04		O2 - Investoinnit yhteensä		P2	2A	0,00
M04		O2 - Investoinnit yhteensä		P3	3A	0,00
M04		O2 - Investoinnit yhteensä		P4		0,00
M04		O2 - Investoinnit yhteensä		P5	5C	0,00
M04		O2 - Investoinnit yhteensä		P5	5D	0,00
M04		O2 - Investoinnit yhteensä				0,00
M04		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	josta RV	P2	2A	0,00
M04		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	josta RV	P3	3A	0,00
M04		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	josta RV	P4		0,00
M04		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	josta RV	P5	5C	0,00
M04		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	josta RV	P5	5D	0,00
M04		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	josta RV			0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P2	2A	0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P3	3A	0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P4		0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P5	5C	0,00

M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P5	5D	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P2	2A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P3	3A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P4		0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P5	5C	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P5	5D	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä				0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P2	2A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P3	3A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P4		0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P5	5C	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P5	5D	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä				0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	josta RV	P2	2A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	josta RV	P3	3A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	josta RV	P4		0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	josta RV	P5	5C	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	josta RV	P5	5D	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	josta RV			0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O8 - Tuettujen eläinyksiköiden (ey) lukumäärä		P5	5D	0,00
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin					
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen					
M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P2	2A	0,00
M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P3	3A	0,00
M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P4		0,00
M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P5	5C	0,00
M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P5	5D	0,00

M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P2	2A	0,00
M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P3	3A	0,00
M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P4		0,00
M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P5	5C	0,00
M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P5	5D	0,00
M04	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä				0,00
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P2	2A	
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P3	3A	
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P4		
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P5	5C	
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P5	5D	
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P2	2A	
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P3	3A	
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P4		

	infrastruktuuri-investointeihin					
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P5	5C	
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P5	5D	
M04	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä				0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä		P2	2A	0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä		P3	3A	0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä		P4		0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä		P5	5C	0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä		P5	5D	0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P2	2A	0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P3	3A	0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P4		0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P5	5C	0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P5	5D	0,00
M04	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä				0,00

11.b1.d) M06 – Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen (19 artikla)

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Toimintalinja	Kohdeala	B1: toteutunut tuotos (kumulat. 2014 - 2015)
M06		O1 - Julkiset menot yhteensä		P2	2B	0,00
M06		O1 - Julkiset menot yhteensä		P6	6A	0,00
M06		O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M06		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV	P2	2B	0,00
M06		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV	P6	6A	0,00
M06		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV			0,00
M06		O2 - Investoinnit yhteensä		P2	2B	0,00
M06		O2 - Investoinnit yhteensä		P6	6A	0,00
M06		O2 - Investoinnit yhteensä				0,00
M06		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P2	2B	0,00
M06		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6A	0,00
M06		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä				0,00
M06		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	josta RV	P2	2B	0,00
M06		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	josta RV	P6	6A	0,00
M06		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	josta RV			0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä		P2	2B	0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä		P6	6A	0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P2	2B	0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P6	6A	0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä				0,00
M06	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla	O1 - Julkiset menot yhteensä		P2	2B	0,00
M06	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin	O1 - Julkiset menot yhteensä		P6	6A	0,00

	maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla					
M06	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla	O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M06	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P2	2B	0,00
M06	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P6	6A	0,00
M06	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä				0,00
M06	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi	O1 - Julkiset menot yhteensä		P2	2B	
M06	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi	O1 - Julkiset menot yhteensä		P6	6A	
M06	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi	O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M06	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P2	2B	
M06	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P6	6A	
M06	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä				0,00
M06	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä		P2	2B	0,00
M06	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä		P6	6A	0,00
M06	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M06	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P2	2B	0,00
M06	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P6	6A	0,00
M06	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä				0,00
M06	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O1 - Julkiset menot yhteensä		P2	2B	

M06	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O1 - Julkiset menot yhteensä		P6	6A	
M06	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M06	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P2	2B	
M06	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		P6	6A	
M06	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä				0,00

11.b1.e) M07 – Peruspalvelut ja kylien kunnostus maaseutualueilla (20 artikla)

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Toimintalinja	Kohdeala	B1: toteutunut tuotos (kumulat. 2014 - 2015)
M07		O1 - Julkiset menot yhteensä		P6	6B	0,00
M07		O1 - Julkiset menot yhteensä		P6	6C	0,00
M07		O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00
M07		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV	P6	6B	0,00
M07		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV	P6	6C	0,00
M07		O1 - Julkiset menot yhteensä	josta RV			0,00
M07		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	josta RV	P6	6B	0,00
M07		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	josta RV	P6	6C	0,00
M07		O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	josta RV			0,00
M07	7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojelu- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä		P6	6B	0,00
M07	7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimenpiteisiin					
M07	7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojelu- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä		P6	6C	0,00
M07	7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimenpiteisiin					
M07	7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien	O1 - Julkiset menot yhteensä				0,00

	<p>ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojelu- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen</p> <p>7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimenpiteisiin</p>					
M07	7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojelu- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Natura 2000- tai luonnonarvoltaan merkittävien alueiden hoitosuunnitelmat	P6	6B	0,00
M07	7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojelu- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Natura 2000- tai luonnonarvoltaan merkittävien alueiden hoitosuunnitelmat	P6	6C	
M07	7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojelu- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Natura 2000- tai luonnonarvoltaan merkittävien alueiden hoitosuunnitelmat			0,00
M07	7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojelu- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	kylien kehittäminen	P6	6B	0,00
M07	7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojelu- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	kylien kehittäminen	P6	6C	
M07	7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojelu- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	kylien kehittäminen			0,00

päivittämiseen						
M07	7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojele- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö		P6	6B	0,00
	7.2 – tuki investointeihin kaikenlaisten pieninfrastruktuurien luomiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energiansäästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina					
	7.4 – tuki investointeihin maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten peruspalvelujen, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen					
	7.5 – tuki investointeihin vapaa-ajan infrastruktuurin julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pienimuotoiseen matkailuinfrastruktuuriin					
	7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimenpiteisiin					
	7.7 – tuki toimintojen siirtämiseen sekä maaseudun taajamissa tai niiden lähellä sijaitsevien rakennusten ja muiden tilojen muutostöihin tarkoitettuihin investointeihin, joilla pyritään parantamaan taajaman elämänlaatua tai lisäämään sen ympäristönsuojelun tasoa					
	7.8 – muut					
M07	7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojele- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö		P6	6C	
	7.2 – tuki investointeihin kaikenlaisten pieninfrastruktuurien luomiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energiansäästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina					
	7.4 – tuki investointeihin maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten peruspalvelujen, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja					

	<p>niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen</p> <p>7.5 – tuki investointeihin vapaa-ajan infrastruktuurin julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pienimuotoiseen matkailuinfrastruktuuriin</p> <p>7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimenpiteisiin</p> <p>7.7 – tuki toimintojen siirtämiseen sekä maaseudun taajamissa tai niiden lähellä sijaitsevien rakennusten ja muiden tilojen muutostöihin tarkoitettuihin investointeihin, joilla pyritään parantamaan taajaman elämänlaatua tai lisäämään sen ympäristönsuojelun tasoa</p> <p>7.8 – muut</p>					
M07	<p>7.1 – tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojelu- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen</p> <p>7.2 – tuki investointeihin kaikenlaisten pieninfrastruktuurien luomiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energiansäästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina</p> <p>7.4 – tuki investointeihin maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten peruspalvelujen, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen</p> <p>7.5 – tuki investointeihin vapaa-ajan infrastruktuurin julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pienimuotoiseen matkailuinfrastruktuuriin</p> <p>7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan</p>	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö				0,00

	tiedotustoimenpiteisiin					
	7.7 – tuki toimintojen siirtämiseen sekä maaseudun taajamissa tai niiden lähellä sijaitsevien rakennusten ja muiden tilojen muutostöihin tarkoitettuihin investointeihin, joilla pyritään parantamaan taajaman elämänlaatua tai lisäämään sen ympäristönsuojelun tasoa					
	7.8 – muut					
M07	7.2 – tuki investointeihin kaikenlaisten pieninfrastruktuurien luomiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energiansäästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina	O2 - Investoinnit yhteensä		P6	6B	0,00
	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen					
	7.4 – tuki investointeihin maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten peruspalvelujen, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen					
	7.5 – tuki investointeihin vapaa-ajan infrastruktuurin julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pienimuotoiseen matkailuinfrastruktuuriin					
	7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimenpiteisiin					
	7.7 – tuki toimintojen siirtämiseen sekä maaseudun taajamissa tai niiden lähellä sijaitsevien rakennusten ja muiden tilojen muutostöihin tarkoitettuihin investointeihin, joilla pyritään parantamaan taajaman elämänlaatua tai lisäämään sen ympäristönsuojelun tasoa					
	7.8 – muut					
M07	7.2 – tuki investointeihin kaikenlaisten pieninfrastruktuurien luomiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energiansäästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina	O2 - Investoinnit yhteensä		P6	6C	0,00
	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen,					

	<p>passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen</p> <p>7.4 – tuki investointeihin maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten peruspalvelujen, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen</p> <p>7.5 – tuki investointeihin vapaa-ajan infrastruktuurin julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pienimuotoiseen matkailuinfrastruktuuriin</p> <p>7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimenpiteisiin</p> <p>7.7 – tuki toimintojen siirtämiseen sekä maaseudun taajamissa tai niiden lähellä sijaitsevien rakennusten ja muiden tilojen muutostöihin tarkoitettuihin investointeihin, joilla pyritään parantamaan taajaman elämänlaatua tai lisäämään sen ympäristönsuojelun tasoa</p> <p>7.8 – muut</p>					
M07	<p>7.2 – tuki investointeihin kaikenlaisten pieninfrastruktuurien luomiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energiansäästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina</p> <p>7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen</p> <p>7.4 – tuki investointeihin maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten peruspalvelujen, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen</p> <p>7.5 – tuki investointeihin vapaa-ajan infrastruktuurin julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pienimuotoiseen matkailuinfrastruktuuriin</p> <p>7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden</p>	O2 - Investoinnit yhteensä				0,00

	<p>kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimenpiteisiin</p> <p>7.7 – tuki toimintojen siirtämiseen sekä maaseudun taajamissa tai niiden lähellä sijaitsevien rakennusten ja muiden tilojen muutostöihin tarkoitettuihin investointeihin, joilla pyritään parantamaan taajaman elämänlaatua tai lisäämään sen ympäristönsuojelun tasoa</p> <p>7.8 – muut</p>					
M07	7.2 – tuki investointeihin kaikenlaisten pieninfrastruktuurien luomiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energiansäästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6B	0,00
M07	7.2 – tuki investointeihin kaikenlaisten pieninfrastruktuurien luomiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energiansäästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6C	0,00
M07	7.2 – tuki investointeihin kaikenlaisten pieninfrastruktuurien luomiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energiansäästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä				0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Laajakaista	P6	6B	
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Laajakaista	P6	6C	0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Laajakaista			0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Muu kuin laajakaista	P6	6B	

M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Muu kuin laajakaista	P6	6C	0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Muu kuin laajakaista			0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	sähköiset viranomaispalvelut	P6	6B	
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	sähköiset viranomaispalvelut	P6	6C	0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	sähköiset viranomaispalvelut			0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	ICT-infrastruktuuri: Erittäin nopea laajakaistaverkko (käyttöoikeus/tilaajayhteys; >= 100 Mbps)	P6	6B	
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	ICT-infrastruktuuri: Erittäin nopea laajakaistaverkko (käyttöoikeus/tilaajayhteys; >= 100 Mbps)	P6	6C	0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	ICT-infrastruktuuri: Erittäin nopea laajakaistaverkko (käyttöoikeus/tilaajayhteys; >= 100 Mbps)			0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	ICT-infrastruktuuri: Nopea laajakaistaverkko (käyttöoikeus/tilaajayhteys; >= 30 Mbps)	P6	6B	
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	ICT-infrastruktuuri: Nopea laajakaistaverkko (käyttöoikeus/tilaajayhteys; >= 30 Mbps)	P6	6C	0,00

	laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen					
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	ICT-infrastruktuuri: Nopea laajakaistaverkko (käyttöoikeus/tilaajayhteys; >= 30 Mbps)			0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Tieto- ja viestintäteknikka (ICT): Muunlaiset ICT-infrastruktuurit (passiivinen, IT-keskus ...)	P6	6B	
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Tieto- ja viestintäteknikka (ICT): Muunlaiset ICT-infrastruktuurit (passiivinen, IT-keskus ...)	P6	6C	0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Tieto- ja viestintäteknikka (ICT): Muunlaiset ICT-infrastruktuurit (passiivinen, IT-keskus ...)			0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö	Laajakaista	P6	6B	
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö	Laajakaista	P6	6C	0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö	Laajakaista			0,00
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö	Muu kuin laajakaista	P6	6B	
M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö	Muu kuin laajakaista	P6	6C	0,00

M07	7.3 – tuki laajakaistainfrastruktuuriin, myös sen luomiseen, parantamiseen ja laajentamiseen, passiiviseen laajakaistainfrastruktuuriin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuteen	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö	Muu kuin laajakaista			0,00
M07	7.4 – tuki investointeihin maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten peruspalvelujen, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6B	0,00
M07	7.4 – tuki investointeihin maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten peruspalvelujen, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6C	
M07	7.4 – tuki investointeihin maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten peruspalvelujen, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä				0,00
M07	7.5 – tuki investointeihin vapaa-ajan infrastruktuurin julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pienimuotoiseen matkailuinfrastruktuuriin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6B	0,00
M07	7.5 – tuki investointeihin vapaa-ajan infrastruktuurin julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pienimuotoiseen matkailuinfrastruktuuriin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6C	
M07	7.5 – tuki investointeihin vapaa-ajan infrastruktuurin julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pienimuotoiseen matkailuinfrastruktuuriin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä				0,00
M07	7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimenpiteisiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6B	0,00
M07	7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimenpiteisiin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6C	
M07	7.6 – tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä				0,00

	säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimenpiteisiin					
M07	7.7 – tuki toimintojen siirtämiseen sekä maaseudun taajamissa tai niiden lähellä sijaitsevien rakennusten ja muiden tilojen muutostöihin tarkoitettuihin investointeihin, joilla pyritään parantamaan taajaman elämänlaatua tai lisäämään sen ympäristönsuojelun tasoa	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6B	
M07	7.7 – tuki toimintojen siirtämiseen sekä maaseudun taajamissa tai niiden lähellä sijaitsevien rakennusten ja muiden tilojen muutostöihin tarkoitettuihin investointeihin, joilla pyritään parantamaan taajaman elämänlaatua tai lisäämään sen ympäristönsuojelun tasoa	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6C	
M07	7.7 – tuki toimintojen siirtämiseen sekä maaseudun taajamissa tai niiden lähellä sijaitsevien rakennusten ja muiden tilojen muutostöihin tarkoitettuihin investointeihin, joilla pyritään parantamaan taajaman elämänlaatua tai lisäämään sen ympäristönsuojelun tasoa	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä				0,00
M07	7.8 – muut	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6B	
M07	7.8 – muut	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä		P6	6C	
M07	7.8 – muut	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä				0,00

11.b1.f) M16 – Yhteistyö (35 artikla)

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Näkökohta 2	Näkökohta 3	Toimintalinja	Kohdeala	B1: toteutunut tuotos (kumulat. 2014 - 2015)
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP			P3	3A	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP			P4		0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP			P5	5B	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP			P5	5C	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP			P5	5D	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP			P5	5E	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP			P6	6A	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP			P6	6B	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP					0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP	josta RV		P3	3A	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP	josta RV		P4		0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP	josta RV		P5	5B	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP	josta RV		P5	5C	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP	josta RV		P5	5D	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP	josta RV		P5	5E	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP	josta RV		P6	6A	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP	josta RV		P6	6B	0,00
M16		O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP	josta RV				0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	Tuettujen EIP-yhteistyötoimien lukumäärä (esim. pilottihankkeet, tuotekehitys...)		P3	3A	0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen	EIP	Tuettujen EIP-yhteistyötoimien lukumäärä		P4		0,00

		innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi		(esim. pilottihankkeet, tuotekehitys...)				
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	Tuettujen EIP-yhteistyötoimien lukumäärä (esim. pilottihankkeet, tuotekehitys...)		P5	5B	0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	Tuettujen EIP-yhteistyötoimien lukumäärä (esim. pilottihankkeet, tuotekehitys...)		P5	5C	0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	Tuettujen EIP-yhteistyötoimien lukumäärä (esim. pilottihankkeet, tuotekehitys...)		P5	5D	0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	Tuettujen EIP-yhteistyötoimien lukumäärä (esim. pilottihankkeet, tuotekehitys...)		P5	5E	0,00

M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	Tuettujen EIP-yhteistyötoimien lukumäärä (esim. pilottihankkeet, tuotekehitys...)		P6	6A	0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	Tuettujen EIP-yhteistyötoimien lukumäärä (esim. pilottihankkeet, tuotekehitys...)		P6	6B	0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	Tuettujen EIP-yhteistyötoimien lukumäärä (esim. pilottihankkeet, tuotekehitys...)				0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	Tuettujen EIP-ryhmien lukumäärä				0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen	EIP	EIP-ryhmien kumppanien lukumäärä	maataloustuottajat			0,00

		innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi						
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	EIP-ryhmien kumppanien lukumäärä	Kansalaisjärjestöt			0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	EIP-ryhmien kumppanien lukumäärä	pk-yritykset			0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	EIP-ryhmien kumppanien lukumäärä	Neuvonantajat			0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	EIP-ryhmien kumppanien lukumäärä	muut (muut julkiset elimet ...)			0,00
M16		O16 - Tuettujen eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien lukumäärä, tuettujen eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi	EIP	EIP-ryhmien kumppanien lukumäärä	Tutkimuslaitokset			0,00

		innovaatiokumppanuuksien lukumäärä ja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden mukaisten ryhmien kumppanityyppi						
M16	16.0 – muut	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	0,00
M16	16.0 – muut	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P4		0,00
M16	16.0 – muut	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5B	0,00
M16	16.0 – muut	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5C	0,00
M16	16.0 – muut	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5D	0,00
M16	16.0 – muut	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5E	0,00
M16	16.0 – muut	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6A	0,00
M16	16.0 – muut	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6B	0,00
M16	16.0 – muut	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen					0,00

M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	0,00
	16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille							
	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi							
	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin							
	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla							
	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin							
	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen							
	16.9 – tuki							

	maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p> <p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P4		0,00

	<p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin</p> <p>16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin</p>							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p> <p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P5	5B	0,00

	<p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p> <p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin</p> <p>16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin</p>							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p> <p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P5	5C	0,00

	<p>ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p> <p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämissstrategioihin</p> <p>16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin</p>							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p> <p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P5	5D	0,00

	<p>perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistoimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p> <p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämissuunnitelmiin</p> <p>16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimiin</p>							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P5	5E	0,00

	kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille							
	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi							
	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin							
	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla							
	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin							
	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen							
	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin							
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P6	6A	0,00

<p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p>							
<p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p>							
<p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p>							
<p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p>							
<p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin</p>							
<p>16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p>							
<p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön</p>							

	tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p> <p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p> <p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin</p> <p>16.8 – tuki</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P6	6B	0,00

	<p>metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin</p>							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja teknikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p> <p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen					0,00

	<p>välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p> <p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin</p> <p>16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin</p>							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p> <p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen	josta RV		P3	3A	0,00

	<p>ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p> <p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämissstrategioihin</p> <p>16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin</p>							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p> <p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen	josta RV		P4		0,00

	<p>perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistoimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p> <p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämissuunnitelmiin</p> <p>16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimiin</p>							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen	josta RV		P5	5B	0,00

	kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille							
	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi							
	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin							
	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla							
	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin							
	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen							
	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin							
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen	josta RV		P5	5C	0,00

16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille								
16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistoimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi								
16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin								
16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla								
16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin								
16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen								
16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön								

	tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p> <p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p> <p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin</p> <p>16.8 – tuki</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen	josta RV	P5	5D	0,00	

	<p>metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin</p>							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p> <p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen	josta RV		P5	5E	0,00

	teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla							
	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämissstrategioihin							
	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen							
	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin							
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen	josta RV	P6	6A	0,00	
	16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille							
	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi							
	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki							

	<p>ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p> <p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin</p> <p>16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin</p>							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p> <p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen	josta RV		P6	6B	0,00

	<p>lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastomuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p> <p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin</p> <p>16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin</p>							
M16	<p>16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja teknikoiden kehittämiseen</p> <p>16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille</p>	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen	josta RV				0,00

	<p>16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistoimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi</p> <p>16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin</p> <p>16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla</p> <p>16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin</p> <p>16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen</p> <p>16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin</p>							
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	0,00

	tekniikoiden kehittämiseen	eurooppalainen innovaatiokumppanus)						
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P4		0,00
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5B	0,00
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5C	0,00
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5D	0,00
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5E	0,00
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6A	0,00
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6B	0,00
M16	16.2 – tuki pilottihankkeisiin ja tuki uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen					0,00
M16	16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	0,00

	markkinoille							
M16	16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P4		0,00
M16	16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5B	0,00
M16	16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5C	0,00
M16	16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5D	0,00
M16	16.3 – (muu) tuki yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5E	0,00
M16	16.3 – (muu) tuki	O17 - Tuettujen	EIP:n ulkopuolinen			P6	6A	0,00

	yhdistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille	yhdistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)						
M16	16.3 – (muu) tuki yhdistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille	O17 - Tuettujen yhdistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6B	0,00
M16	16.3 – (muu) tuki yhdistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa ja maaseutumatkailuun liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja saattamiseen markkinoille	O17 - Tuettujen yhdistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen					0,00
M16	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhdistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistoimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi	O9 - Tuettuihin järjestelmiin osallistuvien maatilojen lukumäärä	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	0,00
M16	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhdistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistoimiin	O17 - Tuettujen yhdistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	

	lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi							
M16	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P4		
M16	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5B	
M16	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5C	
M16	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5D	

	paikallisten markkinoiden kehittämiseksi							
M16	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanuus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5E	
M16	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanuus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6A	0,00
M16	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanuus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6B	
M16	16.4 – tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistöimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanuus)	EIP:n ulkopuolinen					0,00

	kehittämiseksi							
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P4		0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P5	5B	
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P5	5C	0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P5	5D	0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P5	5E	0,00

	nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin							
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P6	6A	0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen			P6	6B	0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	EIP:n ulkopuolinen					0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P4		0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin	EIP:n ulkopuolinen			P5	5B	

	ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	eurooppalainen innovaatiokumppanus)						
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5C	0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5D	0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5E	0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6A	0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6B	0,00
M16	16.5 – tuki yhteisiin toimiin	O17 - Tuettujen	EIP:n ulkopuolinen					0,00

	ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastomuutokseen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)						
M16	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	0,00
M16	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P4		
M16	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5B	
M16	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5C	
M16	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5D	
M16	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa,	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin	EIP:n ulkopuolinen			P5	5E	

	energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla	eurooppalainen innovaatiokumppanus)						
M16	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6A	0,00
M16	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6B	
M16	16.6 – tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen					0,00
M16	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	
M16	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P4		
M16	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5B	
M16	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5C	
M16	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5D	

	kehittämisstrategioihin	lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)						
M16	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5E	
M16	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6A	
M16	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6B	
M16	16.7 – tuki muihin kuin yhteisölähtöisiin paikallisiin kehittämisstrategioihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen					0,00
M16	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	
M16	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P4		
M16	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5B	
M16	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5C	
M16	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatimiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5D	
M16	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden	EIP:n ulkopuolinen			P5	5E	

	vastaavien välineiden laatumiseen	lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)						
M16	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatumiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6A	
M16	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatumiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6B	
M16	16.8 – tuki metsänhoitosuunnitelmien tai vastaavien välineiden laatumiseen	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen					0,00
M16	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P3	3A	0,00
M16	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P4		
M16	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5B	
M16	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5C	

	koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin							
M16	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5D	
M16	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P5	5E	
M16	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6A	0,00
M16	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen			P6	6B	
M16	16.9 – tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseen terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin	O17 - Tuettujen yhteistyötoimenpiteiden lukumäärä (muut kuin eurooppalainen innovaatiokumppanus)	EIP:n ulkopuolinen					0,00

11.b2) Taulukko B2.1: Toteutuneet LEADER-tuotokset (vuotuinen täytäntöönpanokertomus) - KUMULATIIVISET TIEDOT

Toimenpide	Indikaattori	Alatoimenpide	Näkökohta 1	Toimintalinja	Kohdeala	Toteutunut tuotos (kumulat. 2014 - 2015)
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.1 – valmistelutuki	Leader-aloituspaketti	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.1 – valmistelutuki	tuki paikallisen kehittämisstrategian valmisteluun	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (1A) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (1B) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (1C) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (2A) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (2B) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (3A) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (3B) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (4A) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (4B) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (4C) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (5A) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen	(based on Predominant FA (5B) to which the	P6	6B	0,00

		kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	project contributes)			
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (5C) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (5D) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (5E) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (6A) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (6B) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (6C) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (Additional FA) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.3 – paikallisen toimintaryhmän yhteistyön valmistelu ja täytäntöönpano	valmisteleva tekninen tuki yhteistyölle	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.3 – paikallisen toimintaryhmän yhteistyön valmistelu ja täytäntöönpano	tuki alueiden väliseen yhteistyöhön (hankkeet)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.3 – paikallisen toimintaryhmän yhteistyön valmistelu ja täytäntöönpano	tuki alueiden yhteistyöhön yli kansallisten rajojen (hankkeet)	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.4 – tuki toimintakustannuksiin ja toiminnan edistämiseen	tuki paikallisen kehittämisstrategian edistämiseen	P6	6B	0,00
M19	O1 - Julkiset menot yhteensä	19.4 – tuki toimintakustannuksiin ja toiminnan edistämiseen	tuki paikallisen kehittämisstrategian toimintakustannuksiin	P6	6B	0,00
M19	O18 - Paikallisten toimintaryhmien kattama väestö			P6	6B	2 692 334,00
M19	O19 - Valittujen paikallisten toimintaryhmien lukumäärä			P6	6B	54,00
M19	O19 - Valittujen paikallisten toimintaryhmien lukumäärä		usean rahaston käyttö	P6	6B	26,00
M19	O20 - Tuettujen Leader-hankkeiden lukumäärä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (1A) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O20 - Tuettujen Leader-hankkeiden lukumäärä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (1B) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O20 - Tuettujen Leader-hankkeiden lukumäärä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen	(based on Predominant FA (1C) to which the	P6	6B	0,00

M19	O20 - Tuettujen Leader-hankkeiden lukumäärä	19.2 – yhteisölähtöisen paikallisen kehittämissuunnitelman mukaisten toimintojen täytäntöönpano	(based on Predominant FA (Additional FA) to which the project contributes)	P6	6B	0,00
M19	O21 - Tuettujen yhteistyöhankkeiden lukumäärä		yhteistyö alueiden välillä	P6	6B	0,00
M19	O21 - Tuettujen yhteistyöhankkeiden lukumäärä		yhteistyö yli kansallisten rajojen	P6	6B	0,00
M19	O22 - Hankkeen tukijoiden lukumäärä ja tyyppi		Paikalliset toimintaryhmät	P6	6B	0,00
M19	O22 - Hankkeen tukijoiden lukumäärä ja tyyppi		Kansalaisjärjestöt	P6	6B	0,00
M19	O22 - Hankkeen tukijoiden lukumäärä ja tyyppi		muut	P6	6B	0,00
M19	O22 - Hankkeen tukijoiden lukumäärä ja tyyppi		Julkiset elimet	P6	6B	0,00
M19	O22 - Hankkeen tukijoiden lukumäärä ja tyyppi		pk-yritykset	P6	6B	0,00
M19	O23 - Yhteistyöhankkeeseen osallistuvien paikallisten toimintaryhmien ainutkertainen lukumäärä		yhteistyö alueiden välillä	P6	6B	0,00
M19	O23 - Yhteistyöhankkeeseen osallistuvien paikallisten toimintaryhmien ainutkertainen lukumäärä		yhteistyö yli kansallisten rajojen	P6	6B	0,00

11.b3) Taulukko B2.2: LEADER-datayksiköt, joilla seurataan vaikutuksia pääasialliseen kohdealaan - KUMULATIIVISET TIEDOT

Toimenpide	Toimintalinja	Kohdeala	Indikaattori	Näkökohta 1	Arvo (KUMULAT. 2014 - 2015)
M19	P1	1A	O1 - Julkiset menot yhteensä		0,00
M19	P1	1B	T2 - T2: yhteistyötoimenpiteestä tuettujen yhteistyötoimien kokonaismäärä (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artikla) (ryhmät, verkostot/klusterit, pilottihankkeet...) (kohdeala 1B)		
M19	P1	1C	O12 - Koulutukseen osallistujien lukumäärä		
M19	P2	2A	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		
M19	P2	2B	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		
M19	P3	3A	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		
M19	P3	3B	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä		
M19	P4	4A	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Maatalous	
M19	P4	4A	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Metsä	
M19	P4	4B	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Maatalous	
M19	P4	4B	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Metsä	
M19	P4	4C	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Maatalous	
M19	P4	4C	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Metsä	
M19	P5	5A	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)		
M19	P5	5B	O2 - Investoinnit yhteensä		
M19	P5	5C	O2 - Investoinnit yhteensä		
M19	P5	5D	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)		
M19	P5	5D	O8 - Tuettujen eläinyksiköiden (ey) lukumäärä		
M19	P5	5E	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)		
M19	P6	6A	T20 - T20: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (kohdeala 6A)		0,00
M19	P6	6B	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö	muut	0,00
M19	P6	6C	O15 - Parannetuista palveluista/infrastruktuureista (IT tai muut) hyötyvä väestö	IT	

11.b4) Taulukko B2.3: Teknisen avun seuranta - KUMULATIIVISET TIEDOT

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Näkökohta 2	Taulukko B2.3 Arvo
M20	20.1 – tuki tekniseen apuun (muu kuin kansallinen maaseutuverkosto)	O1 - Julkiset menot yhteensä	hallinnolliset kustannukset (henkilöstö, varusteet ...)	Yhteensä	0,00
M20	20.1 – tuki tekniseen apuun (muu kuin kansallinen maaseutuverkosto)	O1 - Julkiset menot yhteensä	muut kustannukset (tutkimukset, koulutus ...)	Yhteensä	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O1 - Julkiset menot yhteensä	teknisen avun tuki yhteensä		0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O1 - Julkiset menot yhteensä	teknisen avun tuki yhteensä	josta tukea kansallisten maaseutuverkostojen perustamiseen ja toimintaan	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	Sidosryhmien kuuleminen		2,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	Sidosryhmien kuuleminen	josta kohdennettu seurannan ja arvioinnin tulosten jakamiseen	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	Sidosryhmien kuuleminen	josta osoitettu neuvonantajiin ja/tai innovoinnin tukipalveluihin	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	Sidosryhmien kuuleminen	josta osoitettu paikallisiin toimintaryhmiin, yhteistyön tuki mukaan luettuna	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	muut (koulutus, verkkofoorumi ...)		1,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	muut (koulutus, verkkofoorumi ...)	josta kohdennettu seurannan ja arvioinnin tulosten jakamiseen	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	muut (koulutus, verkkofoorumi ...)	josta osoitettu neuvonantajiin ja/tai innovoinnin tukipalveluihin	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	muut (koulutus, verkkofoorumi ...)	josta osoitettu paikallisiin toimintaryhmiin, yhteistyön tuki mukaan luettuna	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	Temaattiset työryhmät		4,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	Temaattiset työryhmät	josta kohdennettu seurannan ja arvioinnin tulosten jakamiseen	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	Temaattiset työryhmät	josta osoitettu neuvonantajiin ja/tai	1,00

	perustamiseen ja toimintaan	perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä		innovoinnin tukipalveluihin	
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O24 - Kansallisen maaseutuverkoston tuella perustettujen temaattisten ja analyttisten vaihtojen lukumäärä	Temaattiset työryhmät	josta osoitettu paikallisiin toimintaryhmiin, yhteistyön tuki mukaan luettuna	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Kansallisen maaseutuverkoston järjestämien tapahtumien lukumäärä		74,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Kansallisen maaseutuverkoston järjestämien tapahtumien lukumäärä	josta kohdennettu seurannan ja arvioinnin tulosten jakamiseen	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Kansallisen maaseutuverkoston järjestämien tapahtumien lukumäärä	josta osoitettu neuvonantajiin ja/tai innovoinnin tukipalveluihin	6,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Kansallisen maaseutuverkoston järjestämien tapahtumien lukumäärä	josta osoitettu paikallisiin toimintaryhmiin, yhteistyön tuki mukaan luettuna	8,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Muiden välineiden lukumäärä (verkkosivut, sosiaalinen media ...)		8,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Muiden välineiden lukumäärä (verkkosivut, sosiaalinen media ...)	josta kohdennettu seurannan ja arvioinnin tulosten jakamiseen	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Muiden välineiden lukumäärä (verkkosivut, sosiaalinen media ...)	josta osoitettu neuvonantajiin ja/tai innovoinnin tukipalveluihin	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Muiden välineiden lukumäärä (verkkosivut, sosiaalinen media ...)	josta osoitettu paikallisiin toimintaryhmiin, yhteistyön tuki mukaan luettuna	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Kansallisen maaseutuverkoston keräämien ja jakamien hanke-esimerkkien lukumäärä		14,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Julkaisujen lukumäärä: esitteet, uutiskirjeet, lehdet – myös sähköiset julkaisut		13,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Julkaisujen lukumäärä: esitteet, uutiskirjeet, lehdet – myös sähköiset julkaisut	josta kohdennettu seurannan ja arvioinnin tulosten jakamiseen	0,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Julkaisujen lukumäärä: esitteet, uutiskirjeet, lehdet – myös sähköiset julkaisut	josta osoitettu neuvonantajiin ja/tai innovoinnin tukipalveluihin	3,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O25 - Kansallisen maaseutuverkoston viestintävälineiden lukumäärä	Julkaisujen lukumäärä: esitteet, uutiskirjeet, lehdet – myös sähköiset julkaisut	josta osoitettu paikallisiin toimintaryhmiin, yhteistyön tuki mukaan luettuna	3,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O26 - Niiden Eurooppalaisen maaseudun kehittämisjärjestön toimien lukumäärä, joihin kansallinen maaseutuverkosto on osallistunut			14,00
M20	20.2 – tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	O26 - Niiden Eurooppalaisen maaseudun kehittämisjärjestön toimien lukumäärä, joihin kansallinen maaseutuverkosto on osallistunut	joista sellaisia, joihin kansalliset maaseutuverkostot ovat aktiivisesti vaikuttaneet		6,00

11.b5) Taulukko B3: Alaperusteisten, vuosittaisten ja eläinyksikköperustaisten toimenpiteiden vuotuinen seuranta (vuotuinen täytäntöönpanokertomus) - KUMULATIIVISET TIEDOT

11.b5.a) 2014

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Näkökohta 2	Toimintalinja	Kohdeala	Toteutunut tuotos (VUOTUINEN)
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	muut		P4		1 926 685,08
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	muut				1 926 685,08
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tuotantopanosten hallinta, myös integroidussa tuotannossa (kivennäislannoitteiden ja torjunta-aineiden vähentäminen)		P4		188 869 751,26
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tuotantopanosten hallinta, myös integroidussa tuotannossa (kivennäislannoitteiden ja torjunta-aineiden vähentäminen)				188 869 751,26
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Viljelykäytännöt	Maapeite, kyntäminen, kevennetty muokkaus, säilyttävä maanmuokkaus	P4		33 985 557,99
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Viljelykäytännöt	Maapeite, kyntäminen, kevennetty muokkaus, säilyttävä maanmuokkaus			33 985 557,99
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kastelu/maankuivatus	Kasteltujen alueiden ja/tai kastelun määrän vähentäminen, kastelutavat	P4		
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kastelu/maankuivatus	Kasteltujen alueiden ja/tai kastelun määrän vähentäminen, kastelutavat			0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kastelu/maankuivatus	Maankuivatuksen vähentäminen, kosteikkojen hoito	P4		1 908 405,16
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kastelu/maankuivatus	Maankuivatuksen vähentäminen, kosteikkojen hoito			1 908 405,16
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Ekologisten ominaisuuksien luominen ja ylläpito (esim. pientareet, suojakaistat, kukkakaistaleet, pensasaidat, puut)	P4		

M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Ekologisten ominaisuuksien luominen ja ylläpito (esim. pientareet, suojakaistat, kukkakaistaleet, pensasaidat, puut)			0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Luonnonarvoltaan merkittävän pelto- ja nurmiviljelyn säilyttäminen (niittotavat, manuaalinen työ, talvisängien jättäminen peltomaille), laajaperäinen laiduntaminen, peltomaan muuttaminen nurmeksi	P4		11 490 249,74
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Luonnonarvoltaan merkittävän pelto- ja nurmiviljelyn säilyttäminen (niittotavat, manuaalinen työ, talvisängien jättäminen peltomaille), laajaperäinen laiduntaminen, peltomaan muuttaminen nurmeksi			11 490 249,74
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Viljelyn monipuolistaminen, viljelykierto	P4		
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Viljelyn monipuolistaminen, viljelykierto			0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Eläinten ruokintajärjestelmät, lannan käsittely	P4		7 517 016,66
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Eläinten ruokintajärjestelmät, lannan käsittely			7 517 016,66
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	muut		P4		7,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	muut				7,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tuotantopanosten hallinta, myös integroidussa tuotannossa (kivennäislannoitteiden ja torjunta-aineiden vähentäminen)		P4		3 310 906,77
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tuotantopanosten hallinta, myös integroidussa tuotannossa (kivennäislannoitteiden ja torjunta-aineiden vähentäminen)				3 310 906,77
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Viljelykäytännöt	Maapeite, kyntäminen, kevennetty muokkaus, säilyttävä maanmuokkaus	P4		1 399 743,49
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Viljelykäytännöt	Maapeite, kyntäminen, kevennetty muokkaus,			1 399 743,49

	maksaminen			säilyttävä maanmuokkaus			
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Kastelu/maankuivatus	Kasteltujen alueiden ja/tai kastelun määrän vähentäminen, kastelutavat	P4		
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Kastelu/maankuivatus	Kasteltujen alueiden ja/tai kastelun määrän vähentäminen, kastelutavat			0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Kastelu/maankuivatus	Maankuivatuksen vähentäminen, kosteikkojen hoito	P4		30 271,25
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Kastelu/maankuivatus	Maankuivatuksen vähentäminen, kosteikkojen hoito			30 271,25
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Ekologisten ominaisuuksien luominen ja ylläpito (esim. pientareet, suojakaistat, kukkakaistaleet, pensasaidat, puut)	P4		
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Ekologisten ominaisuuksien luominen ja ylläpito (esim. pientareet, suojakaistat, kukkakaistaleet, pensasaidat, puut)			0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Luonnonarvoltaan merkittävän pelto- ja nurmiviljelyn säilyttäminen (niittotavat, manuaalinen työ, talvisängen jättäminen peltomaille), laajaperäinen laiduntaminen, peltomaan muuttaminen nurmeksi	P4		30 893,08
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Luonnonarvoltaan merkittävän pelto- ja nurmiviljelyn säilyttäminen (niittotavat, manuaalinen työ, talvisängen jättäminen peltomaille), laajaperäinen laiduntaminen, peltomaan muuttaminen nurmeksi			30 893,08
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Viljelyn monipuolistaminen, viljelykierto	P4		
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Viljelyn monipuolistaminen, viljelykierto			0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Eläinten ruokintajärjestelmät, lannan käsittely	P4		257 490,52
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Eläinten ruokintajärjestelmät, lannan käsittely			257 490,52
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O6 - Tuettu fyysinen ala (ha)					2 103 151,45

M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O7 - Tuettujen sopimusten lukumäärä			P4		68 963,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O7 - Tuettujen sopimusten lukumäärä					68 963,00
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestävään käyttöön	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kasvigeenivarat		P4		
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestävään käyttöön	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kasvigeenivarat				0,00
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestävään käyttöön	O1 - Julkiset menot yhteensä	Eläingeenivarat		P4		
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestävään käyttöön	O1 - Julkiset menot yhteensä	Eläingeenivarat				0,00
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestävään käyttöön	O7 - Tuettujen sopimusten lukumäärä			P4		
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestävään käyttöön	O7 - Tuettujen sopimusten lukumäärä					0,00
M11		O1 - Julkiset menot yhteensä			P4		33 462 095,42
M11		O1 - Julkiset menot yhteensä					33 462 095,42
M11		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä			P4		3 855,00
M11		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä					3 855,00
M11	11.1 – tuki luonnonmukaisen maatalouden käytäntöihin ja menetelmiin siirtymiseen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)			P4		
M11	11.1 – tuki luonnonmukaisen maatalouden käytäntöihin ja menetelmiin siirtymiseen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)					0,00
M11	11.2 – tuki luonnonmukaisen maatalouden käytäntöjen ja menetelmien ylläpitämiseen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)			P4		190 267,47
M11	11.2 – tuki luonnonmukaisen maatalouden käytäntöjen ja menetelmien ylläpitämiseen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)					190 267,47

M13		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä			P4		51 740,00
M13		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä					51 740,00
M13	13.1 – korvaukset vuoristoalueille	O1 - Julkiset menot yhteensä			P4		235 778 331,61
M13	13.1 – korvaukset vuoristoalueille	O1 - Julkiset menot yhteensä					235 778 331,61
M13	13.1 – korvaukset vuoristoalueille	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)			P4		1 145 563,62
M13	13.1 – korvaukset vuoristoalueille	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)					1 145 563,62
M13	13.2 – korvaukset muille alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita	O1 - Julkiset menot yhteensä			P4		184 692 216,00
M13	13.2 – korvaukset muille alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita	O1 - Julkiset menot yhteensä					184 692 216,00
M13	13.2 – korvaukset muille alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)			P4		1 014 647,36
M13	13.2 – korvaukset muille alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)					1 014 647,36
M13	13.3 – korvaukset muille alueille, joilla on erityisrajoitteita	O1 - Julkiset menot yhteensä			P4		
M13	13.3 – korvaukset muille alueille, joilla on erityisrajoitteita	O1 - Julkiset menot yhteensä					0,00
M13	13.3 – korvaukset muille alueille, joilla on erityisrajoitteita	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)			P4		
M13	13.3 – korvaukset muille alueille, joilla on erityisrajoitteita	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)					0,00
M14		O1 - Julkiset menot yhteensä			P3	3A	39 365 476,44
M14		O1 - Julkiset menot yhteensä					39 365 476,44
M14		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä			P3	3A	5 576,00
M14		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä					5 576,00
M14		O8 - Tuettujen eläinyksiköiden (ey) lukumäärä			P3	3A	554 872,00
M14		O8 - Tuettujen eläinyksiköiden (ey) lukumäärä					554 872,00

11.b5.b) 2015

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Näkökohta 2	Toimintalinja	Kohdeala	Toteutunut tuotos (VUOTUINEN)
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	muut		P4		2 175 219,72
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	muut				2 175 219,72
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tuotantopanosten hallinta, myös integroidussa tuotannossa (kivennäislannoitteiden ja torjunta-aineiden vähentäminen)		P4		145 109 872,96
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tuotantopanosten hallinta, myös integroidussa tuotannossa (kivennäislannoitteiden ja torjunta-aineiden vähentäminen)				145 109 872,96
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Viljelykäytännöt	Maapeite, kyntäminen, kevennetty muokkaus, säilyttävä maanmuokkaus	P4		77 392 383,38
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Viljelykäytännöt	Maapeite, kyntäminen, kevennetty muokkaus, säilyttävä maanmuokkaus			77 392 383,38
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kastelu/maankuivatus	Kasteltujen alueiden ja/tai kastelun määrän vähentäminen, kastelutavat	P4		
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kastelu/maankuivatus	Kasteltujen alueiden ja/tai kastelun määrän vähentäminen, kastelutavat			0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kastelu/maankuivatus	Maankuivatuksen vähentäminen, kosteikkojen hoito	P4		156 052,76
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kastelu/maankuivatus	Maankuivatuksen vähentäminen, kosteikkojen hoito			156 052,76
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Ekologisten ominaisuuksien luominen ja ylläpito (esim. pientareet, suojakaistat, kukkakaistaleet, pensasaidat, puut)	P4		
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Ekologisten ominaisuuksien luominen ja ylläpito (esim. pientareet, suojakaistat, kukkakaistaleet, pensasaidat,			0,00

				puut)			
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Luonnonarvoltaan merkittävän pelto- ja nurmiviljelyn säilyttäminen (niittotavat, manuaalinen työ, talvisängän jättäminen peltomaille), laajaperäinen laiduntaminen, peltomaan muuttaminen nurmeksi	P4		28 740 256,16
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Luonnonarvoltaan merkittävän pelto- ja nurmiviljelyn säilyttäminen (niittotavat, manuaalinen työ, talvisängän jättäminen peltomaille), laajaperäinen laiduntaminen, peltomaan muuttaminen nurmeksi			28 740 256,16
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Viljelyn monipuolistaminen, viljelykierto	P4		
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Viljelyn monipuolistaminen, viljelykierto			0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Eläinten ruokintajärjestelmät, lannan käsittely	P4		10 275 696,08
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Eläinten ruokintajärjestelmät, lannan käsittely			10 275 696,08
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	muut		P4		0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	muut				0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tuotantopanosten hallinta, myös integroidussa tuotannossa (kivennäislannoitteiden ja torjunta-aineiden vähentäminen)		P4		2 643 743,56
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tuotantopanosten hallinta, myös integroidussa tuotannossa (kivennäislannoitteiden ja torjunta-aineiden vähentäminen)				2 643 743,56
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Viljelykäytännöt	Maapeite, kyntäminen, kevennetty muokkaus, säilyttävä maanmuokkaus	P4		1 903 297,12
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Viljelykäytännöt	Maapeite, kyntäminen, kevennetty muokkaus, säilyttävä maanmuokkaus			1 903 297,12
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Kastelu/maankuivatus	Kasteltujen alueiden ja/tai kastelun määrän vähentäminen, kastelutavat	P4		

M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Kastelu/maankuivatus	Kasteltujen alueiden ja/tai kastelun määrän vähentäminen, kastelutavat			0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Kastelu/maankuivatus	Maankuivatukseen vähentäminen, kosteikkojen hoito	P4		18 742,08
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Kastelu/maankuivatus	Maankuivatukseen vähentäminen, kosteikkojen hoito			18 742,08
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Ekologisten ominaisuuksien luominen ja ylläpito (esim. pientareet, suojakaistat, kukkakaistaleet, pensasaidat, puut)	P4		
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Ekologisten ominaisuuksien luominen ja ylläpito (esim. pientareet, suojakaistat, kukkakaistaleet, pensasaidat, puut)			0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Luonnonarvoltaan merkittävän pelto- ja nurmiviljelyn säilyttäminen (niittotavat, manuaalinen työ, talvisängin jättäminen peltomaille), laajaperäinen laiduntaminen, peltomaan muuttaminen nurmeksi	P4		316 253,98
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Maiseman, luontotyyppien ja niittyjen hoito, luonnonarvoltaan merkittävä maatalous	Luonnonarvoltaan merkittävän pelto- ja nurmiviljelyn säilyttäminen (niittotavat, manuaalinen työ, talvisängin jättäminen peltomaille), laajaperäinen laiduntaminen, peltomaan muuttaminen nurmeksi			316 253,98
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Viljelyn monipuolistaminen, viljelykierto	P4		
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Viljelyn monipuolistaminen, viljelykierto			0,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Eläinten ruokintajärjestelmät, lannan käsittely	P4		300 404,54
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)	Tilanhoito, integroidut lähestymistavat	Eläinten ruokintajärjestelmät, lannan käsittely			300 404,54
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O6 - Tuettu fyysinen ala (ha)					2 060 218,42
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O7 - Tuettujen sopimusten lukumäärä			P4		86 844,00
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O7 - Tuettujen sopimusten lukumäärä					86 844,00

	maksaminen						
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestäväään käyttöön	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kasvigeenivarat		P4		400,00
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestäväään käyttöön	O1 - Julkiset menot yhteensä	Kasvigeenivarat				400,00
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestäväään käyttöön	O1 - Julkiset menot yhteensä	Eläingeenivarat		P4		0,00
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestäväään käyttöön	O1 - Julkiset menot yhteensä	Eläingeenivarat				0,00
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestäväään käyttöön	O7 - Tuettujen sopimusten lukumäärä			P4		1,00
M10	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestäväään käyttöön	O7 - Tuettujen sopimusten lukumäärä					1,00
M11		O1 - Julkiset menot yhteensä			P4		26 224 595,12
M11		O1 - Julkiset menot yhteensä					26 224 595,12
M11		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä			P4		3 817,00
M11		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä					3 817,00
M11	11.1 – tuki luonnonmukaisen maatalouden käytäntöihin ja menetelmiin siirtymiseen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)			P4		0,00
M11	11.1 – tuki luonnonmukaisen maatalouden käytäntöihin ja menetelmiin siirtymiseen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)					0,00
M11	11.2 – tuki luonnonmukaisen maatalouden käytäntöjen ja menetelmien ylläpitämiseen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)			P4		200 828,16
M11	11.2 – tuki luonnonmukaisen maatalouden käytäntöjen ja menetelmien ylläpitämiseen	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)					200 828,16
M13		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä			P4		51 450,00
M13		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä					51 450,00

M13	13.1 – korvaukset vuoristoalueille	O1 - Julkiset menot yhteensä			P4		278 715 172,62
M13	13.1 – korvaukset vuoristoalueille	O1 - Julkiset menot yhteensä					278 715 172,62
M13	13.1 – korvaukset vuoristoalueille	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)			P4		1 156 350,00
M13	13.1 – korvaukset vuoristoalueille	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)					1 156 350,00
M13	13.2 – korvaukset muille alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita	O1 - Julkiset menot yhteensä			P4		220 578 521,60
M13	13.2 – korvaukset muille alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita	O1 - Julkiset menot yhteensä					220 578 521,60
M13	13.2 – korvaukset muille alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)			P4		1 024 798,00
M13	13.2 – korvaukset muille alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)					1 024 798,00
M13	13.3 – korvaukset muille alueille, joilla on erityisrajoitteita	O1 - Julkiset menot yhteensä			P4		
M13	13.3 – korvaukset muille alueille, joilla on erityisrajoitteita	O1 - Julkiset menot yhteensä					0,00
M13	13.3 – korvaukset muille alueille, joilla on erityisrajoitteita	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)			P4		
M13	13.3 – korvaukset muille alueille, joilla on erityisrajoitteita	O5 - Kokonaispinta-ala (ha)					0,00
M14		O1 - Julkiset menot yhteensä			P3	3A	13 045 799,59
M14		O1 - Julkiset menot yhteensä					13 045 799,59
M14		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä			P3	3A	6 395,00
M14		O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä					6 395,00
M14		O8 - Tuettujen eläinyksiköiden (ey) lukumäärä			P3	3A	554 872,00
M14		O8 - Tuettujen eläinyksiköiden (ey) lukumäärä					554 872,00

11.b6) Taulukko B4: Julkiset menot yhteensä toimista, joilla on lisävaikutuksia muihin kohdealueisiin (vuotuinen täytäntöönpanokertomus) - KUMULATIIVISET TIEDOT

Indikaattori	Toimintalinja	Kohdeala	Total public - YEAR 2015 Cumulative (total programmed FA)
O1 - Julkiset menot yhteensä	P1		954 121,02
O1 - Julkiset menot yhteensä	P2	2A	0,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P2	2B	0,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P3	3A	52 592 433,16
O1 - Julkiset menot yhteensä	P3	3B	
O1 - Julkiset menot yhteensä	P4		1 489 734 380,34
O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5A	
O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5B	10 831,06
O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5C	14 820,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5D	0,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5E	11 411,81
O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6A	0,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6B	0,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6C	0,00

Indikaattori	Toimintalinja	Kohdeala	P4 jakautuminen: Julkiset yhteensä - VUOSI 2015 kumulat. (julkiset menot yhteensä kaikista P4-toimista, joilla on vaikutuksia kuhunkin yksittäiseen P4-kohdealaan - kaksinkertainen laskenta)
O1 - Julkiset menot yhteensä	P4	4A	1 033 627 816,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P4	4B	383 033 484,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P4	4C	73 073 080,00

Indikaattori	Toimintalinja	Kohdeala	Julkiset yhteensä - VUOSI 2015 kumulat. (julkiset menot yhteensä kaikista toimista, joilla on lisävaikutuksia muihin kohdealoihin - kaksinkertainen laskenta)
O1 - Julkiset menot yhteensä	P1		
O1 - Julkiset menot yhteensä	P2	2A	972 175 518,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P2	2B	
O1 - Julkiset menot yhteensä	P3	3A	59 686 691,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P3	3B	60 640 812,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P4	4A	179 547 869,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P4	4B	170 163 577,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P4	4C	168 493 003,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5A	0,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5B	
O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5C	
O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5D	518 203 005,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P5	5E	193 197 119,00
O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6A	
O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6B	
O1 - Julkiset menot yhteensä	P6	6C	

11.c) Taulukko C: Asiaan liittyvien tuotosten ja toimenpiteiden erittely aluetyypin, sukupuolen ja/tai iän mukaan - KUMULATIIVISET TIEDOT

11.c1) Taulukko C1.1: Tuotosten seuranta aluetyypin mukaan - KUMULATIIVISET TIEDOT

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Näkökohta 2	Kumulatiiviset tiedot 2014 - 2015
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Luonnonhaitta-alue	Muu	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin				
	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin				
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen				
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Luonnonhaitta-alue	Vuori	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin				
	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin				
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen				
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Luonnonhaitta-alue	Erityinen	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin				
	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin				
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen				
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Luonnonhaitta-alueen ulkopuolinen		0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden				

	jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin				
	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin				
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen				
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Yhteensä		0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin				
	4.3 – tuki maa- ja metsätalouden kehittämiseen, nykyaikaistamiseen tai sopeuttamiseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin				
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen				
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Luonnonhaitta-alue	Muu	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla				
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi				
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen				
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle				
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Luonnonhaitta-alue	Vuori	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla				
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi				
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen				
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat				

	tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle				
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Luonnonhaitta-alue	Erityinen	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla				
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi				
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen				
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle				
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Luonnonhaitta-alueen ulkopuolinen		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla				
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi				
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen				
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle				
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Yhteensä		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla				
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi				
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen				
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle				

11.c2) Taulukko C1.2 - KUMULATIIVISET TIEDOT

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Kumulatiiviset tiedot 2014 - 2015
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä		509 547 146,95
M10	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen	O1 - Julkiset menot yhteensä	josta Natura 2000	18 586 548,39
M15	15.1 – korvaukset metsätalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksiin	O1 - Julkiset menot yhteensä		
M15	15.1 – korvaukset metsätalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksiin	O1 - Julkiset menot yhteensä	josta Natura 2000	

11.c3) Taulukko C1.3 - KUMULATIIVISET TIEDOT

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Kumulatiiviset tiedot 2014 - 2015
	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä		1 481 723 064,81
	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen			
	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestävään käyttöön			
	12.1 – korvaukset Natura 2000 -maatalousalueista			
	12.2 – korvaukset Natura 2000 -metsätalousalueista			
	12.3 – korvaukset vesipiirien hoitosuunnitelmiin kuuluvista maatalousalueista			
	13.1 – korvaukset vuoristoalueille			
	13.2 – korvaukset muille alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita			
	13.3 – korvaukset muille alueille, joilla on erityisrajoitteita			
	14.1 – tuki eläinten hyvinvoinnin edistämiseen			
	4.1 – tuki maatalainvestointeihin			
	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	10.1 – maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksen maksaminen			
	10.2 – tuki maatalouden geenivarojen säilyttämiseen, kehittämiseen ja kestävään käyttöön			
	12.1 – korvaukset Natura 2000 -maatalousalueista			
	12.2 – korvaukset Natura 2000 -metsätalousalueista			
	12.3 – korvaukset vesipiirien hoitosuunnitelmiin kuuluvista maatalousalueista			
	13.1 – korvaukset vuoristoalueille			
	13.2 – korvaukset muille alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita			
	13.3 – korvaukset muille alueille, joilla on erityisrajoitteita			
	14.1 – tuki eläinten hyvinvoinnin edistämiseen			

11.c4) Taulukko C2.1: Tuotosten seuranta iän ja sukupuolen mukaan - KUMULATIIVISET TIEDOT

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Näkökohta 2	Toimintalinja	Kohdeala	Kumulatiiviset tiedot 2014 - 2015
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	miehiä	P2	2A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	naisia	P2	2A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	miehiä	P2	2A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	naisia	P2	2A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Muu määrittelemätön		P2	2A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Yhteensä		P2	2A	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	miehiä	P2	2B	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	naisia	P2	2B	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	miehiä	P2	2B	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	naisia	P2	2B	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Muu määrittelemätön		P2	2B	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Yhteensä		P2	2B	0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	miehiä	P3		0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	naisia	P3		0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	miehiä	P3		0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	naisia	P3		0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Muu määrittelemätön		P3		0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Yhteensä		P3		0,00
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	miehiä	P4		0,00

		lukumäärä					
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	naisia	P4		0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	miehiä	P4		0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	naisia	P4		0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Muu määrittelemätön		P4		0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Yhteensä		P4		0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	miehiä	P5		0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	naisia	P5		0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	miehiä	P5		0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	naisia	P5		0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Muu määrittelemätön		P5		0,00
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Yhteensä		P5		0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	miehiä	P2	2A	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikehittäjiä pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	naisia	P2	2A	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						

	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	miehiä	P2	2A	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	naisia	P2	2A	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Muu määrittelemätön		P2	2A	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						

	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Yhteensä		P2	2A	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	miehiä	P2	2B	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	naisia	P2	2B	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja						

	siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille 6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla 6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi 6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen 6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	miehiä	P2	2B	0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille 6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla 6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi 6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen 6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	naisia	P2	2B	0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille 6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla 6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi 6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen 6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Muu määrittelemätön		P2	2B	0,00

M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Yhteensä		P2	2B	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	miehiä	P3		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	naisia	P3		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä ($\leq$ 40)	miehiä	P3		0,00

	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla					
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi					
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen					
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikeelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle					
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	naisia	P3	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla					
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi					
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen					
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikeelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle					
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Muu määrittelemätön		P3	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla					
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi					
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen					
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikeelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle					
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Yhteensä		P3	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla					

	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	miehiä	P4		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	naisia	P4		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	miehiä	P4		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						

	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	naisia	P4		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Muu määrittelemätön		P4		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Yhteensä		P4		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						

	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille 6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla 6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi 6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen 6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	miehiä	P5		0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille 6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla 6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi 6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen 6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	naisia	P5		0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille 6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla 6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi 6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen 6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	miehiä	P5		0,00

	siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille 6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla 6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi 6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen 6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	naisia	P5		0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille 6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla 6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi 6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen 6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Muu määrittelemätön		P5		0,00
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille 6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla 6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi 6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen 6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Yhteensä		P5		0,00

M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	miehiä	P6		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (> 40)	naisia	P6		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	miehiä	P6		0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Ikä (≤ 40)	naisia	P6		0,00

	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Muu määrittelemätön	P6	0,00		
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	Yhteensä	P6	0,00		
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla						
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi						
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen						
	6.5 – maksut viljelijöille, jotka ovat tukikelpoisia pienviljelijäjärjestelmässä ja siirtävät tilansa pysyvästi toiselle viljelijälle						

11.c5) Taulukko C2.2: Tuotosten seuranta maatalouden alan mukaan - KUMULATIIVISET TIEDOT

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Kumulatiiviset tiedot 2014 - 2015
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Peltokasvit	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Siemensiöjät	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Puutarhaviiljely	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Maito	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Yhdistetty (kasvi- ja eläintuotanto)	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Muu kuin maatalous (elintarviketeollisuus ...)	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen			

	kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Muut laiduneläimet	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Muut monivuotiset kasvit	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Viini	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Yhteensä	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Peltokasvit	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Siemensyöjät	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			

M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Puutarhaviljely	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Maito	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Yhdistetty (kasvi- ja eläintuotanto)	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Muu kuin maatalous (elintarviketeollisuus ...)	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Muut laiduneläimet	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Muut monivuotiset kasvit	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Viini	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			

	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Yhteensä	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Peltokasvit	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Siemensyöjät	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Puutarhaviljely	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Maito	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Yhdistetty (kasvi- ja eläintuotanto)	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Muu kuin maatalous (elintarviketeollisuus ...)	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			

	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Muut laiduneläimet	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Muut monivuotiset kasvit	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Viini	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Yhteensä	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Peltokasvit	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Siemensyöjät	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Puutarhaviljely	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin			

	maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Maito	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Yhdistetty (kasvi- ja eläintuotanto)	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Muu kuin maatalous (elintarviketeollisuus ...)	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Muut laiduneläimet	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Muut monivuotiset kasvit	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Viini	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Yhteensä	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin			

	maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			

11.c6) Taulukko C2.3: Tuotosten seuranta koon mukaan - KUMULATIIVISET TIEDOT

Toimenpide	Alatoimenpide	Indikaattori	Näkökohta 1	Kumulatiiviset tiedot 2014 - 2015
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	< 5 Ha	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	>= 10 HA – < 20 Ha	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	>= 20 HA – < 50 Ha	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	>= 5 HA – < 10 Ha	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	>= 50 Ha	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatalainvestointeihin	O1 - Julkiset menot yhteensä	Yhteensä	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen			

	kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	< 5 Ha	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	>= 10 HA – < 20 Ha	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	>= 20 HA – < 50 Ha	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	>= 5 HA – < 10 Ha	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	>= 50 Ha	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			
M04	4.1 – tuki maatilainvestointeihin	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Yhteensä	0,00
	4.2 – tuki maataloustuotteiden jalostukseen/markkinointiin ja/tai kehittämiseen kohdistuviin investointeihin			
	4.4 – tuki tuottamattomiin investointeihin, jotka liittyvät maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen			

M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	< 5 Ha	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	≥ 10 HA – < 20 Ha	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	≥ 20 HA – < 50 Ha	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	≥ 5 HA – < 10 Ha	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	≥ 50 Ha	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O1 - Julkiset menot yhteensä	Yhteensä	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	< 5 Ha	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan			

	perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	>= 10 HA – < 20 Ha	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	>= 20 HA – < 50 Ha	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	>= 5 HA – < 10 Ha	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	>= 50 Ha	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			
M06	6.1 – yrityksen perustamistuet nuorille viljelijöille	O3 - Tuettujen toimien lukumäärä	Yhteensä	0,00
	6.2 – yrityksen perustamistuki muun kuin maataloustoiminnan aloittamiseksi maaseutualueilla			
	6.3 – yrityksen perustamistuki pientilojen kehittämiseksi			
	6.4 – tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen			

11.d) Taulukko D: Edistyminen tavoitteiden saavuttamisessa

Approved operations

Toimintalinja	Kohdeala	Indikaattori	Toimenpide	Alatoimenpide	Based on approved operations (2014-2015)
P2	2A	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	M04	M04.1	0,00
P2	2B	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	M04	M04.1	0,00
P2	2B	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	M06	M06.1	0,00
P3	3A	O4 - Tuettujen tilojen/tuensaajien lukumäärä	M03		0,00
P3	3A	O9 - Tuettuihin järjestelmiin osallistuvien maatalojen lukumäärä	M09		0,00
P3	3A	O9 - Tuettuihin järjestelmiin osallistuvien maatalojen lukumäärä	M16	M16.4	0,00
P5	5B	O2 - Investoinnit yhteensä	M04		0,00
P5	5B	O2 - Investoinnit yhteensä	M07		0,00
P5	5C	O2 - Investoinnit yhteensä	M04		0,00
P5	5C	O2 - Investoinnit yhteensä	M06		0,00
P5	5C	O2 - Investoinnit yhteensä	M07		0,00
P5	5C	O2 - Investoinnit yhteensä	M08	M08.6	0,00

Realised targets

Toimintalinja	Kohdeala	Indikaattori	Näkökohta 1	Päätökseen saattettujen toimien toteutuneen tavoitteen perusteella *
P1	1A	T1 - T1: asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14, 15 ja 35 artiklan mukaisten menojen prosenttiosuus suhteessa maaseudun kehittämissuunnitelman kokonaismenoihin (kohdeala 1A)		0,01
P1	1B	T2 - T2: yhteistyötoimenpiteestä tuettujen yhteistyötoimien kokonaismäärä (asetuksen (EU) N:o 1305/2013 35 artikla) (ryhmät, verkostot/klusterit, pilottihankkeet...) (kohdeala 1B)		
P1	1C	T3 - T3: asetuksen (EU) N:o 1305/2013 14 artiklan mukaisesti koulutettujen osallistujien kokonaismäärä (kohdeala 1C)		0,00
P2	2A	T4 - T4: niiden maatalojen prosenttiosuus, jotka saavat maaseudun kehittämissuunnitelmasta tukea rakenneuudistukseen tai nykyaikaistamiseen tehtäviin investointeihin (kohdeala 2A)		0,00
P2	2B	T5 - T5: niiden maatalojen prosenttiosuus, joilla on maaseudun kehittämissuunnitelmasta tuettu liiketoiminnan kehittämissuunnitelma / tuettuja investointeja nuorille viljelijöille (kohdeala 2B)		0,00
P3	3A	T6 - T6: niiden maatalojen prosenttiosuus, joita tuetaan laatu- ja ympäristöjärjestelmien, paikallismarkkinoiden ja lyhyiden jakeluketjujen sekä tuottajaryhmien ja -organisaatioiden avulla (kohdeala 3A)		0,00
P3	3B	T7 - T7: niiden maatalojen prosenttiosuus, jotka osallistuvat riskinhallintajärjestelmiin (kohdeala 3B)		
P4	4A	T8N - Niiden metsien tai muiden puustoisten alojen pinta-ala, joista on tehty luonnon monimuotoisuutta tukeva hoitosopimus (ha) (kohdeala 4A)		
P4	4A	T8 - T8: niiden metsien tai muiden puustoisten alojen prosenttiosuus, joista on tehty luonnon monimuotoisuutta tukeva hoitosopimus (kohdeala 4A)		0,00
P4	4A	T9N - Sen maatalousmaan pinta-ala, josta on tehty luonnon monimuotoisuutta tukeva hoitosopimus (ha) (kohdeala 4A)		217 893,09
P4	4A	T9 - T9: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty luonnon monimuotoisuutta tukeva hoitosopimus (kohdeala 4A)		9,59
P4	4B	T10N - Sen maatalousmaan pinta-ala, josta on tehty hoitosopimus vesienhoidon parantamiseksi (ha) (kohdeala 4B)		1 872 585,69
P4	4B	T10 - T10: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus vesienhoidon parantamiseksi (kohdeala 4B)		82,44
P4	4B	T11N - Sen metsätalouden pinta-ala, josta on tehty hoitosopimus vesienhoidon parantamiseksi (ha) (kohdeala 4B)		
P4	4B	T11 - T11: sen metsätalouden prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus vesienhoidon parantamiseksi (kohdeala 4B)		0,00
P4	4C	T12N - Sen maatalousmaan pinta-ala, josta on tehty hoitosopimus maaperän		1 412 949,90

		hoidon parantamiseksi ja/tai maaperän eroosion torjumiseksi (ha) (kohdeala 4C)		
P4	4C	T12 - T12: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus maaperän hoidon parantamiseksi ja/tai maaperän eroosion torjumiseksi (kohdeala 4C)		62,21
P4	4C	T13N - Sen metsätalousmaan pinta-ala, josta on tehty hoitosopimus maaperän hoidon parantamiseksi ja/tai maaperän eroosion torjumiseksi (ha) (kohdeala 4C)		
P4	4C	T13 - T13: sen metsätalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus maaperän hoidon parantamiseksi ja/tai maaperän eroosion torjumiseksi (kohdeala 4C)		0,00
P5	5A	T14 - T14: sen keinokastellun maan prosenttiosuus, jolla siirrytään tehokkaampaan kastelujärjestelmään (kohdeala 5A)		
P5	5B	T15 - T15: kokonaisinvestoinnit energiatehokkuuteen (kohdeala 5B)		
P5	5C	T16 - T16: kokonaisinvestoinnit uusiutuvan energian tuotantoon (kohdeala 5C)		0,00
P5	5D	T17 - T17: niiden eläinyksiköiden (ey) prosenttiosuus, joita koskevat investoinnit kasvihuonekaasujenpäästöjen ja/tai ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi karjanhoidossa (kohdeala 5D)		0,00
P5	5D	T18N - Sen maatalousmaan pinta-ala, josta on tehty hoitosopimus kasvihuonekaasujenpäästöjen ja/tai ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi (ha) (kohdeala 5D)		
P5	5D	T18 - T18: sen maatalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hoitosopimus kasvihuonekaasujenpäästöjen ja/tai ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi (kohdeala 5D)		0,00
P5	5E	T19N - Maatalous- ja metsätalousmaa, jota hoidetaan hiilen sitomisen / suojelun edistämiseksi (ha) (P5E)		
P5	5E	T19 - T19: sen maa- ja metsätalousmaan prosenttiosuus, josta on tehty hiilen sitomista taikka suojelua edistävä hoitosopimus (kohdeala 5E)		0,00
P6	6A	T20 - T20: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (kohdeala 6A)	miehiä	
P6	6A	T20 - T20: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (kohdeala 6A)	naisia	
P6	6B	T21 - T21: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka kuuluu paikallisten kehittämisstrategioiden piiriin (kohdeala 6B)		70,41
P6	6B	T22N - Nettoväestö, joka hyötty parannetuista palveluista		
P6	6B	T22 - T22: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka hyötty parannetuista palveluista/infrastruktuureista (kohdeala 6B)		0,00
P6	6B	T23 - T23: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (Leader) (kohdeala 6B)	miehiä	
P6	6B	T23 - T23: tuetuissa hankkeissa syntyneet työpaikat (Leader) (kohdeala 6B)	naisia	
P6	6C	T24N - Nettoväestö, joka hyötty parannetuista palveluista		
P6	6C	T24 - T24: sen maaseutuväestön prosenttiosuus, joka hyötty uusista tai parannetuista palveluista/infrastruktuureista (TVT) (kohdeala 6C)		0,00

11.e) Taulukko E: Siirtymäkauden toimenpiteiden seuranta - VUOTUISET TIEDOT

Toimenpide	Asetuksen (EY) N:o 1698/2005 mukainen toimenpide (koodi) (DM = Keskeytetty toimenpide)	Julkiset menot yhteensä (euroa)
M01 – Tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskevat toimet (14 artikla)	331, 111	0,00
M02 – Neuvonta-, tilanhoito- ja lomituspalvelut (15 artikla)	114, 115	0,00
M03 – Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatu järjestelmät (16 artikla)	132, 133	0,00
M04 – Investoinnit fyysiseen omaisuuteen (17 artikla)	216, 121, 125, 123	0,00
M05 – Luonnonkatastrofien ja muiden katastrofien vahingoittamien maatalouden tuotantomahdollisuuksien palauttaminen ja aiheellisten ennalta ehkäisevien toimien käyttöönotto (18 artikla)	126	0,00
M06 – Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen (19 artikla)	112, 141, 311,312,313	0,00
M07 – Peruspalvelut ja kylien kunnostus maaseutualueilla (20 artikla)	321, 322, 323	0,00
M08 – Investoinnit metsäalueiden kehittämiseen ja metsien elinkelpoisuuden parantamiseen (21–26 artikla)	221, 222, 223, 226, 227, 122, 123	0,00
M09 – Tuottajaryhmien ja -organisaatioiden perustaminen (27 artikla)	142	0,00
M10 – Maatalouden ympäristö ja ilmasto (28 artikla)	214	323 402 731,02
M11 – Luonnonmukainen maatalous (29 artikla)	214	33 885 276,17
M12 – Natura 2000 -tuet ja vesipolitiikan puitedirektiivin mukaiset tuet (30 artikla)	213, 224	0,00
M13 – Tuet alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia tai muita erityisrajoitteita (31 artikla)	211, 212	420 691 531,74
M14 – Eläinten hyvinvointi (33 artikla)	215	52 411 276,03
M15 – Metsätalouden ympäristö- ja ilmastopalvelut ja metsien suojeleminen (34 artikla)	225	0,00
M16 – Yhteistyö (35 artikla)	124	0,00
M19 - Tuki yhteisölähtöiseen paikalliseen kehittämiseen (Leader) (asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artikla)	411, 412, 413, 421, 431	0,00
	DM 113	0,00
	DM 131	0,00
	DM 341	0,00

11.f) Taulukko F: Tuloskehysindikaattorien toteutuminen

11.f1) Taulukko F1: Tuloskehysindikaattorit

Applicable	Toimintalinja	Indikaattori	Toteutuneet tuloskehysindikaattorit (vuosi {0})* (A)	Tasauslisärahoitus (B)	Laskettu toteutumistaso (vuosi 2015)** (C)=(A-B)/E	Välitavoite 2018 (maaseudun kehittämissuunnitelma) (D)	Tavoite 2023 (maaseudun kehittämissuunnitelma) (E)
X	P2	Julkiset menot yhteensä P2 (euroa)	0,00		0%	20%	349 200 000,00
X	P2	Niiden maatilojen lukumäärä, jotka saavat maaseudun kehittämissuunnitelmasta tukea rakennemuutostukeeseen tai nykyaikaistamiseen tehtäviin investointeihin (kohdeala 2A) + niiden maatilojen lukumäärä, joilla on maaseudun kehittämissuunnitelmasta tuettu liiketoiminnan kehittämissuunnitelma / tuettuja investointeja nuorille viljelijöille (kohdeala 2B)	0,00		0%	20%	4 450,00
X	P3	Julkiset menot yhteensä P3 (euroa)	52 592 433,16		9.41%	30%	559 000 000,00
	P3	Niiden maatilojen lukumäärä, joita tuetaan laatu- ja paikallismarkkinoiden ja	0,00		0%		5 000,00

		lyhyiden jakeluketjujen sekä tuottajaryhmien avulla (kohdeala 3A)					
	P3	Niiden maatilojen lukumäärä, jotka osallistuvat riskinhallintajärjestelmiin (kohdeala 3B)			0%		0,00
X	P4	Julkiset menot yhteensä P4 (euroa)	1 489 734 380,34	270 905 219,94	32.28%	50%	3 775 531 757,00
X	P4	Maatalousmaa, jota koskevat luonnon monimuotoisuuden tukemiseksi tehdyt hoitosopimukset (ha) (kohdeala 4A) + vesienhoidon parantaminen (ha) (kohdeala 4B) + maaperän hoidon parantaminen ja/tai maaperän eroosion torjuminen (ha) (kohdeala 4C)	5 383 269,44		238.73%	78%	2 255 000,00
X	P5	Julkiset menot yhteensä P5 (euroa)	37 062,87		0.04%	20%	102 600 000,00
X	P5	Niiden investointitoimien lukumäärä, jotka kohdennetaan energiansästöön ja energiatehokkuuteen (kohdeala 5B) + uusiutuvan energian tuotantoon	0,00		0%	20%	455,00

		(kohdeala 5C)					
	P5	Maa- ja metsätalousmaa, jota hoidetaan hiilen sitomisen / suojelun edistämiseksi (ha) (kohdeala 5E) + maatalousmaa, josta on tehty hoitosopimus kasvihuonekaasujenpäästöjen ja/tai ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi (ha) (kohdeala 5D) + keinokasteltu maa, jolla siirrytään tehokkaampaan kastelujärjestelmään (ha) (kohdeala 5A)	0,00		0%		0,00
	P6	Niiden toimien lukumäärä, joita tuetaan peruspalvelujen ja infrastruktuurien parantamiseksi maaseutualueilla (kohdealat 6B ja 6C)	0,00		0%		600,00
X	P6	Julkiset menot yhteensä P6 (euroa)	0,00		0%	20%	762 000 000,00
X	P6	Paikallisten toimintaryhmien kattama väestö (kohdeala 6B)	2 692 334,00		149.57%	80%	1 800 000,00

11.f2) Taulukko F2: Vaihtoehtoiset tuloskehysindikaattorit

Applicable	Toimintalinja	Indikaattori	Toteutuneet tuloskehysindikaattorit (vuosi {0})* (A)	Tasauslisärahoitus (B)	Laskettu toteutumistaso (vuosi 2015)** (C)=(A-B)/E	Välitavoite 2018 (maaseudun kehittämissuunnitelmasta) (D)	Tavoite 2023 (maaseudun kehittämissuunnitelmasta) (E)
X	P3	Eläinten hyvinvointisitoumuksen tehneiden tilojen määrä (tuettujen tilojen lkm)	5 539,00		123.09%	80%	4 500,00
X	P5	Kasvihuonekaasujen vähentämiseen kohdistettujen investointien määrä (tilojen lkm)	0,00		0%	20%	455,00
X	P6	Yrityksen perustamistukea tai tukea yritystoimintaan tehtävään investointiin maatalouden ulkopuoliseen yritystoimintaan maaseutualueilla tehneiden yritysten määrä	0,00		0%	20%	5 500,00

11.g) Taulukko G: Ohjelmakohtaiset indikaattorit

11.g1) Taulukko G1: Erityistavoitteiden taulukko

RDP

Koodi	Tavoiteindikaattorin nimike	Kohdeala	Yksikkö	Tavoitearvo 2023	Tavoitearvo 2015	Comments
T-FI01	Neuvontapalveluja käyttävien edunsaajien lukumäärä	5B	kpl	2 000,00	18,00	
T-FI02	Neuvontapalveluja käyttävien edunsaajien lukumäärä	5E	kpl	2 000,00	245,00	

AIR

No specific target indicators defined

11.g2) Taulukko G2: Erityistuotosten taulukko

RDP

No specific output indicators defined

AIR

No specific output indicators defined

12. ASIAKIRJAT

Asiakirjan otsikko	Asiakirjan tyyppi	Asiakirjan päivämäärä	Paikallinen viite	Komission viite	Tarkistussumma	Tiedostot	Lähetyspäivämäärä	Lähetäjä
AIR Financial Annex 2014FI06RDRP001	Financial annex (System)	22-08-2016		Ares(2016)4755188	2528525190	AIRfinancialAnnex2014FI06RDRP001_fi.pdf	24-08-2016	nantile
Tiivistelmä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman raportista vuosilta 2014-2015	Yleistajuinen tiivistelmä	07-06-2016		Ares(2016)4755188	3308977321	Tiivistelmä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman raportista vuosilta 2014-2015	24-08-2016	nantile

